

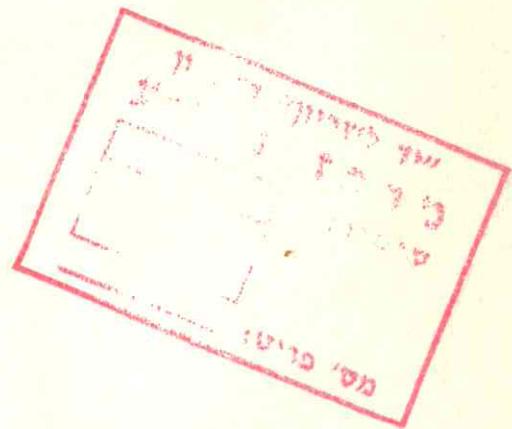
דוד (זוז) יש'

סיגר
קצבי
השאוב

רפאים מדורן ארוכנה

"עד קעוי העצב, עד עינות הליל
ברחובות ברוח ריקים ואורכיים"
מתוך "פגיעה לאין קץ"
לנתן אלתרמן

הביא לדפוס : מרדכי נאור

סימנו:
הונאת מלוא בע"מ — שדר/בן-ציהון 17, תל. 280333, ח"א
מִרְכָּז סִינְוֹרָה : מִשְׁתַּחֲווֹת כְּבָנָה וְעֶמֶק עֲמָלֵךְ — פֿרְרוֹאָר 1976

הונאת מלוא בע"מ — שדר/בן-ציהון 17, תל. 280333, ח"א
סימנו: 3-982-(9)

דור (דורו) ישי הוא בן הארץ הצעיר: בן קבוצה עמוקה וירידן, שרווני בעה"ל, עם סיום שירותו הצבאי יצא למסע באירופה, חמש שנים — 1972. אירופה של אנגלים וערפטים, וסקנדינבים, וגרמנים, ואולימפיאדת מינכן שראשיתה פאר ותקווה, וסופה אסון, ובתווך — עיר שראלי, נבור מעט, המחפש והפתקאות

וأتגרים, ובמקביל מחפש — וגם מוצא — את עצמו. במשרר חדשניים ארוכים העלה דורו את התרשימיותיו ומחשובו. תיו על הכתב ושלחת אותו אל חורי, אחווה, דידור, תחיליה סבר כי שהותו מעבר למס הוהה ארוכה, אלם לאחר אחד-עשר חודשים שינוי את תוכניותיו וחזר לארץ. אבל הש כי כאן יזדקקו לו תור זמן קצר.

כל זה קרה עד תחילת 1973. באותה שנה, באוקטובר, חלה ההפחה הגדולה, המלחמה, על פני הארץ ונעלמה רבייה, וגם דורו, השרווני שלחם סמור לתעלת, בינויהם. הוא הותיר אחריו זכרונות, ואת צורר המכבים של עיר ישראלי המת-בגר בדרכי אירופה, שואל שאלות ומשיב תשובה, חוקר ומשמעות.

מכתבים אלה המוגשים בזה, אותם דפים שנשלחו מררך ארוכת, באו לספר, ولو במעט, על דורו. דורו כפי שהכירו, וככפי שלא הכירוהו. דורו בעני עצמו.

ד' בכסלן, תש"י"א — 13.11.1950
י"ג בתשרי תשל"ד — 9.10.1973

אלְהִי הַנוֹשָׁק לֶזֶחַמִים

1200 ק"מ של טרמוף

יום שני 15.5.72

יקרים!

יום נוסף על האניה. יום נוסף של רעיםות ותווות. של ים "צ'יפינג" "דוק". סה"כ עד עתה 4 ימים של התקדמות איטית לכיוון טרייסט. מחר נגיע כפי הנראה לריורקה. עיר נמל יוגוסלבית. מהירותה של האניה כמהירות של טרקרור. כוחה בהתקדמה, אבל גם בעת קשה לי להעלות על הדעת איך אפשר לעبور את הדרכן מישראל לאיטליה ב מהירות של טרקרור. הים מסביר לנו פנים. גלו זעירים ומזכירים את מימי הנמל. השוען כבר עומד שעיה אחת לפניכם בטוליויזיה. לאחר يوم של שירים וריקודים יונניים שליטות בנו עתה 2 תחנות איטלקיות. הגל הקל נעלם מגלי האתר בסביבות הפלופונוס ולמעשה הפכו, להוציא המשגר היומי המגיע בלשון אנגלית במברך, למונתקים מחדש העולם. התהנות היחידות הנקלות היןין יווניות או איטלקיות. משך היום צפינו באופק בהרי אלבניה. הרים שפסגותיהם מושלגות. מחר עם הגענו לריורקה נסע לבקר במערת נטיפים גדולה שנמצאת בקרבתה בשם בוסטוניה.

תכניתנו לשכור מכונית ואנו מצרפים אליו מספר חברות על מנת להתחלק בהוצאות. היום עצמו היה ים עבודה קשה על הסיפון, שככל את הי צ'יפינג המפורסם. גרדנו את הצבע בשפכטלים ולאחר מכן צבענו את הדוק מחדש. אשכולי אפילו טיפס על התורן ושיפשף שם. האוירה באניה חביבה. האוכלמצוין, (היום

אלְהִי הַנוֹשָׁק לֶזֶחַמִים ועוזם עיניהם הַהוּזָה
הַיְדֻעָת אֲתָה פִי הַלּוֹחֵם שְׂנַשְׁקָת בְּפָעַם הַזָּהָה?

הַשְׁמַעַת פֵּה זה בְּדָבָרוֹ? הַרְאִית, רְחוּם וְגַכְמָר,
מֵאַלְמָג חַלּוּמֹת הַתְּנִפְצָז עַמְצָח הַזָּהָה קַמְקָפָר...

אייה יְשַׁרְבָּע עַמְגַב שְׁהַמָּד בְּטַרְשִׁי הַקְּרָבּוֹת
וְאַיְזָו שִׁירַת נְעוּרִים נְשַׁתְּקָה בְּשַׁחַק לְבִבְגַּדְכּוֹת...

תו אָוֹת, אַלְהִי הַמְתִים, שִׁידַעַת יָדָע בְּלָזָאת,
שְׁבָאֵזָה מָקוֹם בְּעוֹלָם מִמְשִׁיכּוֹת שְׁתִי עִינֵּיו לְהֽוּזָה,

שְׁבָצֵל שְׁכִינָתָךְ – טֹוב לְבוֹן, שְׁמַתְחָת בְּנֵפָה, כָּמוֹ טָה,
מִמְשִׁיכּוֹים חַלּוּמֹת לְשַׁחַק עַל קְמָרָת מַצְחוֹ הַמְלָטָה,

שְׁרָפָאת לְגַעַר אֵי שָׁם: קָם יְשַׁרְוָו וְעַמְדָע עַל רְגָלָיו
וְשִׁירָו מַכְפָּה לְגַבְעָות בְּכֶסֶת הַעִירִית, הַשְּׁחָלָב... –

תו אָוֹת לְרַעֵי, אַלְהִי. עַנְנֵי דָבָר, שָׁם לֹא
– בְּלֹא טָעַם לְשִׁמְשָׁ אַיְנוֹ, לִירָם יְקַר בְּהַלּוֹ.

עַנְנֵו, נֹשָׁק לֶזֶחַמִים וְעַזְמָ עִינֵּים הַהוּזָה:
הַיְדֻעָת אֲתָה פִי הַלּוֹחֵם שְׂנַשְׁקָת בְּפָעַם הַזָּהָה? –

יצחק שלו

וסופו של דבר אני בודד ומרגש מטופש. לגבי החבורה שנודמנו לי, הם קשח ורבה מכל הגוננים, ביניהם אף 2 יהודים. אחד רופא שיסים 6 שנים לימודים בדורות אפריקה ועשה עתה סטו' בתל-השומר. היום גם פגשתי בישראלית הראשונה — בחורה דתית נחמדה.

28.5.72 אמסטרדם

ציפיתי ליום קשה והתרחש נס. לאחר 4 שעות המתנה בambileno תפסת טרמף לקומו ושם לאחר 10 דקות עליית עליישר לאמסטרדם. זה היה נס כה גדול: 1200 ק"מ של טרמף. עדיין כולי נרגש מן הצלחה הזאת. יצאתי מקומו בשעה 2 בצהרים ולאחר נסיעה רצופה הגעתית הנה ב-6 בוקר. כתע אני ממחכה לאשcoli. כאשר נפגש נקגה מכוגנית.

הדרך כשלעצמה ובמיוחד מעבר סן-ברנרד היו בבחינתם של הרים. בלתי-ניתן לתפיסה, מין גודש עצום של יופי שאין יכול לקלוט ברגע. האלפים וממעבר סן-ברנרד נראים בעיני כמתנת שמיים מופלאה. אותם נחלים זערירים, הנופלים מהרים ופסגות מושלגות. היערות, הקרים השוויצרים. אין צורך שאתאר זאת לכם, הרי ראייתם זאת במו עיניכם. אינני מאמין שאוצר מיili היה מספק לתאר זאת לפניכם.

את גרכניה חצינו בלילה והגעתי לאמסטרדם עטופת שינה ריקה אדם. אינני אישית מטה מעיפות ומנה בדיחלו ורחימו מספר שיחות צולעות עם האורחים באכטניה. האכסניה עצמה יפהפייה, נקייה, וכן נראה עיר זו בעיני. אגב מסורתו לנתק את כתובתנו, אם יוזמן פעמי שיקופוץ אליו. הנסעה כללה הרבה יותר מטרמף. היא כללה הזמנות לאירועות בדרכן, שתיות קפה, הסברים לסיוור הראשון בעיר וכל זאת לאחר 1200 ק"מ ונסעה רצופה. הוא גם הביא אותי לפתח האכסניה למרות תחינות שיילך כבר לישון.

לכן במידה שיזדמן לאיך, ויגיע אליכם, אינני דורש יהס טוב-מאוד עם הרבה כסות קפה, כפי שנוכחתי שאוהבים ההולנדים. נודע לי שהולנדי ממוצע שותה כ-3 ל' קפה ליום.

היהبشر כבש מבושל בפטריות). מחר נקרה שעורך כביסה לקראת הירידה מן האניה. נקווה שכביסת הכבורה של תצלית. זה הכל להיום.

26.5.72 דודו

26.5.72 מילנו

שלום משפחתי! עברו עלי ימים קשים מאוד של עצירת טרמפים. זה לא כל כך קל כפי שהוא מתארים לנו ואת הארץ._Atmol עמדתי במשך 9 שעות ברומה וניסתי לעזoor טרמף. הפעלתה כל כסמי וכל הפטנטים האפשריים. חיכתי חור רחוב, עמדתי על הידיים, עשית עצמי חוללה, קלתי בעב-רת צחת. ככלום לא עוז לי. לבסוף בשעה 5 אחה"צ, אחר 9 שעות ארוכות כאורך הגלות עצר הטרמף הראשון. משאית ענק, הגוררת 2 קרוונות שנסעה לפירנצה. הגעתה לפירנצה בשעה 11 בלילה רגע לפני שסגרו את האסניט הנווער. בוקר עמדתי בקושי על רגלי המכמי וכפתי עלי דבר ראשון נעדר והכל הלק הרבה יותר חלק. כך שלעת ערב הגעתית למילנו. הנערה נשארה במילנו ואני ממש לאמסטרדם, כך שכבר עכשו אני מתחלה מאיימת.

כאשר אני מעלה לוגד עיני יום טרמף נוסף בgefii. למדתי בינותים צד נוספת באופים של האיטלקים. כמעט אינם עוצדים לטרמפים אבל כאשר אחד עוזר לך, הוא עוזה זאת עם כל הלב. העצירה כוללת הזמנה לאירועה. בעל המשאית מתמול אף אספני לילית והכיר לי את אשתו אננה ובנו מסימו וקלרה.

האנגלית עדין עומדת בפני מכשול עיקרי וכל יום אני מצטרע מחדש שלא השתרדתי די ללמידה אותה בתיכון. את כל דברי היום יום אני מסוגל לבטא ללא בעיות. אך כאשר מגיע רגע שעלי לפתח שיחה של ממש אני נשבר מידי, מאבד כל ביטחון וסופה של דבר נחבא אל הכלים תוך מאמצים מטורפים לעקוב אחר שיחת הנוכחים. חוסר השפה גם מגביל אותי בפני יחסים עם הסובבים אותו,

וחיוך יפה, ואילו כאן עומד לרשותי רק החיכון, אותו אני מפעיל עד כדי עייפות הפנים.

יתכן שאני מגזים ואני נמי כה גלמי ומעורר רחמים כפי שאני נראה בעיני עצמי אבל התוצאה היא נסיגת הגידה והפנמה עצמית עמוקה.

בדידותו של אדם צעריר הנה עמוקה יותר מתחום. דואק אמשום שהוא פתוח יותר, ודדרוש לעצם קיומו לקשור קשרים.

חוויות ההפנמה העוברת עלי כאן, היא קשת כשלול ומודענית דואק אבטיל אותו אני עורך. הצורך לחלק חוותות גשת דואק אבטיל אותו אני עורך. אני חושב שאשכח א' מהמראות הנפלאים מගביר זאת. אני חושב שאשכח א' פעם את אמסטרדם בשל חוותה הנוראה העוברת עלי כאן.

החברה אליה אני מתחבר, לעולם אינם אנגלים או אמריקאים. אני מחשש זרים המתקשים באנגלית כמווני, רובם מומצא אסיאני, יפאנים, סינגורורים, מאלויז. אגב הופעתיה לגביה האחרוניות שלמרות היותם מוסלמים כולן רוחשים אהודה רבה לישראל וושאפים לבקר בה. הם מגדירים עצמן כמלאים ולא כמאלויזים כיון שלדעתם גם רימוניהה שיכת להם (נלחחה מהם ע"י ההולנדים) ועד שי גויניהה לא תוחזר להם אין יכולם לקרוא לעצם מאלויז. כולן נכונים לצאת למלחמה בשל כך, אם כי אינם שונאים את ההולנדים, ואילו אויביהם את אמסטרדם בכלל ליבם.

ניסיתי קצת להתווכח עם הפאנטומות שלהם אך מהר התברר לי שלא אני ולא הם יכולים להתווכח או להסביר דבריהם רציניים ובטע לא לשכנע באנגלית עילגת.

אגב זהה אחת מנקודות התוරפה שבבדידות. חוסר הנכונות להילחם לדעתך. אני מוטר מראש. אף צד לא מסוגל לוותר על דברים הנראים לו השובים.

פסיק את הרגות הטראגית ואספר לכם קצת על אמסטרדם. ובכן קודם-כול קר כאן מאד. המדי-חום מראה 10° וזאת למרות שאנו בפאתי חודש יוני. הולנדים נראים לי מרויצים מכך. אני עצמי מסתובב כל הזמן בתלבושת מלאה-סודר, מעיל גשם ואולי אף אפתעה ואקנה מטריה. העיר

פרט אחר ששמי לב אליו הוא התארכות היהם בצדון המעשה היום עצמו לא מתארך אלא מתארכו השקיעה והוריחתה. השקיעה מתחילה כאן בשעה שש כמו בארץ אבל נשחת עד עשר. ההוריחה לעומת זאת מתחילה בשלושה בבו-קר ונמשכת עד שבע. אני הולך, רץ, נופל לישון. מקווה לישון עד הערב.

דודו

29.5.72

להפתעתתי התברר לי שאמסטרדם התברכה בשבוע אסנויות נוער. לפי התכנית עלי לפגוש באחת מהן את אשכובי. ובכן משימה לגמרי לא קלה. יצאתי הבוקר לסיפור אסנויות על מנת לגנות עקבותיו של אשכובי. כשוחררתי אחורי ח'י-פושים באربع מהן רצוץ ושבור ומואכזב מצאתי לשמחתי פתק ממנה. ובכן הוא גילה אותה!

בינתיים אני חש את הבדידות בכל עורקי כמו שהמשורר אומר "ה'בדידות מכיה בי גלים". הבדידות מכריחה אותי לחשוב ולהחשוב. לראשונה אני מבין שבעצם העולם איט פתחו לפני. — אולי זה נשמע דרטטי מדי, אבל הימים האחרונים ביגרו אותי כשם שלא ביגירה אותה השנה שלפניהם. תכניותיו כנראה תעבורנה הרבה שינויים. החלטתי להתרכzo תחילת במקום אחד שלצעריו אינו יכול להיות אנגלייה, בಗל א'יה יכולת לעבוד בה. האנגלית שלי שופרה מאוד, אך. עדין מהותה מכשול עיקרי ונורא בפני הבדידות.

ההרגשה והחשש להיראות פשוטה, כאשר היכולת להסביר עצמי היא מצומצמת מציקה לי מאוד. קשה להסביר ואת אבל כאשר אני מנסה לשוחח באנגלית, אני עושה זאת כמו ילד מגגר ואני מיאש כאשר אני מתאר לי איך יכול-

תי לעשות זאת בעברית. אמנם ככל מנהמים אותה בחירות שלחני ואמרם: אל דאגה, אתה מדבר ממש נהדר ואז

אני רק חושב עד מה עליות אני נראת בעיניהם. אני יכול גם לקשר קשרים עם גערות בשפה האנגלית. בארץ עמדו לרשותי, שיחה מענית וمبرיקה, כסם אישי

אמסטרדם א' 2

אמסטרדם 22.6.76

שלום אהות!
היתה לך הזכות להיות הראשונה שזכה לי לקבל ממנה
מכتب. הערכתי הרבה לעבודת המוכירות הנאמנה והיעילה.
כל אלה מזכים אותך בקבלת מכתב פרטני משלה שאת
יכולת לראות בו גם רשמי אדם צעריך על אירופה המוד-
דקנית.

לך הייתי רוצה לספר על הנוצר שסובב כמווני בדרכיהם,
כשנקודת מוצא מרכזית בהסתכלות זאת הנה אמסטרדם.
קשה לי להגדירה, כיון שאין עיר רבת גוונים. כאשר כל

יום אתה מגלה להפתעתך פנים חדשות.
כדי להכיר את אמסטרדם חייבים להיות בה תקופה ממוש-
כת. לנשות את האווירה המיוחדת שלה. להתכרבל במעיל
גוף וסודרים ביוני ולהפוך את פינות המשם המעטות.
לשות בסירת תיירים או כוהן ואופיינית בתעלות, להיכנס
לאחד מהמוני הבארים ולהקשיב למוסיקה בלתי-פוסט
של תיבות נגינה, להאזין לצלילי גיטרה מידית ביטניוק
השרוע על המדרכה, ולהתפעל מגינת מנגנת נגינה ענקית
מופעלת ע"י זקן, שנגנת מרשים ושיריד-עם הולנדים.
אפריד לך את אמסטרדם ל-2 חלקים: אמסטרדם של
הורים ואמסטרדם של ההולנדים.

הראשונה מlolכלכת, אנשים אף שעושים צרכיהם ברוחבות,
קובצחות מעשיין חשיש, זונות בחлонות אדומיים, חניות-מין
על כל 10 מ'. כנסיה שהפחלה למרכו מעשני מריחואנה
באישור המשטרה, והמן צלילי מוסיקה. אמסטרדם של
הורים, עיר של צעירים שנקבצו אליה מכל העולם. כל
כמו צעדים אתה פוגש כושי, כאשר בין כושי ל cushי צועד
סיני או יפאני או ערבי או אמריקאי. המוני נישואי תערוי
בת של כושים ולבנים, סינים עם ערבים, אמריקאים עם
יפאנים. כולם והלכים ונושמים כאן את הסובלנות ההולנדית
שאין מתרה לה בעולם. אמסטרדם הופכת מעל לכל ספק
למספר 1 של נוער בעולם, של מוסיקה ושל חשיש. היחס
לכולם הוא סובלני ואפילו חיכני מצד ההולנדים. ומשום

עצמם נקייה ויפה להפליא. בכל בוקר כל תושב מנקה את
חלקת הרחוב שלפני ביתו וחנותו וمبرיק את השימוש.
הכל כאןכח נקי. בתיה השמורים ברכבות ובתנות-הדלק —
תאווה לעיניים. העיר עצמה במדה מוגננת להפליא.
עדין אני מכיר אותה במידה מסוימת, אבל כל הסובבים
אותם מוגדרים אותה כעיר היפה והמענית באירופה ואת
ההולנדים כעם הנפלא ביותר ביבשת. מצד אחד תרבות
ニימוס ודרך-ארץ שאפשר להשוותה רק לו של האנגלים
ומצד שני לבבות, נוכנות לעוזרת ולקשר בלבתי-אםצעי
שאפשר להשוותו רק להה של האיטלקים. באמסטרדם
המוני צעירים הנקלטים באכנסיות הרבות. בכלל לפחות אתה
שומע את כל השפות. (וחל מערבית וכלה בסנסקרית).
העיר מלאה בהודים, סינים, כושים וcmbן בני נוער
רבים, מארא"ב, קנדיה, צרפת ואנגליה.
העיר מגלה סובלנות נדירה כלפי כולם ואפלו הספרדים
ששנואים על ההולנדים מתקללים כאן יפה.
ההפגנות הנערכות כאן (אגב, ראיתי אחת), עוררות בשקט
ובניום, לא התערבות ולויו משורתי. הנגנים עוזרים
רכבים בסובלנות ומיצפים שהרחוב יתרוקן. וזה ניגוד להפ-
גהה שמאלית שראיתי ברומה שהיתה מלאה באלים
שוטרים חובשי קסדות במלhomות ופצצות גז מדמיע.
בעיר המוני מסעדות. גם אלו שכותוב עליהם כשר. סינים,
הונג-קונגיות, יפאניות ומה לא? האוכל עדין, וול לאין-ערוד
מאיטליה, שוואייך וצרפת או גרמניה. שלא לדבר על הסיני
גריות. רובם מגלאים את הסיגריות בעצמם. הטבק נפלא
והסיגריות ריחניות וחזקות. תאווה למעשן הממוצע. תחילת
התקשייתי לגלגל סיגריות אבל עתה אני כבר מגלל לא
רע.

אני מקווה להגיע להישג של גלגול סיגריה תוך 5 שנים
ביד אחת.
זה הכל להיום... עלי לגלגל סיגריה... ועודין אני זוק
לשטי ידי למשימה זו.

נفال שמכיר בסבלנותו את הבריטים. ובחויכיו ונכונותו לעוזר את האיטלקים, מין עם חביב, כן וישר שאינו חשוב דומה לו באירופה.

קשה לי לספר על אמסטרדם היפה כי אותה הכרתי פחות. סופו של דבר הרי גם אונכי זר ומוקמי בין הרים. על מנת שתסבירני איך מין עם הוא העם ההולנדי הרי סיפורו לפניה.

ובכן הייתה לי הוכות החדר-פעמית להיות באמסטרדם ביום שבו ניצחה קבוצת הדרוגל המקומית "איאקס" את קבוצת "אינטראילנו" מאיטליה.

כבר בוקר השתי שמשהו מיחוד עמד להתרחש. המוני גברים שוטטו ברחובות עם דגליים של "איאקס" (אדום לבן). אחרים חבשו כובעים של "איאקס" וכולם דיברו אך ורק על המשחק הקרוב. המוכר בחנות הסביר לנו מודיע לדעתו "איאקס" תנצח, עובד חנתן הדלק אמר ש"אינטראילנו" שווה ל... בשעת השידור בטלוויזיה כל הרחובות התrockנו. בתיכון נסגרו. כולם צפו במשחק. לראשונה ראיתי את העיר ריקה מادرם. נכנסנו לבאר שם שידרו את המשחק, כולם ישבו לפני המקלט והריעו לקבוצתם. כאשר קבוצת "איאקס" החלה לכבות גולים, חולקה מיד בירה חופשית על "חשבון הבית". כל האנשים הת בקטו | וצקו כמו מטורפים. בגמר המשחק יצאו לדם-סקויר, כיכר המרכזית של אמסטרדם. מכל הכיוונים זרמו אליה אנשים וכולם צועקים איאקס. איאקס. מיד הזכו רמקולים בככר שהחלו לשדר, לשיר שירים של איאקס. כולם רקדו, השתוולו. מין שמחה המונית שדוגמתה לא זכתי לראות עד כה. חולקה בירה חינם. מישחו חיבק אותו וצעק לתוך אונוני איאקס. איאקס. אחר תקע לי סמל אדום לבן בדש מעילי. ככל התוילו, מכוניות צפרו, שה"כ מין קרנבל עצום וגועש שאפשר לתאר במילימ. קשה שלא אהוב עם זה.

דווינו

מרכז מידע
יד לשrown בלטrown

13

כך יושבות הוגנות בחולנות-ראווה והצעירים מעשנים סמים לעיני השוטרים. הבוחר אשר אצלו קנוו את המכביות הילך כל הזמן עם פיסת חשש ביד והרייח אותה מידי פעם. כל מספר מטרים ניגש אליו מישחו ומציע לך חישש, ל.ס.ד. או מריחואננה. ואם אתה מסרב יציע לך מיד" טרבלר צ'קס" גנובים (זיש לך פרצוחה שמאmins לו"), מסג'יס-טייט טובה ומה לא? הרחובות מלאים צעריים העומדים עם שלטים המודיעים על נוכנותם למוכר את חולצתם, את הפספרט, קרטיסי גסעה חזקה לארא"ב, המצלמה, מכוניות וכל מה שדמיין יכול להעלות על הדעת. יש עוד סוג של צעירים: אלו שהתרדרדו והם קבցנים עלובים ומוסומים. בשלבים מתקדים הנראים כשלדי עצמות. כולם נטילים אליך ומתהננים שתיתן להם 10 סנט או סיגריה וכל זאת בפשתות המעוורת בר ווועה. קרה לי לא פעם שניגש אליו בחור חבוק בבחורה וביקש ללא שום של בושה נדבה. תחילת הוקסמתי מן העיר של הרים. הכל צבעוני. עולם שבו הכל מותה. שאין מתערבים בחיי הפרטאים של אדם. זהו רושם ראשון בלבד. אבל לאט אך בהתמדה מפעפת בך הגשה שזאת הולניות ממושחת, שאינך יכול להשלים אתה.

ושוב מטריד אותך "מת חי שלוד בבקשת נדבה", ושוב הלוון-ראואה עם זונה, ושוב חנות מין עם קליאנטים אמריקאים מטופשים שקונים סט תМОונות פורנוגרפיות של אשה וככל. קשה לי להסביר متى חל אצל המפנה אבל לאט-לאט התחלתי להרגיש בחילה, שבעצם כל זה ממושחר אבל מsofar נאלח. גם הונות כאן בשפל המדרגות. הוגנות בחולנות-הראואה איבדו כל שמן של נשיות. אין אלו הוגנות ביוזן בבדאים של המלחים שם השיקו אתם כוסות ודברו אלהן כושא אל שווה. שוב מוסיקה, זנות ובתעליה עוברת ספינת תיירים עם גג זוכחת ומסתכלים ומצלמים את ה-"Show". ברור לי שאיני מוכן בשום פנים ואופן להשתיד לאמסטרדם של הרים. האמריקנים המסוימים והמחילים, והגשם מטפטף על כל אלו בטפטוף בלתי-פוסק והוא אסטרדם השניה היא אמסטרדם של הולנית זו-זאת.

12

מטוסים בגודל טבעי, לא תאמין — אפילו אניתה בגודלו טבעי שוכנת כאן כבודה. וכלה במכרה תתי-קרקעי שבתוכו אתה מטייל תוך הרגשה שהינך במכרה אמיתי, כולל הריח והאויר המעוופש. ואפילו כורדים החוצבים בסלע, סוטם הגוררים קרבוניות עמוסות (כמוון משועה או פלאסטיק). לאחר הילכה של כ-20 דקות בתוך המכרה אתה מthalil לתפוס איזו עבורה השקייעו הגרמנים בהקמת המזיאן. סך הכל לאחר אמסטרדם הפראיית, התוססת, מינכן היא בבחינת מעו בוגני נעים ושקט. עם המון אוירה רומנטית ויצירת, המון שmailtoץ בוואריה ועם הרבה פאר ושורשיות כשם שرك הגרמנים מסוגלים לתת.

מה הוא עשה אז?

לאחר חודש בח'יל הגעה סוף הסנוונית הראשונה שלכם. ממש לא ייאמן, מכתב שלם מכל חלקי המשפה. תעונוג גם היה לקרווא שמכתבי מתקבלים בהערכות סופרים. (אייה אתם קוראים אותם? באבסטוזן החדש?) אני אישית קיבלתי את מכתבים באותה הערכה וכמו שאבא כתוב: יותר נעים לkiem מכתבים מאשר לכתוב.

ברצוני הפעם להתייחס לגרמניה ולהיחס אליה. לפני שהגעתי הולם לא חשבתי שהדבר יטריד אותי, לא תיארתי לעצמי שמאורע כלשהו שיירע לפני היולדוי ולא פגע בי אישית, אפילו אם היה נורא כל כך יהפיע עלי.

מעניין שדווקא כאשר הגעתى הבנה, התחלתי לחוש מין הרגשה מורה והתחלתי לשאול את עצמי מדי פעם בעת פגשיהם עם אנשים מובוגרים: מה הם עושים אז? היכן הוא והוא בשנת 1940? הבעייה החלה להתרدد אותי במוחה, כאשר התחלתי להזכיר יותר את העם הזה וליחסו עד כמה הוא מתרבת ומתקדם מחייבת מהשבה פוליטית ופילוזופית. הרי תרבות ודרך ארץ אינם דברים שנתקנים בחו-

שלום יקיר!

הברנו יום שכלו מנוחה. הלכנו לפארק הנושא את השם פארק אנגלי. לדעתך זה פארק באוואר טיפוסי. נשים רבות לובשות תלבושים ססגוניות מסוימות מקומיות. כולן שותים המון בירה מכוסות של ליטר וחצי, יושבות וטופסים שלולה בשמש ומקשימים לתזמורות ישובת על בימה מוגבהת ומוגנת בין לגימת בירה אחת לשניה מגניות עם בואריות. האוירה רומנטית ונעימה. כולן שקטים ומחייכים. הפארק עצמו גדול מאוד ונמצא במרכזו מינכן לאורך של כ-5 ק"מ.

במרכזו נהר חזוי גשרים ותעלות מים. המונימס מכל הגלים מטיילים בשלותם וגוררים אחריהם את הכלבים שלהם (אחד אף גדר אחריו חתול סיامي). אגב לגבי נושא זה: אפילו באמסטרדם לא ראיתי הרבה כלכד הרבה כלבים מכל כך הרבה גזעים. החל מכלבי זאב מפחים ובלה בפקינזים מורושים. וביעיר כלבי תשח רבים, רבים שם אגב הסמל של מינכן ושל האולימפיADE. חלום עם שעירות וחלקים בליל. וربם דומים לדקי. למעשה כל כלב שני כאן הינו כלב תשח. אטמול עבר עליינו יום מרשים שככל ביקר בכפר האו-ליימפי ומה שנעשה שם אין להאר במילים. הכל מדוייק, הכל מתוכנו עם המון מעוף. החל מגגדל האולימפיADE בגובה 300 מ', עם מעליות המטפסות לגובה הנ"ל תוך 15 שניות בלבד, ושהנסייה בהן גורמת להחץ באזניים ולהעתיקת הנשימה בזמן העצירה, וכלו באיצטדיונים לעשרות אלפיים במעטת פלטSTEIK נגד איתוני הטבע למיניהם. חלום עדין בתחוםי בנייה. מוקד ביקר אחר שהרשימים אותנו אלה: המזיאן המדעי. זהו מזיאן ענק, בעל 6 קומות ואנו לאחר 4 שעות ביקר עדין לא גמרנו הקומה הרא-שונה. קשה לי להאמין שקיים נושא מדעי או טכנולוגי כלשהו שלא מיוזג במזיאן.

החל מטבחנת-רוח הולנדית בגודל טבעי, דרך אופן הפעולה של תחנת-ידלק, שירותים מסוג מכונות עתיקות וחדשות,

אנוכי או לא הייתי מעלה על דעתך שעם שלו ומתורבת זה
עליל את אשר עולל.

פשות רציתי שתביני מה מטריד אותך נוכח הערכת ההור
לכת וגובהת לעם הגרמני בשל חרכיו, תרבותו ובשל
הביקורת העצמית האופיינית לך.

שלום דודו

ולחאים 26.6.72

שלום משפחה!

אהרי שלושה שבועות בוהלים אנחנו מתכוונים לארנו את
החפצים ולהמשיך במסע, דבר שנבעץ כנראה לקרה סוף
השבוע או בתחלת השבוע הבא. מאחרינו שלושה שבועות
של עבודה קשה תוך מאמצים לייפות את גרמניה ולהוציא
צבע יירוק על הנקודות העצומות שכבר קיימת כאן.

ברצוני לספר הפעם על הבוס שלנו בגננות, הלא הוא מסטר
הר שומאכר. קשה לי למצוא אדם שאני מכיר להשוותו
אליו ולהגיד לו זה, כיוון שהר שומאכר הינו טיפוס מיוחד
במיונו. זהו אדם האוהב כל ייצור חי בעולמו של הקב"ה.
החל מהולכי על שתיים, דרך הולכי על 4 זוחלים, חידקים
ומקפיצים למיניהם. וכדי להבין שהמלחה אוהבת אינה ריקה
מתוכן, אתם צריכים לאותו אותו מהידח היוך של ילד
מאושר כשאני מגיש לו צפראדע שמצוות במרקחה בגין. תוך
מלמול תודה נרגשים הוא מסביר לי שביריכת הדגים
שכובתו חסרות לו צפראדים, והוא כבר מנסה לתפות הרבה
זמנ. ואולי יספק אתכם לראותו תופס ומלאף נשח קטן
בשביל הילד". פעם אחד היוגוסלבים התעלל בשלוול,
שומאכר ודאי היה הורג אותו אילולי אהב כל כך גם בניין
אדם.

אתמול לבסוף מוצאי-שבת הוא הומין אותנו (את כל צוות
הגננים) בגמר העבודה לאירוע-ערב במסעדת,ומי שלא
ראה שולחן כמו זה שלנו לא ראה "קבוץ גלויות" מימי.
שומאכר ווותגו החסודה, הגרמנית, ישבו בראשו של צלידם
שני איטלקים, שני יהודאים, יוגוסלב, טורקי, ווונדי אחד.
השיחה גם היא הייתה תוססת כיוון שהר שומאכר מדבר גרי-
מגנית בלבד ואנגלית עילגת. אנו (אשכולי ואני) דיברנו

ראש ! וכאן אני עומד ותזהה... הרי הגרמנים של איז ודי
לא היו שונים מן הגרמנים של היום. כיצד עם מתקדם
ומלומד שהוציא מתוכו את גיתה, את הינה, שילר, הגל,
קנט ואת ברוטולד ברקט, כיצד עם כוחו הוציא מתוכו מפלצת
כמו היטלר ?

ומכאן באה השאלה. מי ערבי לי שעם אחר לא מסוגל
לנהוג כך ? הרי מחנות יהודים קיימים גם ברוסיה.
ביקרנו בדכאו. בעיקר בשל דחיפת הצד אשכולי, כיון
שהאני אישית לא רציתי להיות שם. הביקור שם לפחות לאבי
היה מועוז. המחשבה שכאן איבדו אחיהם את כלם האנוש,
שבצරף בו עמדות רגלי שכבו מאות מעוניינים בידי חיים
מתורבתות, וכאן צפה הבעייה המטרידת. כיצד אני ? כולם
אני עצמי היתי נוהג כפי שנוהגו אחיהם המעוניינים ? או מאידך,
כגרמני, האם היתי מסוגל להעתלם ממעשי זוועה בשל
שיפור כלכלי ?

אני חי כאן בחברה מאוד טובת. רובה מרכיבת מטודנטים
وانצחים חשובים. שאפשר לדבר איתם על כל נושא. בעלי
ביקורת עצמית מהירה. ולא אחת יצא לי לשוחח איתם
על הנושא מסוים שבעיה זו גם מטרידה אותם. כיצד יכולו
הוריהם לנוהג כפי שנוהגו ? כיצד הם היו נוהגים לו נקלעו
למצב דומה.

אביו של רינר הראה לי את האלבום המשפחתי שבו תמו-
נות ריבות מתקופה שירותו בצבא במדי צלב-הקרים בחזות
הרוסית. אביו של סטודנט אחר בשם מיקל סייר לי על
שירותו בהיטלר-יוגנד. בדברי כולם בולת הנימה: עשינו
מה שעשינו כשם שכולם עשו כך. לא חשבנו שאנו עושים
רע, ובסתפו של דבר נלחמונו بعد גרמניה בה אנו גאים
וואוהבים אותה. כולם מודעים לעובדה שנעשו בגרמניה
מעשים מסMRI-שייר אבל כולם משיכים מעשים אלו
לקבוצה מטורפת מסוימת ואילו הם עצם עברו את החוו-
יות של החזות הרוסית או האיטלקית כשם שככל אדם
הfoliosם למען ארציו עברו אותן. המעשימים הנוראים לא בזענו
על-ידם. על כן הם שלמים עם עצמן.

עתה גם ברור לי הרבה יותר מדוע היהודים בגרמניה לא
האמינו בכלל זה עתיד לבוא עליהם. וברור לי שלו חיתוי

לכל ארץ בעולם יש כינוי משלו כינוי שמנסה לאפין את נופת את תושביה ואת אופייה של האוכלוסייה. לפינלנד קוראים ארץ אלף האגמים. לרוסיה קוראים האדومة, ולאייטליה מג'ה הספגטי. רק לבואריה אין שם ובכלל כאשר מעלים בדמיון את בואריה ישר נזכרים בנאצ'ים שהרי כאן החל היטלר את פעלותו. אחרים חשבים על וגנרט ויש

(ראוי).

כאליה המעלים זכרונו של שטרואס (שטרואס). הכל בבואריה עוסקים בפוליטיקה, חובבים על פוליטיקה, מינכן של S.P. והכפרים של W.C.D. הם סיכויו של שטרואס להיבחר ורובם שונים אותו ואף על-פיין מצביעים עבורו.

אני אישית התייחס קורא לבואריה ארץ אלף סוגי הבירה. כיון שהוא בסופו של דבר המאפיין את החשובים. רק בארץ כמו בואריה מסוגלים האנשים להפסיק לדבר על האור לימפיאדה, על שטרואס, על עבודה ולעוסק כפי שעוסקים כאן בשבועו האחרון אגב שתיתת בירה, בניתו הישגיה של נערה שעשתה כאן השבוע לעיני מצלמות הטלוויזיהシア חדש. שתיתת ליטר שלם של בירה ב-6 שנים. ככל מדברים על התכניתה שהיא השתמשה בה. משוחחים בהatte אם שפה אויר בין לגינה לנימה או לא. אם בעצם הרגישה את הטעם או לא. וכולם מתפעלים מן הפיגורה הדקה שלה ומזהקקים על הזודקותה מיד לשירותיהם. בקיים כולם מאושרים ומיכאל טוונ בלהט שהבירה היא הסיבה שנערות בואריה הן היפות בעולם. אני כשלעצממי מפקק בקביעה זו, אם כי לוודות על האמת קשה למצוא כל-כך הרבה נערות יפות כמו שרואים כאן במינכן. היהודי רוזננדל (שחינת מפורסמת) הסבירה בראיון בטלוויזיה שהיא מתאמנת רק שעתיים אבל שותה הרבה בירה.

איש בשם שנידר טוונ, שהכלב שלו מסוגל לשחות ליטר בירה — בשש שנים. עצבור זמן-מה סרב הכלב לשתיות ואו הוא הביא לו סוג אחר של בירה ואו שוב הת-חיל לשחות אבל את הסוג הזה הוא שתה ממש כרעע-שעה.

הנס האלפיניסט טוונ שכולם אהובים לטפס על האלפים

בגרמנית עילגת ואנגלית קצר יותר טובה, היוגוסלביה ורק יוגוסלביה, התורכי תורכית ויוגוסלביה קלוקלה, ושני האיסטלקים רק איטלקית ויוונית עילגת. למרות מהסום השפה שוחחנו על פוליטיקה, בעית הפליטים, היחסים בין ישראל לטורקיה, ויוגוסלביה בלי טיטה לא? אם עדיין קשה לך להבות ומסירות הוא עובד. ואיך הוא מארגן את העבודה על הצד הגרוע ביותר מזור כך שהוא אהוב אותה כל כך. איך הוא משוחח עם נשים זקנות ברוחב, כולל מסביר פנים ונוכנות לעזרה. כיצד הוא נהג במוניותו המקולקלת לרוב מבלי לשים לב לחלוון לדרכ. מול שהברקסים בה נחד-רים! בקיצור אדם חביב, קצר משוגע אבל מעניין.

נושא נוסף שברצוני לשתק אתכם בו הוא הצטרופותן למועדון האלפינרים. אחד מחברי של ריינר הינו סטודנט לרפואה בשם הנס. הוא גם חבר במועדון האלפינרים וב-שירות האזרחי להצלת נפגעים מטיפוס הרים. הנל' לוקה אוטנו מדי שבת לטיפוס בהרים האלפינים וווער חוויה מיוחדת במיןה. אمنם למועדון עצמו לא הצטרופנו אך תיאורתי יכולנו לעשות זאת. כל שהיא עליינו לעשות: לשלם 60 מרק לשנה, במיחוד משום שהמועדון סובל מצור-קה כספית. בין כה וככה כבשנו בינתים את "הדויל-קופף", ו"הברישלינג" ועוד הר אחד שאני זכר את שמו. יתכן שאם יהיה להנס כוח נצא גם לכבות את הצונגשייז. הגבוה בהרי האלפים הגרמניים.

בתכניתו ליעזב את גרמניה ב-4 ביולי, נשחת שבוע בשוויין שם נمشיך כנראה לאנגליה בה אני מקווה לשפר את האנגלית. אחר אחזור לאולימפיאדה, ואפוגש את טובת. בחברתה אסיר באירופה בארץות בהן עדיין לא חיתי. סקנדינביה ואייסלנד על הכוונות. את אירופהஆעוזב לפי התכנית בונובember. אני מודיע שאעוזב בצער רב את העולם הישן הנהדר הזה. ובورو לי כבר כיום, שלא אספיק

לראות אפילו את הרביע מה שהוא מציע לי.

דודה

מהר בעבר. עד אז אנו נתוגנים לרחמי השפה הגרמנית וכוכחנו בה לצערינו, לא רב. לאחר מחלוקת חמה טוביה, כוס בירה, ואורה טובה נלקחנו לאדם שדבר אנגלי, ומואוד אהוב ומתענין בישראל. הוא אף הספיק בשנה החולפת לבקר בארץ. התוצאה: מחר אנו יוצאים לסיור בקנטון ברן בלוויית המכומר המקומי. שוחחנו עימו בכובד ראש על בעית אתרי הנצרות בישראל, כאשר אני מצידי הסברתי גם את בעיות הפליטים במבט ראות שלנו ושיני כותנו היסטוריות לדינית ישראל. בסוף השיחה הוא הזמין אותנו לסיור מחר כאשר תמייתי בראה לי שברצונו להראות לנו אישית את כל שווזיר. הגל עליו אני מספר לכם הינו בחור צער, כמו פרוטסטנטי שמנסה להתעמק גם בעיות סוציאולוגיות ולרדת להבנת האופי והطبע הדגוני.

שוחחתי עימו הרבה על ישראל. אני נושא בתוכי הרגשה שעיל לשמש שגריר לישראל. וambilי להרבות בטפיח על השם נראה לי שאני מבצע ואת על הצד הטוב ביותר, וייד עלך ריינר כאשר תשאלו. בכלל קצת הופעתם מעצמי באיזו מידה מעסיקה אותך עזיה זו, הן מבחינת לבטים אישיים ובדיקת דרכי הינו מנוקדות-ראות או ב'יקטיבית והן מבחינת הסברים לאנשים איתם אני בא במעג. וכחתה שללינה הנוער, تحت דעתנו על עצמנו. מי אנו מה אנו, מה צדקתו. להרבות ולהעמיך במחשבתך יותר מאשר עשיתי קודם, לא רק לטפח לעצמנו תמיד על השם אלא גם להיות פתוחים לביוקורת, וועל הכל תוך ביקורת קפדיות עצמית. קשה ליعيין להביע ולפרט את חשובותי בנדון. רצוני שהדברים יתגבשו יותר בתוכי קודם שאעללה אותם על הכתב. עלי לציין, שישור זה הינו בבחינת לימוד לבני, לא רק על מראות ומנגני עמים אחרים אלא גם לגבי מנהגי עמי.

בינתיים אני סובל מהתרדות בלתי-פוסקות מצד המארחת כשאני מתקשה להסביר לה ב'גמאנית שלי' שאין צריך לקפוץ ברגע שנדמה לה שcosa התרוקנה ושאלוי בכל זאת כדי שתחשב לרוגע ולא תעמוד כל הזמן עליינו לשרטנו. ברוחתי לדינה על גמר בחינות הבגורות. מה עם הטסט?

הואיל ובראש כל הר עומד בית מרזה. ומטפס הרים אמיתי הולך מבית מרזה אחד לשנהו. הוא גם שמע על מטפס הרים מצליה שעולה רק על "הבירשלינג" כיוון שם מגירותים את סוג הירה שהוא אהוב. עד עכשוו האמנתי רק בפסיכולוגיה של הסיגריה, בגישת העולם של הסיגריה (אתה עיין קח סיגריה מתעדת, אתה ער קח סיגריה תירדם); היום למדתי את הפסיכולוגיה של הירה.

הרلد טוען שאין כמו בירה כדי להאון לנו. يولיאנה חושבת שהירה נועדה לאנשים שודצים לדבר על פוליטיקה.

לברגנד יש אחות יפה והיא שמה הרבה בירה בשערות לבווארייה כולה יש מלך חמוץ שיורד כל פעם מהשימים וטועם את הירה אם היא מספיק טובת. בסה"כ לבווארייה קרוב ל-500 סוג בירה ובין לנימה אחת לשניה אני מסיים מכתב זה.

דודהו

שוחץ 4.7.72

שלום משפחה.
לאחר יומיים של מירוץ מכשולים מעכבר למשוכות האלפים הגענו שוב למנוחה ולנהלה.

מאחוריינו אינסברוק גשומה ומעבר ארלנברג שטופ ברד. לפניינו ציריך של סדר ופרחים. ברדת היום הגענו לעיר את גבול קטנה ומקסימה בשם קירכנברג (אני בטוח שرك מאה תקרה את המלה נכון), עיירה קטנה במרקח 25 ק"מ מברן. צברנו לא מעט אנקודות ומראות נוף מרהיבים. החל מפקידת משרד האינפרמציה בציגיך שמדרתה עברית כשרה למחדין וכלה באינסברוק אשר הרים סביר לה.

כעת התנהלו בויטה קירכנברג שבה מרבית הפלא כולם מדברים ורומנית שוטפת, כאשר אין שוברים את שינויו על מנת לקיים שיחת כושלת עם מארחינו.

אנו מתכוונים מערכת סיורים בשוויץ הקסומה והגשומה. את המארחת שלנו עיין לא ראיינו, אבל היא תגיע כנראה

מושך יומינך לבירת ולמשחק שחמט. בערב השני בהיכנסך לפאב כולם כבר מברכים אותך לשלום, מראים את כתובות הקעקע שלהם וכרגל שואלים שאלות על כל נושא שבعلوم ובערך על ישראל. קו אופי אחר המאפיין את העם הזה הינו חוש התהום, מין ליגלוג, ציני, חביב כלפי עצמו ויכולת לראות ולהציג פרודוטים באותו קל בריטי שקט וקריר. קשה שלא להפליג בשבחם של האנגלים ואולי זהה גם הסיבה ששוחים בעיר הזאת ככלך הרבה ורים.

לונדון היא גם עיר מוסתת של צעירים. אמן לא כמו אמסטרדם, אבל הגיל הצער של תיירים ניכר בה היטב. ברחובות צלסי וסוהו נשפכת כל הזמן מוסיקת רחובות והמוני צעירים, החל מאנשי הרי קרייסנה עם קרקפת מג'ור לחת וצמיה ענקית, דרך צעירים הלבושים במדים מן המאה ה-19 וכלה בבחורות בגינה שונות ומשוננים בפינות הרחוב, גם מגננים בכלי נגינה שונים ומונגים מזוקנים ומנגנים בתה' כשברקbat מקום עםדים מלחימים מזוקנים ומנגנים בהה' להבות באקורדיון וקלרינט. לונדון מבון גם עיר הרולס רוייסים, האוטונינים העתקים, הדימלים מראשית המאה והבנטלי. עירם של הגבירות ה"זקנות צערות". עם כלבי הפקינו של הפורטרטים הקשי' שים בכניות ושל שגירות ישראלי עם מיצגיה ההדרורים. בשוק השבוע טيلي עם בחור דני בשם פלמינג. אני מתכנן להתחאר אצלו בדנמרק, כספי בירידת אשכול עדי יין לא הגיע מספדר. אני מצפה לו ובינתיים הולך מדי ערב לפאב ומודד את רחובות לונדון בסוליות אשר גם הן התדרדרו מאוד.

שלכם דודו

לונדון
23.7.72
(קטעים מתוך מכתב)

טובה יקרה!
יום ראשון עם שם שחדרת מבعد לענני הסמווג, וגורמת להום מהכתמי ולזעה עם הרבה אבק אפרורי.

קינאתי לכלכם על החום הסימפטטי של הקץ הישראלי עליו אתם נאנחים, אל מול הקץ הגשם והקריר השorder כאן.

שלכם דודו

הר געש של רגשות

לונדון 23.7.72

שלום משפחתי.
מהחורי שבוע בלונדון האפורה, שבוע היכרות עם פיקדייל צירוקס, אוקספורד סטריט, הביגבן, קרובי סטריט. היכרות עם עיר מפוארת הפוחתת שעריה בחביבות כה רבה כלפי כל זו רגש אליה. ההיד-יפארק על נואמיו, מראי הצלקות, המוזיאון, בובות השעווה של מدام טיסו, טרפלגר סקויר. כל אלו אינם אלא חלק מן האופי האנגלי החביב המופיע שבו אני נתקל. לאחר צופת ופארס, מהווים לונדון מקום נחדר למנוחה ולהתרגעות. פאריס אמנם מבקרים,יפהפה, צבעונית אבל לונדון למורות כל אלו הרבה יותר מעניינות. ההרגשה בפאריס המולוה אותה, שאמנם זאת עיר נחרת אבל בשבי הצרפתים בלבד. בכל מקום ואתך אתה מרגיש עד כמה הנך זו, כשהיחסים כלפי תמייר הוא בבחינת הכר וראה איך עיר נפלא לנו, כמו אין בארץ. לא כן לונדון. שקטה, אפרורית ותשובה פתוחים, סקרנים לשם מארחים על הגשם אצלם. כל כאן להרגיש כמו בבית. תמיד תמצא איש הרוצה לשוחח אתך ולשmu מה נשמע אצלך בעצמך.

כאשר אתה ב-PUB (אגב מוסד נפלא) אין דבר יותר טבעי מאשר שהמגש יתיישב לידך ויתחיל לשוחח אתך: על בעיית הדגים בים או מודיע כלבוי לונדון משוגעים ואוהבים לשוחות. וכעבור חמץ דקות נוספת קבוצת זורקי האינדייקם הנצחית תומין אותך להשתתף איתם בזוריקה. או ברכש

ולקروا את אגתה כריסטי. אבל לי נראה שהנקודה המיסטיות האמיתית שמושרשת ביכולת הינה אותה תחושת בדיות אנושית שאולי היא דוקא תולדה של הסקרנות. בניגוד לצרפת שבטה בעצמו, גאה בארכזו ומתחעל משפטו ומאrhoתו, מין סנוויות של ויה לה פרנס ולוואול כל הורים, הבריטי הינו תמה, שואל, פתוח. האימפריה נופלת, הגבולות הבטחים של השמרנות היקטוריאנית מתמוטט טים ומתחת לכל אלה קמות וועלות השאלה, מלבצת התסיסה, וצפה וועלה הבדידות. וה頓זאה מופיעה ברחוב קרנבי ובצ'לי, בכנסיות ובמוסדות הלבבות הבודדים שנפתחים כאן לבקרים ועשירות נואמים עומדים בהיד פארק ומלהגים בלשונם ומשא רב לא מסתיר מאחריהם רק שריד לשתייה, בידור לתהירם, המשך פרודוסל לオスקר ווילד וצ'רלס דיקנס וכן נקודת ביטוי לחוש ההומו הריטי.

דודו

27.7.72

שלום משפחה!
עוד מכתב מהעיר האפורה הענקית, מרכזו האימפריה (לשעבר) הבריטית. בינותם מסתכם הומן שואה כאן כבר בשבועיים ימים.

את מרבית הדברים שאפשר לראות כאן כבר "חישתי" בשבועו הראשון וכעת אני ממשיך לשאות כאן רק משום שנעים לחיות כאן. הנשימה אمنה קשה. את שלא הספריו הטיגריות משלים כתעת הסמו. אבל האנשים כולם מדברים אנגלית וועושים את זה בצורה חביבה ונעימה ובפאיים הבירה לא יקרה. אמן לא כליכך טובה כמו זו שבגרמניה אבל כאן היא מוגשת בצדוף עם שיחת יידיות. גם בזירות אינדיקים השתפרתי ללא היכר. הרולד חברי למשחק טובן שיש בי יסודות של שחון "דרט" מעולה. אם כי אין לי ספק שהוא אמר זאת רק משום שהוא רוצה לניהם אוטי אחר כל הפסד.

אשכלי הגע בינותם מספרד עמוס חוות של "קורידות"

היד-פארק, פינת הנואמים. עוד נקודת ציון לחוש ההומו הבריטי. האנשים הרצינאים כבר הגיעו לידי דלות רעיניות שאיתה אין לבטא אלא בדינמיות. היתר עומדים כאן על ארגז של בקבוקים או על שבר לבנה ועוסקים החל בשירה וכלה במכירת ספרוניים אדומים. בפינה ישבת לידי ברי-טית שמנה ושרה "מי בני איזו אורד דה אישן" ומסימת כל בית בצה צה. סביבה קהה גדול של מוחאי. כפיים. מרביתם יוצאי ארצות-הבריטי. לא הרחק ממנה עומדת בחור ערב ומשבח את היטל: "היהודים רק אהובים כסף" ("אם אני!" צעה מהקהל). הם הגיעו לדרגה כזאת נמוכה שם מבקשים כסף מאובייהם בשבי מתייהם ("זה טוב, הערבים סתם מבקשים נדבות..."). רבים מן הנואמים מדברים למען הכנסייה הפרבוסלבית, הקתולית, האנגליקנית. הם מנסים להסביר את חשיבותו של הרעיון הדתי במאה ה-20. בכלל, הכנסייה הבריטית יכולה עזרה תחילה של רפורמציה. בפתחה של כל כנסיה מונה שלט — "כאן מהכה ידיה לא ו/or". ברובן מחלקים קפהacha'ץ ומשוחחים על ענייני דימוי. בחלקן מגנים מוסיקת פופ על העוגב ובחורות הדראות הפכו מנויותיהם של פרקים בתוך הברית והՃסה לדין על בעיות אקטואליות... מצעד-ילכת של צבא הייש עוברים בדשאים של היד-פארק ומנסים לאראח לחברה לכל אותם שיכונים בודדים.

לא הרחק מהם על ספסל שבור עומד ג'נטמן בריטי לבוש קרעים וצילינדר ומראה הכול את כתובות הקעקע שחרור טות על כל ס"מ בגופו (יש שם גם מגן דוד ובן גוריון) הכהן מחולק בתגובהו לנואמים לשניים, זה האמריקאי שעומד ושאל שאלות ומגיב על דברי הנואמים וזה הבריטי שmagח בפינה וננה מביקור חינם. רבים טועים ונוהגים לראות את העם הבריטי כעם קרייר שמן מנומס ואין טעות גודלה מזו. יותר נכון לראות אותם כעם מאופק כשםאורי איפוק זה מסתתר הריגען של רגשות. אפשר למודד להכיר את חוש ההומו העדין הפרדוסלי שלהם ואולי בולטות יותר על פני השטה אותה סקרנות בריטית שהיא באופיו של כל אחד מהם המגיעה אותו לשאל שאלות, להתעניין בכל דבר, להחש מיסטוריין

לאחר שהצלהתי להגיע לא תקלות החלטתי במקומות לקח:
תה למוסך להובילה ל"פסיולוג" של מכוניות. וזאת למה?
ברור לי מעל כל ספק שהמכונית נסועת לפחות ממצידירות.
לדוגמא: בלונדון יומם אחד היה איבדה את הברקסים.
במשך יומם המהרת נסענו רך בהילוך ראשוני וחיפשנו שי-
רות פולקסווגן. כאשר גילינו כזה התברר לנו לחדרתנו
העמוקה שהתקין עלה לנו לא פחות מ-250 ל"י, ויקח
חודש ימים. אז החלנו שלעוזיאל, נפרק אותה ונתקן או-
תת בעצמנו. כאשר הפלשנו את השרוולים וניגשנו למלאכה
התברר לנו לפעת שיש ברקסים. ב��יזור המכונית ניקנה
את עצמה. גם לכל אורך הדרך לונדון—מיינכן היא שברה
הרביה מוסכמת. דבר ראשון שהתרבר לי שהמכונית אוחז
בٿ טרמפיקטים. כשנסעתי לבדי לא הצלחתי לזרות מעל
60 ק"מ, ועליות היא לכהה ב-30 ק"מ לשעה. ואו אספתי
שני טרמפיקטים ולפתע שינטה מתניה ותחלה דוחרת 90
ק"מ לשעה וזאת לדוושת הגאו לא הייתה כל השפעה על מהירותה.
בכל לדוחשת הגאו לא הייתה כל השפעה על מהירותה.
כשהdrock היה יפה המכונית הייתה מתלהבת ומשתדרת
להגיע ל-100 ק"מ.

בדרכ המשעממת היה מהירותה יורדת פלאים. היהתי מلط-
פת וקורא לה קוֹזִ'ינָה מוצ'ינה ושוב הייתה מעלה מהיה-
רות. אבל רק דרכתי על דוחשת הגאו, מיד הבינה שעלי
לשלםبعد כל דרכיה בדמיות בסוף ניכרות לבני תחנות
הדלק האcordים, ואו השתחפה בעצרי ונסעה רק 40 ק"מ
בשעה. בקיזור המכונית הכני "גופשטי" שאני מכיר ועל
כן עלי לחפש לה פסיולוג טוב עם ספרה מתאימה.
הגענו מאוחר לוולהיים. מאוחר מדי להטריד בני-אדם
ולבקש מקלט. היינו שלושה. היו אתי שני טרמפיקטים
הולנדים. תחילת הלכנו למסעדה ואכלנו ארוחת "בוקר
צהרים ערבי" ואחר-כך גילינו בית בשלבי בניה סופיים.
נכנסנו לתוכו ויישנו בעליית הגג לאחר שהעפלנו לשם
בעזרת סולם. שחת אמם לא הייתה שם אבל עירימת קר-
שים חביבה. ישנו מן شيئا נפלאה כל-כך עד 10 בוקר
ולולא התעוררנו שותפי התייחסו ודאי ממשיך לישון עד למחר-
רת בוקר. סוף כל סוף ארבעים שעות נהייה רצופה הם

ומoon ספרי זול עם מכונית פולקסווגן 5979 ET יrokeה
והרושא. בKİצ'ור, הלווי הריגנים של הקומפרסיה והמנוע
של הבגן, והטרטור הסילוני הרועם של הפק לרעש של
טיל סטורי בעת הזנקתו לחלל. כיוון שמצווי הכספי מתי-
חיל להיות דחוק וקלקל המכונית גם הוא לא תורם למען
חיי הרוחה שלי אני לוקה את המכונית לגדמנה ומקווה
שתשתף פעולה איתי ותעבור את הדרכ בשלים. בגרמניה
אכניות את המכונית לתיקון ושוב יצא שריי למכירה (כל
הרבבה וככה!).

את לונדון עצמה אני מכיר יפה ומצליה להתמצא בה גם
לא מפה. כוונתי לлонדון סיטי בלבד, שנולדו בערך כי
שטח תל-אביב.

لونדון רבתי עצמה משתרעת על שטח השווה בגודלו לכל
הגליל ונחשבת ביום לעיר בעלת השטח הגדול בעולם.
כדי להכירה היטב אדם וקוק לפחותות לשנתים. הערב אלך
לגיאו קלאב לשווא. ביום שבת צפוי לי ערב תיאטרון
איןטימי בי'בוש תיאטר" אחד מתיאטרוני המרתף בהם
חויזים בהציג אגב שתיתת בירה. ביום ראשון אצא לאם-
סטרדם.

מסיים באלה דודו

לקראת האולימפיאדה

ולחמים 1.8.72

לאחר חמישה שבועות של טויל הנני שנייה בוולהיים. מローン-
דון יצאתי ב-10 בוקר ולאחר נהייה של כ-10 שעות ו-2
מעברות הגעתו לאוטו-סטרדה המוליכה לבריסל מליל.
חיפשתי לי מקום באחד הפאරקים וישנתי לי כמו "לורי
דריבר" אמיתי עד 5 בבוקר כאשר התעוררתי לקולות צויז
הציפורים. לאחר נהייה רצופה של כ-18 שעות הגעתו
לוולהיים. המכונית המועונה שלי דפקה כל הדרך ומרבית
הזמן נסעה רק על 3 צילינדרים.

لتאר את מצבה העכשווי של המכונית, שאני בעליה הצעה. עיקר חסרונגה שהוא רועשת כמו טיל סטורי בעת המראות. המכסה סגור בחבלים, הגג מתפרק והדלת השמאליות לא נפתחת. אבל בכל זאת מושכת... ומושכת. לגבי תכנית לטיל בח"ל עם חברה עליך לבדוק היבט את טיב הקשרים שלנו. אם אממן אתן צוחקות על אותם נושאים, מוכנות לשאת יהדו בקושי ומוצאות שפה משותפת. אבל אם אין לך זיקה אמיתייה כלפי מיכל או כל אלוף ק"מ יעלך לבן בשנת יידיזט. עצשו בקשה לי אליך: אנא דאג'י קצט לריינר. גלי כלאפו יחס של מרחה. קצט יותר סבלנות. ה"ח חור טיפול לי להפליא בגרמניה. כואב לי לשמעו שאט מפ' גינה כלפי קדריות. בונשא זה כדי לך למלוד מן האירופאיות ובמיוחד מהאנגליות. משומם שהלאו, חלק מתרבותן, לעולם לא יונחו גבר, ואפילה אם אין לך כוונות כלפי. הן יגלו כלפי יחס חמ של מרחה. ינסו לפתח שיחת ולהתענין בעניותיו. הן תמיד ישאירו את האור הצהוב ברמור ולעולם לא יעברו לאדום, כיון שהאדם, כמו שהוא לא נוהך לכך כאשר גבר מפעיל אותו כלפי, גם אינו נוהך גבר שאות מפעילה זאת כלפי. כל זאת בעוד שאור הצהוב מרגיע. משכיה לאט הנושא ומותיר אותו ללא תיסכול ועלבון. אין חובה לעבור לאור יירוק מידי. רק להשאר חיווך וסקירות. מסיים בתורת הרמותרים. סה"כ אינני מומחה גדול בענייני נשים וקשה לדאות בי מקור מוסמך.

מסיים בזאת דודו
האה ממראחים

ולהוים 25.8.72

היום הינו היום האחרון בולהיהם. כבר הערב יצא לכיוון מינכן, כיון שמהר מתחילה האולימפיאדה. היום עוד עבדתי והרוויחתי את 50 המרקם האחרונים ואני יוצא כתע עם 700 מרק (כ"אלף ל"י) + מכוניות, שהם כל רכושים לקראת החודשים הבאים שלטי. למינכן אגיע בנהאה הערב, ובו 10 אנסה להיפגש בפעם השלישייה עם מר גלבינסקי. המכונית עצמה תוקנה וسوفה כשל יום אני מוסיף

לא מהתungenות הגודלים שקורים לבן-אדם. במיוחד כאשר המהירות הממווצעת 60 ק"מ לשעה. בבורק לא היה נעים להתעורר בארץ אשר כולה מד-ברת גרמנית. אבל כבר הספקתי לארגן ליל עבודה אצל הבוס החביב שומאכר. יתרן שאף אלון בביתו. איני רוצה להטריד יותר מדי את משפחתי בנקנדורף. מסיים בזה דודו

18.8.72

שלום אהות!
לא צריך להתחיל את הפתיחה הבנגלית: שמחתי לקבל את מכתבך, כיון שבאמת שמחתי מאוד וכרגע הוא היה הראשון.

הגעת הנה לאחר המוני שעות נהיגה רצופות. לאחרacci זבה של יום ראשון שלא הצלחת להציג עבודה בגאננות (בגלל מוג האויר הגרווע), השיג לי אביו של רינר חברך, עבודה בבית-חorthشت לאסלוות שירותים וחקליק ביזב שונאים. שלב מסחרר נסף בדרך פרנסתי. העבודה קלה. אני מעביר את מרבית היום בהכנות חפצים שונים לתוך שקיות ניילון. תמורה עבודה זו אני זוכה בתשלום של כ-68 ל"י ביום ובڪצתו שוב מתחילה להריה ריח של כסף. בתכניתם להישאר כאן עד פתיחת האולימפיאדה ולצבר מספק כסף על מנת לטיל בסקנדינביה יחד עם טוביה. אשכלי חור מספרד עם סיורי "קורידות" ו"אולאי" והציג את דמיוני והשמות פלמנקו ומדריד מושכים אותי להגיע גם לאץ זו. רק שפות נראה לי שלא אוכל לעשות הכל. — אין זה פשוט כליכך לעבוד ולטיל ולחשוך כסף. קשה לי לחלק עימכם את כל רשמי הטיל. וכי כיצד אפשר להכנים לתוכה הכתוב את קריאות השchapים של דובר, שצועקים כל הזמן בצוורה כליכך רומנטית (במיוחד בשבי התירירים), וכך ייצא שאנו מחמצים במכתבים ככל האותם פרטנים קטנים שהם בעצם בני הטיל. וכיitz אספיר לך כיצד זה לנוהג במכונית המתפרקת שלי לתוך דוברה, במיוחד כשמאחוריך ולפניך גוטעים ברולס-רויסים. וכןן המקום

זכה תוכי לקרוא את מכתבי יותר שוטף והתענוג יהיה כולם שלי.

לאחר ההתנצלות תסביר לי: מה פתאום קפץ לכם לכתב איזה מכתב, ועוד אחד כזה שאפירלו מס' חמיש מופיע על העמוד الآخرן.

למעשה לך לי לקרוא אותו איזה חזי יומם, בעיקר בגלל כתבי־ידיו הברור להפליא והמדווחים של ידיך מיסה היוזמן. לא ממשיך לקטרג כי גם כתבי־ידך אינו מן הברור רים שביעולם! — כמו כן אני חש בדחף עמוק להלך קוממי־פלימנטים בכתב־חומר מכתבים ותיק שבוותיקים אשר כבר כתוב איזה 3000 גליונות ניר בערך מאן יצאת למכוש את העולם. ובכן: המכתב היה בניו יפה עם התפתחות רעיון־משמעות ואמן הנ"ל ימשיך בקצב זה אני מביטה לפתחו עם שובי ארצה בית מ"ל מתוך תקווה להעתשרות מהירה. לגבי מיכאל יש לי כאן נערה שבוניה במילוי בשביבה, העונה לשם ליהה, ולומדת עטרה סוציאלית. אמרו למנייאק זהה שישלח לי את כתובתו (בצירוף מכתב) כיוון שאחרת אינני יכול לכתוב לו.

אני חורת לוויהים. עובד בביטוח־הרשות לאסלאות ומטעש בעקבות של 80 ל"י ליום. בערבים קופץ קריגל למיניכן לאחד ממועדוני הגאנז או עוסק בשתיית בירה.

האולימפיאדה מתקדמת בצעדי ענק ועד שיגיע אליכם מכתב זה ודאי תיפתח ברוב עם והדר. המדובר כאן בפעול ענק וזה חדש ימים זה הנושא היחיד מלבד שתיתת הבירה ש廟ופיע בטליזיה. כל הcabishim והרחבות מקושטים ביד־ענק, שמייר כל שלושה מהם כמחיר מכונתי. נסלו אוטוסטרדות ענק, שיפצו וחרשו בתים במינגן, והמוני המוני תיירים מתרוצציםכאן עליזים ורוועשים.

אבל לגבי האוטוסטרדות אין דומה להן בכלל אירופה. אפילו אנגליה אינה כבר בבחינת מתחרה. מדובר בעשרות אלפי ק"מ של 3-4 מסלולים מכל צד, כנסנשייה על כביש מעין זה, שהוא ישר בסרגל ודומה למסלול המראה בשדה־תעופה, ממש דורשת מהירות של 180-200 ק"מ לשעה. וזאת לאורך מאות ק"מ, ללא הורדת הרגל מן הדושאן. כאן אפשר להבין סוף סוף לשם מה ניבנו מכוניות כמו

ומוחדר בה משוג. אטמול, לאחר חודש של נסעה בלב־ביטוח, שילמתי סוף סוף את הביטוח. התכנית הקורובה היא לנסוע לאחר האולימפיאדה בתחילת לופנהגן ואח"כ, דרך שטוקהולם, הלסינקי ולפלנד, לארה המרפסט. שם הכוונה לדרכ אורך הפירודים דרך טרונדי־הים לאוסלו ולאמסטרדם עיר הפלואות.

אני קריגל מרגש טוב וכולי מלא נכונות לעבר המשע החודש כשאני מקופה לראות, אם לא את שמש החוץ, לפחות את הזוהר הצפוני. טובה מגיעה אליו בעוד חמישה ימים ונגור ייחדו במשך השבוע הקרוב במינגן, כשמדי פעם נ Kapoor לוויהים לאסוף מכתבים ולטיל בבוואריה, אשכולי עובד בעת בגנות, כשהתכניתו לחזור בעוד שעוד שלא ששה שבועות לארץ.

גרמניה יכולה ומיניכן בפרט כבר עומדות על הראש מזה חדש ימים ל夸ראט האולימפיאדה. הרדיו והטלזיה, השלטים ברחווב, הלחם שאתה קונה, כל מוצר שנמצא בחנות, בכלם הוטבע סמל האולימפיאדה; ככלים מדברים אך ורק על האולימפיאדה. אפילו הבירת ירדנה לדרגה שנייה של התענינות. במינגן עצמה שנינו רחובות, נסלו אוטוסטרדות ואפילו נחפרה רכבת תחתית, והכל בשביל האולימפיאדה. הכפר האולימפי עצמו חדש והומה ספרותיים ושאר אנשים מפוזרים. כולל צבעוני, כולל רועש, קריה בין־לאומית קתנה.

משפחתי בקנדורף אני נפרד היום ואני מוכחה לדבר בשבחם, שוכתי לארוח נאה וטוב בזורה יוצאה מן הכלל. פשוט זכיתי להרגשה של כאן בוויהים.

מסים בזה, דודו

שלום בת־ידודה יקרה!
נהנתי מරאה כתוב ידך הענוג והריני בהמשך למכתבר
מצטער על כי שכחתי מתוך לאות שפתים נמרה!
כל הסליחות שביעולם. אם כי קשה לי להזכיר, שאת הגית
בי באפן יוצא מן הכלל והריני מבטיח שמעתה ואילך

טרית במשפט העם. וישנן דוגמאות כהנה וככהנה משרח ההיסטוריה. ההיסטוריה לעולם לא הייתה של האורה הקטן ובמשחק השחמט המדיני ערפה של דעת-הקהל שווה פחות מפיזון. ומכאן למסקנה נספת.

אני מאמין את יהדות העולם בתuttleלות ובבריחה אופיינית שהיה מסמני היהדות מזוהה 2000 שנה. וכך ניכן למס' קנה שדבר כזה יכול לקרוות מחר באלה"ב, ובכל מקום אחר בעולם אם יקום מנגנון מתאים שניצל את העובדה שהאדם הוא חלש ויצרן קטן ואדיש ומתוך חולשה זאת יכולם לנבוע מעשים נוראים ביותר. אין לי חשך לפה רט יותר, אני משאיר לי זאת לשיחת מעמידה כשאנו שואלים אתכם בארץ.

דודו

אמונה

גרמניה, ולהיים 10.8.72

שלום אחיות !
קיבלותי הערב את המכתב ה"דתי" שלך, לאחר יום ערב דה מפרק שבו התחלתי צמוד למריצת עפר, והובלתי עפר מהר אחד שהחלק וקטן עבר הר אחר שתך וגדל.
כיוון שנגעתי בעקבית האמונה וקיים אלוהים אנסה להעיבר לך היגי בנדוון, על אף עיפופוי הרבה. הנושא סבוך ואני מקווה שאצליח לבטא עצמי כהלה :
ובכן אמונה : אמונה דתית היא בבחינת עולם ומלאו. אמר ונה דתית פירושה אורח-חיים, מנהגים, מסורת, תפנות, חוקים, מוסר, קבועות טוב ורע, דרך לבוש, מזון ואפיקו הגות פילוסופית. במילים פשותות זהה דרכ-חיים, דרך המ齊עה תשובה לכל שאלת אפשרית.
היהודים אין פירושה אמונה באלה' משה ו אברהם בלבד. למורות שווה יסודה. היהדות פירושה קודם-כל דרכ-חיים. האמונה הינה בבחינת צורך נפשי של אדם והאלוהים הינו

ביוואיק או פלימוט. אי לכך אני לוחץ חזק על דושת הגנו של הפולקסוונגן הירוק המקומי שלו ופתח מהירות סילו"ר נית של 80 ק"מ לשעה. כל זה מלואה ברעש מהירש אונוניים.

לאחר האולימפיאדה נוטשatoi אשכלי סופית וחוזר לא-ארץ ואני ממשיך עם טובה לכיוון קופנהגן... ועד... עד המרפסט העיר הצפונית בעולם רצוננו להעפיל. מדובר במקרה של איזה 10.000 ק"מ ($\frac{1}{4}$ מהיקף כדור הארץ) מ-2500 ק"מ הינם דרכי עפר, וכולי תפילת שהמכור נית תמשיך להחזיק מעמד... אין היא במצב מרהייב, במסכנתה. כיון ששאלותם התייחסו רוצה להוציא דברים על גרא-מניה ה"ישנה" וה"חדרה".

שהגעתי הנה ציפיתי לפגוש עם קשוח, המוכן לבצע כל תועבה ללא היסוס ומחשבה, שהרי העובדות מדברות בעצמן (טבח של ששה מיליון). הסכמתי עם הדעה בארץ המפ-ליגה בಗנותם של הגרמנים ויוצאת נגד שלובם במסגרת העמים התרבותיים, כתגמול לעם נפשע. והנה הגעתינו... הסתכלתי על כל אדם שמעל גיל 50 בחשדנות רבה. שאלתי עצמי : מה הוא עשה אז ? נסעתי לדכאו וחזרתי מזוועע ונפעם... ושאלתי עצמי מהות מעשי בגרמניה. הרי אני גר כאן במקוד Ursh-הניצים. כאן בבוואריה החל היטלר את פעולתו ובמינכן רכש את קהל האוהדים הראשון. לאחר מספר ימים, בהם תחתי עלי קל נקנקם זכיית בהפתעה גדולה. הגרמנים אינם נופלים מושום עם אחר שאני מכיר. אישית אני מעדי אותם על הזרפתים והשוואים. זהו עס מכנים אורחים. מרביתם גלויים, נוטים לחשוב ובעלי-לי חוש ביקורת מפותחת. ומכאן למסקנה נספת. ההיסטוריה ריה כבר הוכיחה לכל אורכה שלאדם הקטן אין בה תפ-קייד. כשפטר הגדול רצה בכך, הוא קיצץ את זקנֵי כל אנשי החצר. כנספליין חשב שהכל צריך להיות שחור הכל היה שחור. את כיבוש הבסטיליה הובילו דנטון ורובספייר. ושאר מנהיגים חביבים, וכאשר החליטו לפתע לרצוח את חברים הקודמים למחפה הם ביצעו זאת ללא התנגדות. וכאשר נפוליין השלישי, שהיה אדם קטן לכל הדעות החליט שהוא רוצה להיות קיסר, תמכה בו פאריס ה פרו-ו-

בבחינת תשובה להמוני השאלות שאדם שואל את עצמו
ואינו מסוגל למצוא להן תשובה. יהדות און פירושה רק
אמונה. יהדות הינה גם ציונות, גם רגש, גם מדינית ישראל
חוקי השבות, מלחמת ששת הימים ואפילו כספריםمامי-
ריקה.
עם אמונה לא מותוכחים, אמונה לא מבטלים, את האמונה
מקבלים כמוות שהיא.
עifth, מת לישון ומהරדר בדברים שכתבת.

שלך דודו

מיכן 12.8.72
אני רוצה לפתח מכתב במילים באבל בבד וביגון קודר,
ובכל זאת בדיקך חש אנכי. צר לי על מות ספורטאנו
אותם לא היכרתי, וההרגשה על מותם, מה עזה. הרגשה
זו כלכך מוכרת לי, חשתי הרגשה זאת כבר יותר מדי
פעמים ביום חיי הקצרים.

צער נוסף גלווה הפעם. צער על חורבן של רעיון, פגיעה
באידיאיה, פגיעה במשהו נפלא ונחדר שכל העמים עמלו
במסירות כואת על מנת להגישו.

במשך 4 שנים עברה גרמניה, הכנינה, צבעה בעשרות צבי
עים. בנטה ושיפצת. הקימה מפעל ביינלאומי מרשימים כל-
כך. פסטיבל צבעוני של אהווה אנושית, קרנבל נחדר ומאפ-
גש מרהייב בן מאות לאומיים. קשה לי לעמוד על הרגשתי
לייטול חלק ولو גם של צופה בלבד בפגש הנחדר הזה.
ללכת בשבילי הפרק האולימפי ולהתפעל מהידושים הטכ-
ኒקה המקסימים, לחזות במשחקים אולימפיים בין מדינות
אויבות שנפגשות כאן על כר הדשא כאשר הספורטאים
ЛОחצים ידים לפני ואחרי התחרות. להסתובב כאן בשיפיל-
שטרסה הייתה זאת הרגשה של זכות ותחושה של הימצאות
בתוך מוקד של אירופה מתעוררת. של עולם נפלא חדש

וזעיר שפגין היישגיו.
ומה עלה לו לחלום האהווה ? באיצטדיון הגודל מתבצע טקס

הגעיל וההתומרת מגנט מרגשי אבל. העיר מינכן אבל וחופית ראש. אין לכם מושג מה הייתה האולימפיאדה בשbillim. צר לי, ואנוכי מזעزع על הגורל היהודי שורדף אותן 4000 שנה ושהפעם השיגנו בכנס העמים הנפלא הלהה.

אולי ייראה לכם הדבר מוזר, אבל אני משתחף בערים של הגרמנים שככל-כך קיוו לאולימפיאדה והשקיעו בה את מיטב מרצם ורצונם הטוב. בעת הכל יורד לטמיון בן רג'ע. מה ציפו שייערכו השוואות בין אולימפיאדת ברלין המפורט סמת וידברו סוף סוף על גרמניה חדשה. רעיון זה נגע ודגל אחوات העמים מورد להציז התורן.

לעזוזל! מתי הם ילמדו? העולם כולו חייב להתייצב הפעם נגד הטrror ואני בטוח שהפעם לא י יצא מן הכלל: מי יתן ועל חורבן הרעיון האולימפי יבוא גם חורבן אליו מות הטrror בעולם, מין הוכחה כוח של גסיסה!

אולי הפעם תעורר דעת-הקהל העולמית. דוקא הפעם כאשר התחשזה כל-כך כבודה, וכל העמים שותפים. לנגד עיניהם בוצעה הווועה!!

כדי להבין מה קרה לעולם בטרגדיה היהודית שלנו, שנפה רשה הפעם לנויד עיניהם. ציריך היה להיות במינכן ולראות את חר הגעש של האולימפיאדה, לעבור בחנוויות אשר כולן נושאות זה החודשים את סמלי המאורע, לחוץ בהמוני האנשים המדברים, מסתכלים, אוכלים וחשים את האו"םlympיאדה כמאורע של אחות-עמיים. לשבת ב"דורף" יחד עם הקהל העצום ולהתבונן באותו חדר אומלל שבו הסתיים רעיון האחווה! דבר אחד ברור לי עתה מעל לכל ספק: אם הפעם לא יחרבו חוגי הטrror במאיץ בין-לאומי מוקף, הרי ששם רעיון בין-לאומי כלשהו לא יצטרם. והדרך היחידה שיש לפועל כנגד הינה הכהה. נקודת-אור לגביה היו המשלוות הערביות ובעיקר המצרית שעובה את הכפר האולימפי לאות אי-יהודה.

לא הסכמתי עם דברי דין שלzion הבוטים בטלוייה שלא עמד על הוועוז שעבר על הגרמנים ולדעתם בהאשמותיהם פשוט חמץ הוזמן להגיד דברים לקראת עתיד טוב יותר.

את הווער הצפוני עדין לא ראיינו אבל ודאי שנראה אותו.

כאן באסננה שוהים איתנו שבעה אנשים שהגיעו כבר לפנינו בעונה הקרה הזאת לאן, וכולם מדברים רק על הזורה. אחד מהם, צרפתי, שהגיע כעת מהצפון, סיפר שרואה אותו השבוע שלוש פעמים, בגונים ירוק, צחוב ולבן, וshedבר יפה מעין זה עדין לא ראה, עד כי נדמה היה לו שהוא חולם.

בעירה צפונית כמו זו שאנו נמצאים בה, נראה הווער מספר פעמיים בשבוע, אם כי לא באותה עצמה כמו שבזורי הקוטב עצמו.

נושא אחר שמעולח הוא מבון ישראל, ואני כרגע מנסה לשמש כמיטב יכולתי כמספר טוב לישראל. לגבי איכלום הסבירה: ובכן, ציפיתי לערבות קרה, ואם לא להן, לפחות לאורים מאוכלים בדיליות, לא מפותחים וכי. האדם צריך לכל מקום והביא אליו את החשלם, את הקביש, הטופרמרקט והטלויוזיה. ממש מפתיע לראות את תנעות המכוניות הגדולה על הכביש, את הערים המודרניות וכו'. אולי בסוף בצלזאת נגיעה למקום שבו מסתובבים רק הילפים בעגלות הרתומות לאילץ הצפון, אבל כמובן שהוא עדין רוחקה.

בינותים אנחנו מסתכלים על שטוקהולם היפפה כבר מרחק של אלף קילומטרים (אבל, זהו אולי העיר היפה באירופה: מין שילוב של חדש ויישן, אגמים ומיצריים, בנייה מודרנית להפליא, הכוללת בתיה נירוסטה, ועיר עתית-קה בסגנון ערבו, עם רחובות ברוחב של חמץ מטר). מוסקבה ebenfalls וחמש מאות ק"מ דרוםית לנו. הים הבלטי גם הוא כבר בדרום, ובקרוב תיראה לנו גם שבדיה הארץ דרוי מית.

אבל, בחוץ מתחברים השמיים לחלוותינו ויתכנן שיש צ'אנס הלילה לווער צפוני. אבל נראה לי שלאacha לו. אני פשוט עייף הלילה וקשה לחכות לילה של זוהר של 5 דקות. רק יותר מאוחר בחורף יתmesh הזוהר לשעות שלמות בכל לילה, והוא גם יתרבו גוניגן. אלא שאנו אכן כבר לא אהיה כאן.

מצטער שהמכתב קצר מובלבל, אבל ההרגשה בלב כל-כך כבדה... וחסרת מוצא.

היום טוב ואני אמורים וווצאים לכיוון קופנהגן, אליה אנו מקומים להגיע תוך שבוע.

דודו

אל הצפון הרחוק

טורנוו 22.9.72

שלום משפחה

הפעם מכתב מטורנוו, עיר פינית קטנה למרחק של 200 ק"מ מhog הקוטב, על הגבול השבדי והגדה הצפונית של הים הבלטי. המשם עדין מארה לנו את פניה, אבל באור זייפני לחלווטין, עם קוֹר קבּע של 55°, למרות השמים הכהולים. הלילות עוד יותר קרירים וכנראה שצפונה יותר כבר יורדת שלג.

אצלנו עדין גשם לעיתים לפעים בלבד. הלילות מתארכים כבר בקצב מדמים כשבכל יום מתקדמת השקעה בחצי שעה. אטמול, ביום השווה, היא היתה ב-6 בדיקות כשהיום כבר ב-5.30. עד שנזא מכאן השקעה תעמוד כבר על 3acha' צ. כוכב הצפון גם. הוא איבד כבר את מהימנותו כיוון שהוא נמצא פשוט ממש מעליינו.

אחר נ עבור לראשונה את hog הקוטב הצפוני ואם הכל ילק כשרה, הרי שברגע קריית מכתב זה כבר נימצא בהמרפסת. מלבד אלה, מגלה לנו הצפון את כל ריוו ה- אופיניים והנפלאים כל-כך. היערות והאגמים הרוויים במין אוירה של מיסטיקה, שנתקחה ישר מה"מכשפה". אוחם אים עטורי עצי אשוח הים הבלטי עם המים הכהוריים כל-כך. קשה להסביר מהם מראות אלה. פשוט צריך לראות את המים החלקים בראי ואת הניגוד של ההורל עם הצחוב ירוק וכחותם של העיר האינסופי הזה. לנסע 1500 ק"מ בתוך יער שבדי בלתי-נפסק גם זו חוות מינ-חדת בשביבי, היישרלוי, שהתרשם מהירוק של איטליה.

כמשכן חורף. האחרים מצטופפים בנקודות יישוב ועיירות, כמו הכפר הוציאר בו אנו נמצאים עכשו. עיריה קטנה של מאות איש, כשהיישוב הבא הקרוב ביותר נמצא במרחק של 1500 ק"מ. המרכז החברתי ומוקד הבילוי העיקרי הינו בית-הקפה. לבאן מגיעים כולם בעבר, שותים בקבוק בירה, מאזינים למוסיקה המכונת הנגינה; כולם בעלי תווי-פנים אסיאתים, עיניהם מלוכנות במקצת ועצמות לח חיים גבו-חות. קשה להבין כיצד הם חיים כאן בבדידות ובكور הוה. רובם מסוגלים לעצם לבוש והליכות אירופאים, אך קיימת בהם עדין פרימיטיביות מסוימת ואין למצוא בהם את הכמהה למקומות עירוניים או להצופפות חברתיות כל-שהי.

מוג'האויר עדין טוב. אמנים עננים מכים מרבית הומן את השמיים, אבל הטמפרטורה עדין מעל האפס. השלג עוד לא החל לרדת. עונת המעבר עדין לא נסתיימה. בעוד כחדשים-חודשיים ישתרך כאן לילה נחחי עם קור ממוצע של 50° . השימוש באמן תורה אז, אבל תישאר בפאתי השמיים כל היום, תוך הקפת הארץ ושקעה באחד השני. בעבור עוד חדש גם זה לא יהיה. לאחר שבוע של דמדומים מים בצהרי היום תחשץ הארץ לחולותן עד לדמדומים הבאים ולוריהה הבאה כעבור 3 חודשים.

את הוותר הצפוני עדין לא ראיינו, אם כי במקומות זה הוא נראה כמעטليل. פשט העננים שמכים את השמיים מסתרים אותן.

הכבישים נעלמו ובמקומות נשארו דרכי-עפר הנעות בין דרך עפר סוג ב' לשביל הרים סוג ג'. רק בכנותות וביציאות של כל יישוב ישם כבישים, בעיקר ביישובים הגדולים. כל אלה מלבד כביש פתאומי ולא מוכן שעליינו נתנו את מהה ק"מ האחרון מאנרגי, העיר הצפונית של פינלנד, ועד לבאן.

המכונית עמדה בגבורה בכל תלאות הדרך. הקפיצות הקטנית, הבורות, כל אלה לא פגעו בה וברגע זה היא מתחילה

את האלף ה-18 שלה מאוז הקניה, ללא תקלת וברgel ימין. בינותיים עברה מכונת הנגינה לנגן מוסיקה מפטריבאל סונ-דרמו של לפני שלוש שנים. טוביה טוונת שהיא מרחתת

בינתיים עברה המכונית את המרחק העצום של 17.000 ק"מ בגבורה רבתית ומשיכה לנסוע צעלו רק אטמול קניתי אותה. עדין רועשת, עדין מטרטרת, אבל נסעתה ונסעת, ללא אף קלקל. מסים זהה ומקווה את המכtab הבא לשלו מהמרפסט.

דודו

25.9.72

שלום משפחה,
אפשר להגיד שכבר כמעט עשינו את זה. מיקומו כעת הוא 600 ק"מ צפון לקו הקוטב. על הגבול הפיני-נורבגי — במרחק של 150 ק"מ עדין צפונה — ה"נורד-קיפ" — הבקודה הצפונית של אירופה. הטיגה שלויותה אותן הארץ עצמה הינה ארץ קשוחה. הטיגה שלויותה אותן הארץ עצים והירוק שלה לאורך 1500 הק"מ האחרונים, געלמה כאילו במפתח ואת מקומה תפשה הטונדרה, ארץ קשוחה עם שיחים זעירים, גבעות חשופות, لأن שלא מס' תכל של שלט הצבע הסגול של גזעי השיחים החשופים והצחוב של צמחית הקרקע הקמלת. עצי המחת געלמו כמעט לחולותן ולאה שנתרו הינם גנסים, כשהגבוהים שבhem מגיעים לגובה של פהות ממטר אחד. המראה הכללי של הנוף מזכיר את הערבה באוטם המקומות הקשים והחשופים שלה. אלא שאכן, בניגוד לערבה, מרובים המים. עשרות אגמים וודדים בעומק של מטר וחצי ואף פהות, כולם פרי שיקת קרחונים שטחית, המזכירים במריאתם שלוליות גדולות, יותר מאשר האגמים אליהם הורגלו על צבעם הכהול בטיגה.

האוכלוסייה נדלדה כמעט לחולותן. הארץ הינה אוכלת יושביה, והבודדים שנתרו כאן הינם בעיקר לאפים. חלקם נודדים עם אהיליהם ועם אילוי הצפון. בעוד יצפינו הם את האוהלים ויבנו את האיגול המפורסם, המשמש להם

כאן בעמקים הקרקע השופת אבל כל הפסגות סביב מלבי-
נות בעתרת שלג. המראה עוצר נשימה ממש.
העברית ניסיתי לחתוך מהמרפפט אליכם. תאוו לעצמכם
טלפון מן העיר הצפונית בעולם !! — ליהוד, אלא שהדבר
יהיה בחצי שעה לפני סגירת הדואר. הספקתי עוד לשימוש
טלולת של המרכזיות אומרת: אוסלו מונזה... אוסלו מונזה
(שערו בנפשם המרתק מואסלו להמרפפט כ-3000 ק"מ,
כמו מישראל לפאריס) ונאלצתי לבטל את השיחה בשל
סגירת הדואר.

המרפפט הינה עיר נאה, שכנת לחופו של פירד מקסים
עם צוקים עטויי שלג ומים כחולים, כחולים. העיר צבעו-
נית מאד משתרעת בחצי גורן עם רחוב ראשי בתווך
העובר לכל אורכה (כשני ק"מ) ורוחבות קטנים מסתעפים
מןנו ומטפסים על ההר או יורדים אל הנמל. הבתים
צבעים בכל צבעי הקשת. הרחוב הראשי מלא חלוי-
נות רדרואה ומוגשים בו כל מוצאי הצפון, עורות, קרניות
פרחות ופוחלצים, של דובים צפוניים ואילו הצפון. מצאו
כאן גם כניסהיפה מודרנית עם ויטראז'ים יפים המשמשת
מקור גאותה לעיר, כיכר מרכזית עם מזרקה שלא קופאת
בחורף ועליה פסל יפה. סופרמרקטים בכל רחוב, נמל
גדול, וקיוסקים לממכר נקניקיות פוזרים לכל אורכה.
לבגינו הייתה עיר זו בחזקת הפתעה לאחר אותה טונדרה
חשופה מעץ ואדם. לאחר מסע של מאות ק"מ באיזור שלכל
תושביו הינם לפנים נודדים, הגיעו לפתח לעיר מודרנית
עם כל הסממנים של הציויליזציה.

כאן בלב היישמון הנורא הזה, מקום שבו הטבע מגלה את
תנאיו הקיצוניים ביותר, חיים בני-אדם ומתעקשים לקיים
אורח-חיים מודרני ומוסדר ואף עושים זאת בהצלחה
מלאה.

פרט מעניין אחר לגבי העיר. החשמל בנורבגיה חינם,
והותזאה — כל בתיה-העסקים, כל המכולות, כולן מօירים
במשך כל הלילה. הדבר כלל צורך אבל גראה לי שהוא
נובע מתוך רתיעה מהחוושך הכבד המשתרר כאן לאורך
חודשים שלמים בשנה.

הבוקר קיבל אותנו בשלה חזק ובמראה עוצר נשימה של

על אנשים אלה שנולדו כל-כך רחוק ממוקם יישוב אנושי
בלשו (העיר האמיתית הקרובה ביותר היא מרחק 1500
ק"מ מכאן). אני אישית אינני מרחוב. פשוט נהנה לשבת
כאן, במקום שמצויר לי את סרטן המערב הפרווע, עם אותן
אנשים ספורים המתרכזים בבית-הקפה או הבאר (בריה-
בפינית), או איך שתרצו לקרוא לה, שותים קצת, משתבי-
רים קצת, הכל אפוף עשן טבק, ובוחץ שמה של אלף
קילומטרים.

האוכל הלאפי הוא בעיקרו מתוק. הם אוכלים המון סוכר-
יות, את בשר האיל הם מבשלים עם סוכר וכמוון לכולם
במעט חסרות شيئا. ממש מוזר לראות את החללים של
השיניים החסרים בפיות של כלם, גברים ונשים. אנחנו
שנינו מרגישים טוב, לבושים טוב ושוקלים בדעתנו אם
להמשיך מחר לנורבגיה או להישאר ולהיות לוחר-הצפון.
כאן המקום פשוט זול מאד ויתכן שבדאי לנו להוכיח כאן
עד אשר יתבהרו השמיים. מסיים בזאת, המכtab הבא כבר
מ-700 ק"מ צפונה לקוטב.

דודה

המרפפט, אלטה 27.9.72

שלום משפחה.
היום התחלנו לאחר שלושה שבועות של הצפה בלתי-יפוס-
כת לרודת דרומה. פשוט הסתים לנו הצפון! אירופת נגמרה
לנו. אתמול עוד לנו בקמינג של קרוונים, ובערכ' כאשר
גמרו לנו הסיגריות, פגנו להמרפפט לציד עצמוני —
והיום אנו כבר כ-100 ק"מ דרומה מהמרפפט. אם כי עדיין
500 ק"מ (מטולה — אילית) מזפון לנו הארקט. כרגע צי-
פינו אתמול להופעת הוחר הצפוני וכרגע שוב התאכזבנו.
אתמול היו השמיים מעוננים ביוהר ורוח חזקה נשבה ומדוי-
פעם ירד עליינו לטיירוגין גשם, ברד או שלג. הקור היה
כל-כך עזום, אם כי נאמר לנו שעדיין אין והקור הרגיל
של המקום זהה (רק 10° מתחת ל-0). תהיינו אם לא קפצתם
במקרה באותה שעה לרוחצה לילית בבריכת אוויה?

הכלאה של זאב ותנ. שערו ארוך וושאפע, והוא צנווע וידידז'וי. הלאים רותמים אותם במוחלותיהם ומשוטטים עמוסים לעיפויה במרחבי הטונדרה.

אנו כעת באסניטית-נויר בכפר קטן ליד אלטה. המדבר בעיטה קטן בן 2 חדרים שבאחד מהם השתקנו. הבית בני מעץ, מצוייד באח ואש בווערטה שלתווכו אני זורק מדי פעם בעצתיים עצים. בית כפרי חם וגעים. הרגשתי בננות. הורדתי מעלי את שני הסודרים אשר אני לובש זה על גבי זה ואף חלצתי את געלי הפרווה והכפות אותן קניתי ב- המרפפט. השמיים בחוץ מעוננים... יורד שלג... ודי לא ימודן בנו הכו להחלבש לפנות בוקר על מנת לצפות להזהר הצפוני... פשטן, כל-כך חם... וככל-כך נעים. — והקור בחוץ עז כל-כך.

דודו

טרופורס 2.10.72

ובכן, ממשיכים להדרים. היום חצינו את חוג הקוטב הצפוני שנתי, והפעם בכיוון דרום. האווורים שבhem נמצאים כעת נראים לנו ממש דרומיים. הטונדרה התחלפה שנית בטיגגה, העצים גבוה והצעב היירוק הופך לאט-אט לשלית בעלדי. האוכולוסיה מצטפפת וערדים די גדולים כבר פוז' רות בשטח. הכבישים שהיו עד עתה דרכי עפר סוג' ב' ויג', הפכו היום לכביש אספלט. לפעת אתה לומד להעירך עד כמה חשוב כביש האספלט ואתה יכול לנוהג שנית בקלות, מבלי להתרכז כל הזמן בדרך ולהחש את הבורות והסלעים.

השלג כמעט ונעלם. באיזור זה הוא יורד רק באמצעות אוק-טורבו. למות זאת נטש אותנו מוג האויר הטוב והימים האחרונים עברו בין נסיגת הירוק וראות גרוועה. הנוף כאן ב"דרום" ממשיך להיות מקסים. ראיים ציוו הנופים שבין נארויק לפואסקי. עד לסוננט יש נוף פרראי' הרי בזלת גבויים, חשופים לחלוון. לפעמים כל צלעו של ההר מורכבת מאבן חלקה אחת וכל אבן כזו גובהה לא פחות מ-500—1000 מ'. דרומה מסוננט נכנסנו לאיזור

השתקפות המשמש בתוך גלי הפיורד, כשל הזרקים הרבים שביב רוכזים עננים כבדים. שוב "קפצנו" העירה ונכנסנו לשירות פולקסווגן, אולי הצפוני בעולם. ואחר-כך המהנו להדרים. בתכניתנו לרדת לאט-אט אל יותר מ-100 ק"מ ליום עד אשר נזכה באחד הלילות לחווות בזוהר הצפוני. הדרך דרומה ניתקה היום מהחוrf והעפילה להרים ובשל כך נאלצתי לעبور הויה נספת — למדתי לנוהג בשלג!!

הדרך משובשות כאן מחת מוג האויר הקשה, מלאי בורות ועיקולים וגם ללא שלג הביאה מחייבת רינוו. מוחלט כדי לא ליפול לבורות. עתה הביאה קשה שבעתים. השלג שכיסה את הדרך גורם לחלקה בלתי-פוסקת אך אפילו החלקה רצינית חזקה אחת לא היתה לי. למדתי לא להשתמש במעצורים ולהאט באופן ניכר לקרה כל סיבוב גם התמן בין הבורות היה קשה, כמעט "משימה בלתי-אפשרית". אך פה עוז לנו השלג שמילא וכ"כ את המלכות שספגה המכוניות.

הערב הגענו לאיטה, עיר הנמצאת כ-100 ק"מ דרומה להדרסט. וכןן השתכנו.

חשיבות ציין לגבי הדרך, שבאחד המקומות עצרנו ליד מחנה ארעי של לפים ורכשו 2 זוגות קרנינים. הללו עדיין לא מעובדים ואף נוטפים דם. עתה אנו מיבשים אותם ונשלח אותם מאמסטרדם אליהם. במידה ואתם מעוניינים בדברים מקוריים של שכני הסביבה הודיעו לי ואם אוכל מבחינה כספית (אםצעי מאד, מאוד מצומצמים) לרכשם עשה זאת בהתלהות!!

האלים הצפוניים (צצאי במבי') שורצים כאן בהמוניים. היום כמעט דrstטי אחד, כאשר ייןק לפטע במפתיע לדרכ. במשך הנסעה עצרנו שוב ושוב כדי לאפשר לעדרים של אילים לחצות את הדרכ.

כאן בצד האל מביתית, תרבותי, יידידותי. מגדים אותו במקביל עם זו מסיים של כבשים (בדיר באלוות היו לנו כ-20 כבשים מטוג' זה). האילים גוררים בחורף את המזחלות, משמשים למأكل, עורם מעובד לבגדים וגעלים, וקרוניהם נמכרות לתיארים. מצוי כאן גם כל צפוני, מעין

מרחיק זה, הרי הוא שווה למרחק שבין תל-אביב לפאריס. במילים אחרות, חורנו לדרום החם. השקיעה, שבנארוויק הייתה ב-4.00acha"צ, נדחתהכאן עד ל-7.00 בערב (במהרפסט כעת ב-3.00). השLEG נעלם לחלווטין והערב הסתוובתי באסלו עם חולצה בלבד (במהרפסט לפני שבוע עם שני סודרים אחד על השני).

לאחר יומיים של גשם בלתי-יפוסק, האירה המשמש שוב את פניה, ו עבר עליינו יום שאפשר להגדירו אפלו כחם. פשוט הגענו לעיר דרוםית, אמנים עדין לא בקובט הדורומי, אבל

המרחיק ממנה לצפון הוא כמו מישראל למוסקבה. כעת אפשר לסכם גם את נורבגיה ולהגדיר את הטילול בה כיפה ביותר שעבר עלי. פשוט ארץ יפהפייה, שופעת מיין, הרים ושלג, יערות צפוניים קסומים ופיורדים החודרים עמוק לתוךה, מתחפלים כנחש בין הצוקים, ו משתלבים בצלעם הכהול עם הירוק של העיר.

מהר נלך לבקר במספר מוזיאונים בפרם. במוזיאון קונטיקי (ספינה ה"רע" גם היא מגיעה לנו), ובמוזיאון הוויקינג. בעבר נלך לבבות כנראה במועדון ג'אי, כשמחתרתיים בבורק נמשיך להדרים, הפעם בכיוון קופנהגן.

המכוניות ממשיכה לשוחב ואני מקווה שתתגיע עד לאיסטרא-דם. היום היא לא עשתה לנו צרות ונסעה היטב. רק הקרו-שים בדלת שמחזיקים את החלון, דופקים כל הזמן ומשי מיעים רעש לא נעים. היום אנו מעבירים ערב מנוחה באכ-סנית הנוער. הגענו לנון ואצנו אותה מלאה, והרגשה פשוט נעימה להימצא שוב עם בני-אדם בעיר גדולה ושׂו-פעת חיים. טה"כ זהה לא ההרגשה הכני נעימה להימצא כל הזמן בלבד, במקומות בו בני-אדם כמעט שאים חיים. להיות מרבית הזמן בלבד על הרכבים, במיויחד כשהמדובר לא בככישם, אלא ברכבי-עפר שהלן אף מסוג ג'. אגב, לדייעתכם: פגשנו בקרשוך (צפון פינלנד) זוג אמריקאי מבוגר שיצא לפנסיה. הם קנו מכונית באיסטראם, נעו צפונה וחיו באותם תנאים כמונו; גניעו להמרפסט, יישנו ב"קבינות" וגמרו מרחוקים.

אסלו היא עיר לא כל-כך יפה, ללא השוואת שטוקהולם. ניתן להשוות אותה למינכן ואולי אף האחורה תצא כשי

פיורדים נפלאים, בין היפים בנורבגיה. הכביש גם הוא מבЛИיט את יופיים. הוא עובר כל הזמן על צלע ההר, או ליתר דיוק, על צלע המזוק, היורד לתוך הפיורד. מתפתל מאוד, צר מאד וחולף דרך שיש מנהרות, שאורך כל אחת מהן כשני ק"מ. בינגוד למנהרות השוועיזות, חפורות אלה ממש בתחום הבזלת, ולכן אין לה לא סוכות. לאל עמודים ולא קיר בטון, פשוט חור שנחצב בתחום הבזלת,

וכשהתה נסע בפנים אתה רואה את עקבות הקידות. מדרום לאלה נמצא נמצוא עמק הסלטלד, עמק המוכיר בצורתו את הקניון של קולורדו (אותו אני מכיר רק מתמונה). המדובר כמובן לא בעמק, אלא יותר בקניון. הרוחב למטה הוא מעשרה מ', ועד מאה — מאה וחמשים, כשמני הצדדים מתרוממים הרים לגובה של כקילומטר. הירוק כבר שלט כאן והעמק, בשל סיגרתחו, חמימים יותר. מה שמעניין הוא גידולי הבנות המתבצעים כאן בחמותה, תוך ניצול מקסימלי של אור היום הארץ בקץ העמק שבו מוגלים את העץ הטרופי הזה נמצוא כ-150 ק"מ צפונה לחוג הקוטב).

מהר נמשיך ונגיע כנראה לטרונדיים. ותו שבוע נהיה כבר שניית, אם הכל יילך כשרה, בקופנהגן. וקופנהגן

לגבינו היא משחו בבחינת "אי-שם בדרום הרוחק". הפלקסווגן הדרכים כעת יותר טובות ומהירותנו גבוהה. הפולקסווגן ממשיכה לנסוע כשרה ונראה לי שתוחזק מעמד עד איסטראם. מסיים בזה,

דילון

אוסלו 5.10.72

למשפחה שלום
ובכן הגענו סוף-סוף לדרום. היום נסענו כבר ישירות דרומה ללא התעכבות או ביקור אתרים כלשהם. עברנו את 350 הק"מ המפרידים בין דומבאס (Dombas) ובין אסלו, והגענו אח"כ לעיר הבירה הנורבגית. מאחורינו כעת 2500 ק"מ של הדrama בלתי-יפוסק, וכדי להעיר

ידה על העליזונה, אם כי טוענים שהיא עיר געימה ולבבית הרבה יותר משטוקהולם. העיר מחולקת לשני חלקים — העיר העתיקה, שנסודה בראשית האלף כמצוד דרכים, ולעיר החדשה, הבניתה על פירוד שאורכו כשבעים ק'ם. חלק היפה שבה הינו העיר העתיקה. היא שופעת רחובות צרים עם בניה מודרניתפה ושם. אופן כליל עוברת העיר מעין שיפוץ לקראת עונת התירות הבאה. הרבה רחובות מפורקים לגורמים ובכל מקום עובדים ומשפזרים את פני העיר.

פגשנו כאן באכנסנית הנוער גם ישראלים, כשמאחד מהם, סטודנט העושה את עבודתו הדוקטורט שלו בביוכימיה, לקחתי רשיון עבודה בנורבגיה. מטעמים של חוסר כסף, ניגשנו להחליף בבנק "טרולרס צ'יקס". נתתי להחלפה שני שטרות של 50 מרק והקופאית טעתה ורשמה שני שטרות של 100 מרק, ואני לא הייתי כל-כך ישר ופושט להחתה. קשה לסרב להצעה שכזאת. איך שלא היה, הרווחנו 100 מרק, או 200 קרונות, שלכבודם עשינו חגיגה ואכלנו כל אחד נקניקה עם ציפס. מלבד אלה זכית בשלשול כל והסיבה לכך, לא תאמינו, היא מאמרה תמנונים מקולקל. בין קופסאות השימורים שלנו גילינו במקומות קופסת סדרי נים ישנה קופסת ממраה תמנונים. על הקופסת היה מצויר דיונון ובפניהם היו חלקי זרועות וטבעות הדבקה, הכל ברוטב שחור מותוצרת ספרד. העסק היה די טעם, אבל ביום השני, עקב עליית הטמפרטורה התקלקל המمراה. עד כה אפשר לנו הקור לשמר קופסאות פתוחות ואפילו גבינות ומרגרינה במשך 3 ימים ללא קלוקל, אך עם עליית החום לא יוכל יותר לאפשר מותרות אלה. מסיים במمراה התמנונים המקולקל.

אנגליה — בפעם שנייה ושלישית

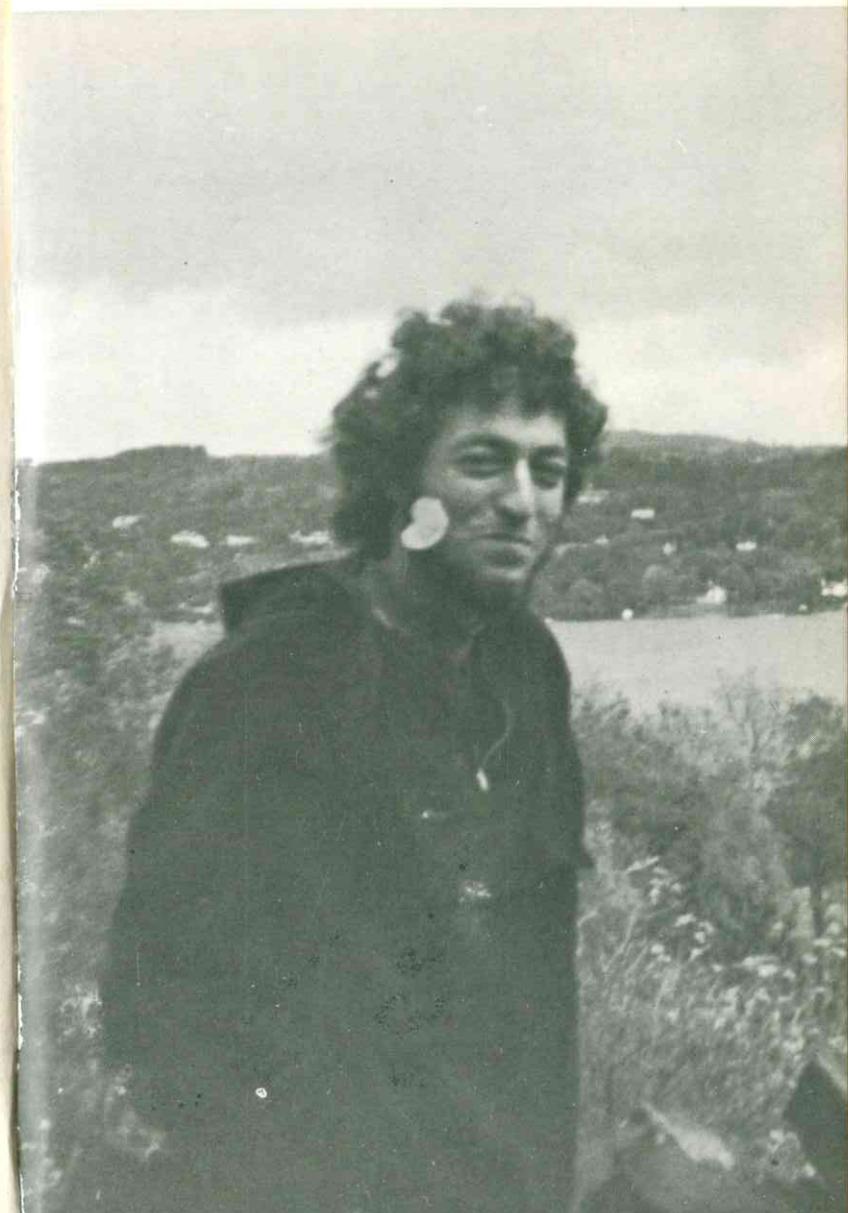
אוקספורד, יום ח 19.10.72

בשינוי מפתיע של התכנית החלנו לצאת צפונה ולטיפיל מעט ב- Country Side. ברגע זה הגיענו לאוקספורד, עיר האוניברסיטאית, כשהלילה אנו משתכננים אצל הנערה של אשכלי, דיאנה. מחר בתכניתנו יצאת לכיוון וילס ולבור דרך בריסטול ובאמ. המשך התכנית הוא לטיפיל מעט בארץ הגבעות של וילס ושם לאורך החוף המערבי, לאגמים מצפון לליירפל; ובמידה שהיא זמנן — להעפיל לאדינבורו ולטיפיל מעט בסקוטלנד. לונדון נחזר בסביבות יום רביעי, היינו — שבוע טויל.

בינתיים הספקנו להשקיף ולשבוע מהדשאים האנגלים הנחדרים הנמשכים מאופק: מהכפרים הקטנים עם הבתים העתיקים; מודסטוק עירו של צ'רצ'יל; וכעת באוקספורד, עיר של 110 אלף תושבים שمرביתם סטודנטים. הערב נלק לחווות בטלויזיה באחד מפרקייה של הסדרה "מלחמה ושלום", ואח"כ כמונו לפאב. המכונית ממשיכה לשוחב, אך ליתר בטחון השארנו את מרבית הצד בדירותו של מוליק, כך שבמידה שהמכונית תיתקע, לא נהייה עמוסים מדי. אצל מוליק עצמו בירנו פעמיים. בפעם הראונה פגשו שם את צ'רחה ואשתו וכינו אותה ישראלית עם טחינה וسلط חצילים תורכי, והקשבו לשיחתה של הישראלית "עשרה". "...או בהרולדס אני מבקרת בשבייל ההובי, אבל האם ידעת שבשלפריג'ס יש מספירה..." "...אני אוכלת כל-כך הרבה לחם (מדברת אל טוביה). את יודעת, בבית-מלון, עד שmagie הארוחה, ככה בין המנות היד נשחת וлокחים קצת לחם..." טוביה: "כן, גם אנחנו אוכלים לחם הרבה יותר מאשר בארץ..."

בפעם השנייה עליינו והשארנו שם את החפצים. הכסף עצמו עוד לא הגיע ווגם התחקיר הבתווני לגבי העבודה מתעכב כנראה.

בסך- הכל לונדון געימה קריגיל והפעם גם האירה לנו פנים עם ימים שטופיamesית. בהיד-פארק שולטם המת- וכחיהם הכוונים ("האדם הלבן הוא שקרן, נקלה וטיפש")

בהתנאים מאד נוחים). אוטה אני מתוכנן להחזיר ברוגע שرك אוכל. בסופו של דבר יצאת עס סכום מסוים שאיתו אני מעוניין להחזיק מעמד ואני מוכן להיזמות לאלה שהחכים בכל שבוע בסניף הדואר לכף שיגיע מטהורום.

לגביו מקום העבודה בלונדון העניין כנראה מסודר ותפקידו יהיה באבטחה. המשכורת נמוכה, כ-40 ל"י ליום, 5 ימים בשבוע. אבל בסופו של דבר יצאת על-מנת לטיל ולא כדי לעובד, ואין מקום שבו אני רוצה לשחות יותר מאשר בלונדון. בכל מקרה אנסה להציג רשון עבודה ולעבד בעבודות צדדיות כדי להגדיל את המשכורת.

لونדון עצמה אפורה כרגיל, מאוד סימפתית ואנושית. היונים ממשיכות לטפס על התיריים בטראפלגר סקויר ושמיר המלכה ממשיך לצועה, שרידים לאימפריה שחלה וולעס לגמרי לא מנומן. השקוע כולם בעניות ומלא סקרנות.

טובה מרリアה בעוד שבוע וחצי כשבচনিতন্তু לעבר לפני כן לפאריס ולסයיר מעט בעיר האורות.

הטמפרטורה מצטננת. שלג עדין לא יורד, אבל החום אינו עולה על 10°C. החורף מתחיל לתת את אותו הראי' שונים.

לגביה תכניות: אני אחזר לונדון ותחייב לחודשים עבו' דה בשגרירות ואח"כ יצא לכיוון קנדה, לתור את העולם החדש. אם אפשר לסדר מקום עבודה על אנייה המפליגת בכיוון ארה"ב, יהיה לי הדבר לעוזר רב. איך שלא יהיה התאריך החזוי ליציאה הינו תחילת ינואר. לגביה הפסקה של 3-4 שנים, אני מבטיח להרהר בנוסא ואם אפסיק — יהיה זה בוודאי ליותר זמן, אם כי אני מעוניין לברר במקביל אפשרויות לימוד באראה"ב. בסופו של דבר, אני עדין איתן בדיותיהם שם הדבר אפשרי, עדיף לי ללמידה באראה"ב. איך שלא יהיה, רצון הלימודים מפעם ב' כי בינהיים אני מפנה אותו בעיקר ללימוד שפות (וגיאו-גרפיה).

היתה געים לשמע את כל אותן חדשות קטנות מהבית, על הכלב החדש, על הטפטים, על שומר-ימשקל. סה"כ אני די מתגעגע הביתה, אבל אני, אל תפשו אותי בקנודה זו.

והישראלים, או ליתר דיוק היהודים, כשמרבית המקשייבים הינם יהודים.

לאחר הפרעות רציניות שנמשכו לאורך יום וחצי אני ממשיך כתוב, כך שקטע זה כתוב כבר ב-20.10.20. ההפרעות עצמן היו שיחות ארוכות-טוחה עם המארחים, הליכה לפאב וויריקת אינדייקם; ועם בוקר יצאה לדרכן, תחילת באקס-פורד, אח"כ דרך אותו דשאים אングליים הנדרים לבאס-עיר עתיקה עם שרידים רומיים יפים מאוד ובתים מוארים ויפים. אח"כ בריסטול שהוא עוד יותר, כיוון שכאן כבר מעתה גורם המים, ותעלת בריסטול + המזוודות סבירה, מזכירים בזכרתם פירוד מיניאטורית, כשלכל אלה מלבשת העיר עם הבטים האנגליים הויקטוריאנים. למעשה, בריסטול כבר אינה בחזקת עיר, אלא כרך, שלפי הערכתו שכנים בו כחצי מיליון תושבים. מריסטול המשכנו על האוטו-טרנד, עלינו על הגשר החדש, גשר כבלים תלוי, יצאנו את מפרץ בריסטול וכעת אנו בעברה השני של התעלה, בעיר קטנה עם שם שנשמע כמו "עיר הצ'יפס" — Chips town. עיר זו כבר שכנת בוילס. התכניות למהר הין לחזור את החופים החדשים ולגלות מה אפשר לראות בארץ ב"ארץ הפחים והברזל".

מסים בוהה דודו

لونדון 25.10.72

שלום משפחה זו הייתה חוויה נעימה לקבל ולקרוא את מכתביכם (הראי' שוניים אחרי חודש). ועם כל האשמה אפשרית שיש לכם לפני — הרי שהמאן נוטה עדין באופן ניכר לצדדי. היה גם געים לא פחות לקבל את הכסף. ביום האחורי הגענו למצב כימי דחוק באופן מתריד, כשהלמיטה ביום שקיבלו את הכסף גותר לנו קיום ל-2-3 ימים. אמונם איננו חיים במדבר ויכלנו לבקש הלוואה, אבל גם מכמ' לא היה לי געים לבקש. לא כל שכן ממוליך. איך שלא היה, אני רואה את מאתים הדולר הללו בחזקת הלוואה (אמונם

"דִּירֶקְטְּצְיוֹן" "קוֹנְקוֹרְד". ביכיר המהוללה נחליף רכابت עוד תחנה אחת ונגיע ל"הוטל ד'אינבליד". שם על גדת הסינה עומדת התחנה שבנה ניקח את האוטובוס של אייר-פראנס לאורלי. עוד חצי שעה של סיורים — וטובה עולה על המtos לישראל ומשארה אותה בודד כבלי ריק, כאן, באירופה העיונית. בשעה שטובה תגיע לישראל ודאי כבר הגיעו לונדון, כשהכוונה תוך יומיומיים להתחיל לעבור ולמצוא דירה.

את כל היספורים הקטנים והגדולים על אשר עבר עליינו תוכלו לשמע מטובה אישית. גם תמונות שצימנו נמצאות ברשותה והנכם מומננים להסתכל במחבר", ולהחליט היכן החיקוי שלו הוא המיסטורי, הרומנטי והגבוי ביתר.

בימים האחוריים אנחנו מתרוצצים בפאריס, עיר האורות, הארמונות, הלחים הארווק והగבינות. שתי דוגמאות מן הנ'ל, המוצלחות ביותר לדעת, אני שולח לכם כדי שתחליטו אם "שטרואס" נתנת לנו את מיטב הגבינות האפשריות. אגב, אמרו לי שמייצרים כאן 400 סוגים שונים. כאן התארחנו אצל משפחתה של טובה, זוג מבוגר אשר בניהם כבר עלו ארצה, והם עצם עושים את הסידורים לעליותם. האירוח היה נפלא. אני מוקוה שאוכל להחויר להם מעט בבואם ארצת.

פאריס עצמה יפהפייה כרגיל וכובשת כל זו. את ה"אורות" אנחנו לא כל-כך ראיינו אבל הימים זוררים, מלאי שימוש ואור. ועל לבשכם לכך כאן שאותם יכולם להיות שקטים. האיפיל במקומו עומד, ושנואליה ככורת דברים. וב-לובר המרשימים עדין מחייכת המונה ליה את החיקום המ-פורסם שבועלם.

המיחרים מאמריים וגורמים לנו כל היום לעסוק בחישובים ולבדוק האם אפשרותנו לשחות, לאוכל או לוותר על כך ולעלוות לקומה השלישית של מגדל אייפיל (10 ל' הי מהיר?)

במנזרת הינו פעמיים. התרשםנו מואה. יש כאן אמנים העומדים עם מספרים וניר וגוזרים את קלסתרו של ה-משלם.

הצדפתית ממשיכה להיות לגבי בבחינת נעלם מיסתורי.

הגעוגעים הם טבעיים ואם אתה מעוניין בדבר חדש ומוחדר, אתה תמיד "זוכה" בהרבה תשלחות. לגבי הטוילanganlia: טובה ואני סיירנו בוילס וב"ליק דיסטריק" בצרפת של אנגליה. ווילס עצמה מאוד מיוחדת ומאוד מענינת. שטחים עצומים של דשאים המגודרים בחלקוות קטנות על-פני הארץ אפשר לפגוש אפלו סוסי-בר פראים. הדרכים מוכירות את אלה של נורבגיה, קטנות, צרות, תלילות וגרועות, אבל כאן הן מוגדרות לכל אורכו בתומת-אבנים. שהן בונים גם את הבתים. צורת בנייה זו מענינת מאוד: פשטות לוקחים את אבני הבזלת המפוזרות בשדה ובונים מהן בית.

ה"ליק דיסטריק" הוא מאוד מגוון. זה חלקת ארצו קטנה, משופעת באגםים, מתולדים ועצים. המכובן הרגיל של יופי. כל טיפת מישור מודשאת ברגיל, ומשמשת למרעה. הנוף עצמו מקסים ומזכיר את זה של שוודיה. בסביבה זו היו כל משוררי הגדולים של אנגליה, וורדסורת, שלי, רסקין. והסבירה כולה הינה אחר תיירות מסויר אחד של אנגליה, שבו כל עונת השנה גם תיירות הפנים היא עצומה. כאן מתרכים כל אותם דברים שאנגלוי חולם עליהם: ריק, ציפורים, כפר. ואין דבר החביב עליהם יותר מאשר לצאת לחופשה אל ה"קנטרי" ולהתעורר בוקר לכול צפיוף הציפורים.

מסים זהה, כיון שסוגרים את האכסניה.

להתראות. דודו

3.11.72

שלום משפחה
אני נפרד ברגע זה מפיסת הניר הזו ומטובה. שניהם מריאים כתעת לישראל ומשאירים אותו לבה, אם כי אני מוכראח לצין שפיסת הניר הזו חשובה לי פחות. בכל אופן, מחר בחמש בוקר נוקם, נרד למטרו של "זיל דפרן"

הדיפלומטי ובסוד אגלה לכם שהלהה כולל מדי פעם קצר
עבודת ידים עם מטהטא, או סתם לרוקן פחי אשפה, כל
זאת לשם ריענון השירדים.

בינתיים עובר הזמן. שהותי בחוץ' הגעה לחצי שנה.
להגיד את האמת, הארץ מתחילה להיות חסרה לי. הת' הلتלי להגות בתכניות קיזור. בינוויים אונכי חסר דירה.
המחירים כאן מדהימים. בינוויים אני גר בוילה הפרטית
שליל: הפלקסוֹן הזונה והחביבה. דירה לגמרי לא רעה.
יש לי המון ציוני אויר (החלונות לא נסגרים טוב). מטבח
(מאחור קופסה עם מארחים ולחם), כירת גאו (קאמפינג
גאו), רדיו (טרנזיסטור שלא עובד), מיטה נוחה (הפקתי
המושבים הימניים למיטה עליה אפשר להשתרע בנוחיות
צנועה), ספריה (קרטון עם ספרי מתח באנגלית). בסך הכל
מצבי טוב. ארוות אני אוכל בבתי-המלון המפוארים
שאליהם אני מודמן עקב עבודתי, ואני נוגה לאכול פחות
מטistik פילה או שטו דה בריאן ברוטב בולנו עם פטריות
מוקימות ברקע. חסר לי רק הבית, וזה קיים עבורי בסופו
של דבר רק בישראל; כך שגם אם מדובר בשינה במכור
נית זקנה בלבד, אני מקבל זאת בחו"ק, כיון שגם בחדר
נוח ויקר יותר לא קיבל את הרגשת הבית שהטרה לי.

שלכם תמיד דודו

לונדון 7.11.72

משפחה הויזן הצעירה שלום!
נסו להעלות בדמיונכם, אדם צעיר, מבטיח, לבוש בקפידה
חליפה ועניבה, המסתובב בבתי-המלון מהודרים כסבו,
הילטון, דורך'סטר כבתו שלו עם מבט של עצמה בעיניו.
מיין רוק צעיר ומבקש הנושא במוכנות ספורת מהודרת
אך מישנת (עכשו זה באופנה) וחולף ביעף ברחוות
לונדון כשבועו הארוך קמעה והעשי הייבט מתגעגע ברוחה,
אל מול פני חתיכות לונדוןויות כמהות. ובכן אוטי אתם
רואים עכשו!!!
אולי אפשר לתקן פה ושם את התמונה כמו למשל: החלי-

אמנם טובה ניסתה ב-4 הימים האחרונים להאכיל אותי
במלים ודקדוק אבל לצערי הצלחתה הייתה זעומה...
בнтימ, הודות למאחניינו אנו אוכלים מזוין, ואפילו מש'
מין. סה"כ להיות בפאריס ולא להשמנן נראה כי חטא
בל יסולת. תארו לכם כמה היינו ממשינים לו היה לנו
כסף. אני מת להיכנס למסעדה ולהזמין את כל הדברים
המשונים שרואים בשוק ובחולנות-הראווה של המסעדות.
החל בمول מרינר (צדפית) ויתר סוגיו הוזחים, המופפים
ושרשרים למיניהם שהזרפתים קופלים בהנאה כה גדולה.
— אך מה לעשות לנו דוחקים "קצת הרבה" מבחינה כס-
פית, כי כל התקופה שנלווה אליו טובה לא עבדתי ו-
"גרכנו" את הסכנותתי. הכוונה בלונדון שב להיכנס לעול
עבודה, מסיים בזה ומקווה לגלוות שפע של מכתבים בהגייע
לلونדון.

דודו

לונדון 6.11.72

למשפחה שלום!
ובכן אני בלונדון. התחלתי לעבוד ואני מנסה לזכור ככל
שאכל שעות עבודה. על מנת לשפר את המאזן הכספי
שלוי, אני מקווה להרוויח כ-150 ל"ש ואמ' אפחה כ-50
לי"ש לקיומי הצנע, אוכל לשלם במהירות את חובתי.
לגביו החוב אשר אני חב לכם, אשתדל להחזרו בתשלוי-
מים, כאשר אחוור.

לגביו העבודה הבתוחנית בלונדון אסור לי לכתוב אבל
תוכלו לקבל פרטם מניין, אותו פגשתי כאן ואשר ודי
יתקשר למסורת ד"ש.

את חילוף הבגדים קיבלתי כבר בשבת. מהירות מדהימה:
60 שעות לאחר שביקשתי שתשלחו לי זאת. תודה רבה.
אני כבר משתמש בהם. אtamol תירגולתי במשך כל היום
כיצד לענוב עניבה. אני לובש מכנסי קורדרוי בהירים,
לפניכם בכל הדרי. אני יrokeה זרואה ויקט קורדרוי. בקיצור:
ועלצמה יrokeה. עניבה יrokeה ויקט קורדרוי. בקיצור:
עומד לפניכם גבר מבטיח, מהודר שנכון כלו לשירות

אגלה לכם שאני פשוט מתגעגע הביתה וכל אותם פרטים קטנים ולא חשובים הקוראים בבית מעוניינים אותו יותר מכל. אל תכתבו לי על המדיניות הפליטית של מדינת ישראל ועל ההפצעה האחורה של חיל האויר, כל אלו ידועים לי מן העתונאות. ספרו מה הדודה חוות אמרה, ואין יודעים מה אכלתם באירועת ה-^{ב' בילתם} לאחרונה. ומצדדי אפלו מה אכלתם באירועת ה-^{צ' ב' צהרים}. זהו! אני יודע שבענייני משאלת מבריק אוור וב-^{ט' מכתב הבא} אני קיבל משוח בוגוס: אכלתי שניצל עם צ'יפס וסלט עגבניות שעלייהם הבזקטי מלת. ובכן, לא צריך לבדוק את זה, אלא רק משוח בוגוס הנ"ל. אתם יודעים מה מה אובי מתכוון. בכל אופן, אם לא תכתבו יהפוך מבט העוזמה שלי למבט זעם מאוד, מאוד!!

לכן, אנא כתבו למען השם (אם לא תדעו מה קורה בלונדון).

בידידות דודו.

"זה"ל זוקק לנו"

צרפת 10.11.72

שלום אחיות!

לא ידעת אם לפתח את המכתב ב"שלום חילית"? או משוח כהידד ללחמים, או לגיבורים בעת שלום. לכן בחרתי כפי שכבתבי. סה"כ אני רוצה לאחלה לך מיטב הברכות בדרך החדש, ומוקוה שת תוככי ב"השתפשות נעימה".

שמחתך כמוכן לקרוא שאת נהנית ומנסה להצלחה. להגיד את האמת, די ציפיתי לך. הרי במדינה כמו שלנו אין אפשר להיות בעמדה שלילית כלפי זה"ל. אין להשוותו לגרמניה, הולנד ועוד לא לאלה"ב. פשוט מפוני שבלעדיו זה"ל אין לנו קיום. אי-אפשר להיות פציגיסט במדינתנו אלא במידה אתה מסכיםшибוא מישחו ויהروس את ביתך ויהרוג את הוריך ואת אחיך והשארית יורוק לים. לצערנו אין זו פרואה נדושה, זהה מזיאותנו האכזרית. אני מאמין

פה משומשת למדי ומרכיבת מז'קט שנשלח לי מן הבית וניבאה מאותה כתובות, ונגלי ההלכה בלאים, וזה הזוג היחיד שיש לנו.

גם לגבי מלונות-הפאר אני חייב תיקון. למעשה אין אני מתגורר בחדריהם אלא במסדרונות לפני חדריהם של ק.ג.ז. עליהם הוטל עלי לשומר.

גם מכוניות הספורט המהודרת הינה למעשה פולקסווגן ישן, רועש ומתרפרק, המברך ברכת הגומל אחרי כל 100 ק"מ שהוא גומא. אבל יש לו גג ספורטיבי מתפרק (SEGMENT) שהוא סגור חודר גשם). ואת האמת לספר, גם בדבר כמייהת החתיכות הולנדניות לפני, אין כי כל-כך בטוח בכך, במיוחד כשהן חולפות על פני ברולס רוייסים של המתחרים שלו, לפני שהוא מצליח להחליף מהלך, בשל הקלאי' הכמעט גמור. אבל כל אלה אינם חשובים. החשוב יותר הוא מבט העוזמה שבורקות עיני (ברגעים שאין לא נרדם מרוב עיפות); במילים אחרות, אני שורץ בולונדון, עובד שעות ארכות מאד למחיתתי, מהפש דירה זולה, ועד שאמצא אותה, אישן פשוט בפולקסווגן הנאמנה שלו.

הודות לכך אני מתקיים בלונדון בסכום של כ-10 פנוי ליום. והודות לשיטות נוספות שרכשתי לי משך הטויל אני חי אפילו טוב, מתקלח يوم יום. אוכל לא רע. אבל לא נעים לי לפרט השיטות הנ"ל. אני משאיר זאת לדמיונכם הפרוע. לגבי תכניות לעתיד: בעת אני עוסק בציבי רת המיליאון הראשון וכאשר אשיג את המאה הראשונית אמשיך במשמעות, הפעם לכיוון העולם החדש שם כידוע מתגלגל הכסף ברוחבות.

נתבשרתי לתקה מהתי הלא כל-כך גדולה על חתונתו של ערוץ. מסרו לו איחולי (הוא ודאי יהיה זוקק להם). כמו כן לא יזק לכם לשלווה כמה שורות אליו ולספר קצת מה עובר עלייכם ועל יתר הנוצר. אגב, מעוניין אותי מי מז'ה היכיתה לא החתן. נראה לי שלא וחוק היום שרק אני ובני שמעון נישאר רוקדים כוכר לממלכת רוקדים אדריה ששකעה בעודה באיבה.

בגדי הטענה המשונה שהעליתם שאין מה כתוב, אני

המשך ויוצרים בית חם ונעים כפי שיוצרו ההורים לנו!!
כעת אין מצבם מזהיר, הגוזלים פרחו ואינם. בר' הדבר;
אנא גרמי להם בשם כלנו מעט נחתירות, מגיע להם
לכל הרוחות! האזוני פעם לסייעי אבא והבני מה פועל,
ואני מבטיח שתחמצי בהם עניין ומקור לאגואה. אני
מקווה שלא נולווים למכתבי נימה טראגיית.
חייהם ויצירתם נפאלים בעניין. פשוט עלייך לננות לאיה
הורים נפאלים זכית!

באשר אליו, אונוכי מתחילה להיות שבע מהטיל. ונוסף
על כך מפעמת בי תשקה ללימודים שלא ידעתי עד כה.
הבדידות שוב מכח בי גלים. אין דבר גרווען מן הבדידות,
אולי מלבד המות. מחרתים אני מתחילה לעבוד בלונדון,
העיר האפורה והאנושית ביותר שנתקמתי בה עד כה.
פשוט עיר שלולה נולדתי בישראל הייתה מוקם בה את
بيתי.

אבל: הייתה לי חוויה מאוד לא סימפתית בצרפת. להורים
לא כתבתי על כך. נסעתינו עם קרטיס רכבת שפג תקפו
וכחתי להיעזר ולבלוטו 4 שעות במשטרת הצרפתי.
ולשבת שם זה היה דבר מאד לא נאים. במיוחד שאף אחד
לא דיבר אנגלית ואתה איןך ידוע מה הם רוצחים מכם.
מיין אויריה קפואה, של אידיידית האשמה המוחשת לך
ונתונן לחסדם. קלילתיobilii ואף חרדה מוד. אני רוצה
להאריך בתיאור. פשוט לא נעים לי להזכיר.
שוב מאחל לך הצלחה בכל דבר.

דודה

לונדון

שלום מושלה
אני פונה אליך הפעם כיון שהגיע הזמן שתמלא חובתך.
בדירתה הורי נמצא ברנס שעונה לשם ריינר בנקנדורף.
הניל הגיע מבודאריה לאחר שהש��ע בי טיפול מאוד
יסודי ואירוח נפלא. כתת הוא בישראל ונדמה לי שהוא
סובל מרגשי בדיות חמורין. ומהוסר חקרה קיזונגי.
אתה עדין לא מודיע לרשות אלו! בידותו של פרט בארץ

לך עלייה בסולם הדרגות. זכריו: צה"ל זוקק לנו, ואנו
זוקקים לך".

סיבה נוספת: לא יוק לגראום קצת נחתירות לאבא ולא
יזיק גם לאמא שיהיה לה במה להתגאות. סה"כ הזקנים
שלך לא וכו להרבה נחת עד כה מילדיהם. אני סימתי את
הצבא כשם שהתחלה — אפס. בלימודים לא היתי טוב
בהרבה מכך. גם גירא בנושא זה נכשל למדדי, על אף
ציפיותיהם הרבות מיאתנו. כאשר התיצבתי סופ-סוף,
ציפו מני שאמשיך בלימודים ושוב שברתי תקוותיהם.
יצאתי לטיפול, זורק כל אחריות מעל גביו. למרות זאת
עדין תמכותם הנאמנה עומדת מאחוריו בחומה. כאשר רק
הוכרתי שאני זוקק לכصف, הם שלחו לי מיד למרות הס-
תיגותם מטיוולי הממושך.

גם זאת, על אף נתוניך, לא הרווית אותם נחת רבה בעת
ליימודיך. ומיכן ידוע זאת? לפחות עכשו בצבא תנוי
לهم מעט נחת. פשוט מגיע להם קצת.

לא ידוע לי בעצם מהן יהסיך להורים. את שלוי אני יודע
ואומר לך בקצרה: אני מעריך אותם!

היתה יכול לספר לך סיפור עצוב על זוג אנשים צעירים
שהחלמו ולחמו על אידיאות נשגבים משל עצמם. שי-
ויתרו על הרבה בחיי למען ליקים (לפי דעתם) דרך חיים
צדקת יותר. החלום נשבר. הקשרים החברתיים נגווו.
וראי, אין הם מסכנים כלל וכלל. הרי היה להם על מה
לחלוום ועל מה להילחם, וזו מתנת חיים נפלאה. הדרכ
שבה הם עשו זאת עד הסוף ללא פשרות והקרבת כל
אפשרות אחרת (והיו להם ריבות כאלו) וכל זאת ממש

שלושים שנה — ראייה להערכתה רבתה.
לא הייתה מעריך אותם כל-כך לו היו קנאים פנטומים, לא
פקופים, מחשבות והיסוסים. אבל הם לא היו כאלה. הם
תמיד חשבו מחדש, תמיד ביררו ושאלו עצמן, בדקו
דרךם תוך התחשבות מופרעת בזולות. ניסו תמיד לעוזר, לה-
קל, השילמו עם אקטatrופות אך לא נתגמדה קומתם.
תמיד כמו החדש ליצור ולהקם. אין זה נאות הספר. הם
עדין ממשיכים בדרךם המבורכת. אבל מגיע יום שבו
אדם חיים כבר לא רק לאטגרים, שבו פשוט מטפחים דור

רונים: טילנו כשבועיים בשוויז, ובארץ כה קטנה זה מספיק. הגענו, אני ואשכולי, לוינבה. זה היה בתשע בלילה. ואז ראייתי לפתע שלט המראה את הכיוון לארים. קשה לי להסביר את ההרגשה שמעורר שלט זה, אבל החלטנו שנינו, אשכולי ואנוכי שלא נוכל לישון למרחק קטן כל-כך מפאריס ויצאנו מיד לכיוון פאריס.

בתחילת הדרך עזרנו לזוג טרמפריסטים והללו, התברר לנו יותר מאוחר, היו סטודנטים פריסאים. היא גערה יהודיה, ילידת רומניה הלומדת רפואת Shinneys בסורובון והוא צרפתית הלומד הנדסת חשמל בטכניום של פאריס. לקראת בוקר הגענו לעיר האורות המפורסמת וכרענו נפלנו לישון בעורת יידינו החדש. מאותו רגע ציינו לארוחות מלא של סטודנטים פריסאים. גרנו בלי כסף ב"אוניברסיטי סיטי" (מעון סטודנטים ענק הכולל עשר רות בנינים, כ-30.000 סטודנטים זרים, 50 מסעדות, תיאטרון, 5 בתים-קלנעים, 3 בנים ו עוד ועוד...).

אלנו במנזה עם תעוזות סטודנטים סורבוניים מפוברקים (ע"י מרחינו) וטיילנו בעיר בחברת סטודנטיות נחמדות שבחרה גם ישנו בלילה. תחילת היה בכוונתי רק לחצות את פאריס בכיוון לנדרן אבל משום שכ התגלגלו

הדברים דחינו את המשך הנסעה מיום אחד לשני. פאריס היא אולי אחת הערים היפות בעולם עם שפע של אתרים ומקומות מטריפים את הדעת. בכל זאת נדמה לי שני מעדיף את לונדון או אמסטרדם בגלל אنسיהן הנפה לאיים והמעניינים.

בקיצור, ביקרתי בכל המסלול המומלץ לתיר. טיפשתי על האיפיל, חוויתי במצעד 14 ביוולי וركדתי בלילה ברחוות המונומטר. שם אף השתפרתי ואכלתי תמןונם, סרטנים, צדפות וכל מיני שרכזים שטיעניים לחיק הצרפתים. כאן נפרודתי מאשcoli ויצאתи בליה כשהגענו לנדרן הנהג קיבלת טרמף מאוטובוס ובלילה כשהגענו לנדרן הנהג אף הירשה לי לישון בו. אינני מתעיף להלן את לונדון הokane, אפורה ונפלה כל-כך, המשופעת אנשים נפלאים, העוסקים בעיקר בשיכחה אודות מג האויר תוך כדי לגימה מבקבוק בירה של גינס.

זהה המעוניין להכיר את הארץ ואנשיה, בדיותו של צער המהפש שותף לחוויותו. בדיותו הועתקת של אדם המדי-בר בלשון זהה ואינו מסוגל להקדים קשר חברתי שמקנה לך שפה. קשה לי להסביר בדיק מהי בדיות. כדי להזכיר רה אתה חייב לעבור ולהתנסות בה. אם תטייל בעתרד ועלולים לפקד אדם. לי אף נדמה שהוא הרגשה הקשה והתחומית ביותר שהתנסתי בה מעודדי.

בראשית מטי, לפני שלמדתי להכיר תרבות של טויל וכשרצתי מקום מפורסם אחד לשינויו חשתי כך בכל עצמותי. קלילי ואני שקהלתי זהה. כוים כבר אני מנוסה ויודע כיצד להימצא תמיד במקום בהם אני פוגש צעירים בני גilly המתאים לי בשיחה ובלבטים.

ריינר הנ"ל הכנס אוטי לחברת סטודנטים בגרמניה. יחד ביקרנו בגז'זבר במינכן, שוחחנו על פוליטיקה, על פילוסופיה ועל מה לא? הוא דאג לי לעובדה ומשחטו אירחה אותו ברוחב-לב בביתו. אני יודע, אתה עדין במצב ועסוק משך רוב היום, אבל אני למעני דאג לו בעברבים, נסה לארון לו גערה. הוא מדבר היטב אנגלית ותוכל להרגל ולשפץ את האנגלית שלך.

שנית הוא נחמד, יש לו דעת מעניות והוא רגish לסובב אותו. יש לשער שגם אתה תatial בעתיד ואז תוכה באירוע אצל משפחה נפלאה. יתכן שקשה לך להעריך את זה כתעתה אבל בעתיד תדע זאת. אני מצטער שלא הכנתי לי רישיון כתובות של בני גilly באירופה. לכל הכתובות של דודים ומני אנשים חשובים שליקתי בהשראת הורי אין ערך. אך לך, אין אנשים יותר בודדים וזוקים לעזורה ומלה טובה мало הצעירים הנקרים לפניך והמשוטטים עם תרמיל על הגב. אני יודע אם שיכנעתי אותך, אבל אם תעז ותסרב אז אני אחסל אותך כשחזר, כך שבדאי לך בכל מקרה לעוזר לך.

עכשו אני חוזר אליו. כתעת אני בלונדון, מושטט יחד עם בחור דני בשם פלמינג, בעיר הנפלאה הזאת. מתלהב כל יום מהרעיון שלאחר חודשיים אני מסוגל להבין סוף-סוף את השפה שבה מדובר ברחוב. לנבי השבועיים האלה

שם בני-נווער ההולכים כולם עם צעיפים שחורים-לבנים. חלקם אף באוטו כובע. אחדים דיברו על מרטין פיטר, אחרים על מרטין צ'יורס. וכך גם הגדריו את הקבוצה היריבה כערימה של זבל, דבר אותו גם שרוא מאוחר יותר במאמר. המשחק עצמו התנהל בין טוטנham לוסט ברוד' מיצ', במשחקה הביתי של הראשונה.

מי שטען שהאנגלים הם קריימוג לא היה כפי הנראה במגרש כדורגל. הלו לא פסקו לשiri, לצזוק, לרוקוד ולתתנווע. ויש להם גם אוסף מדחים של שירים. קודם כל עולים השחקנים ורצים מעט בכדי להתחמם. אז הקהל שצעק עד עכשו רך "טוטנham אי-אי-אי" או "טייזויזו" (בעוצמה מתגברת). מתחילה כתעצלק לשחקן אחריו שחקן. הצעקה מתבצעת בשירה, ככלל שחקן כבר יש את השיר שלו, והקהל של כעשרה אלפיים איש שר את השיר, עד שהוא שחקן מניף את ידו באוויר ומונפנץ לשלים. השירים עצם הם ממשו בנוסח: "מרטין צ'יורס תוקע גול, גול תוקע מרtin צ'יורס" והכל במקצב ההiphויזות או להקה אחרת. וכך, לאחר שלוש דקות של שירה מתחודשת במת' בנוסח זה, עוברים לפירס גול מכונס" וכך הלאה ללא אותן.

הקבוצה השנייה, היריבה, שעולה כדי להתחמם זוכה בתחיה לה בשיר: "איו ערימה של זבל" ואח"כ סתם ממשו ב- נוסח "הארטפלד לילכת עוד לומד" (שחקן חשוב בווסט ברומיז'). מאותו הרגע בו נשמעת שRICTת השופט, מתעוררים אוטם 30-20 אלף שעודיין שתקו. כולם מייצרים רעש בכל דרך אפשרית. דופקים ברגליים על המושבים עד שנגדמה לך שאתה ברעדית אדמה. צעוקים, מקללים וב- עיקר שרדים ללא הפסקה. אף נוצר היה זוכה כאן לא ספק להצלחה עצומה.

המגרש מחולק למקומות עמידה ויישיבה כשבאללה הראשוניים פשוט עומדים. והמדובר כאן ב-20 אלף העומדים במשך השעתיים ללא הפסקה. הקור היה נורא ומהר מאוד למדתי שהדרך העיקרית להתחמם היא פשוט קצת לצזוק וקצת לركוע ברגליים.

המשחק עצמו לא עמד על רמה הכי מזהירה והוא לא כמעט

כעת אני מתגורר במלון עLOB שנלקח ישר מסיפוריו צ'רלס דיקנס על לנדון הענינה. כולל שורץ פשפשים ועכברים.

אבל... המון אוירה קוקנית. אני עייף הולך לישון.
לילוה טוב, דודו

לondon 13.11.72

שלום משפחה,

ובכן, לאחר התרכזות של ששה ימים יש לי דירתה המודרנית בחדר קטן, איזם בצפון לנדון, בפינשל. בחדר יש מקום למיטה, שולחן, ארון ושולחן. בין אלה אני נע די בדוחק, אם כי אין צורך להתכוופת. בחדר זה אגזר רך בשבוע, כיון שאינו עדין ממשיך להחפש משהו אחר, יותר קרוב לשגרירות ויתר בול. חדר העכשווי נמצא בקוטני משפחתי, כשההמשפחה שעושה רושם נחמד, מרכיבת מיש-ראלית לשעבר בשם תמר, בעלה ג'רי ושני ילדים. מה אני מהפש, נראה כאן "באד סיטר". והוא חדר גדול שבעל בית חכם חילק אותו בכמה קירות לחדרונים קטנים, אשר בהם יש מקום למיטה ואיפלו קצת מרחב כדי להניח את הרגליים לידה. שיטה זו הפכה למקובל ביותר ע"י הורים החסכניים.

אתמול הלכתי למשחק כדורגל ואני יכול עמוס עדרין חוות בלתי-נשכחות. המשחק היה בין טוטנham לוסט ברומיז', אך על כך במכתבי הבא.

שלום, דודו

שינויי בתכנית

london 17.11.72

שלום משפחה,

הפעם ברכוני לספר לכם על אחת החוויות המסעירות שUberot על התයיר הסקרן: משחק הבדורגל. זה התחיל ב"אנדר גראנד", כשפגשנו לראשונה את או-

הרעה והיקשו עליינו — על המדריכים — את החיים. התוצאה היהת שאנו העבדו אותם בפרק זה והיינו דם; את רובם השארנו בחיל בפרינציפ, בעיקר כדי להוכיח לבאים שאין זו הדרך הנכונה; ואת אלה שסילקנו דאגנו להם לתפקידים האורומים ביותר. בין התניכים של הי מספר שרצנו לפעול באותה דרך. אני אישית הקדמתי תרופה למכה: הסברתי להם שאtanם להם גיבוי מלא אם יפעלו כהלכה והקלתי עליהם באמצעות הבנה. לעומת זאת, אימתי בבירור בירידה נוראית לחיהם של אלה שיבחרו בדרך הרעה. ואני מודיע לך שלמרות שהיתה סמל, אותן חילימ של אחר ומן מה שנאו עדין את השרוון, דאגתי שיעברו לחיות אחרים.

אני מאמין לך הרבה הצלחה ומקווה שתוכל לשנות את עצמן ולסגל את עצמן בהתאם לנסיבות. בסופו של דבר הצטרכិ לעשות עם עצמן פשרות מדיפעם, ולפעמים אפילו תוך קללות. במקרים כאלה שMRI אותו פשוט בלביך ונסי לגבש לעצמך דמות שאחותה הייתה רוצה לה קות ושלפי דפוס התנהגותה תוכל את — מאוחר יותר — לשנות דבריהם.

לגביו, ובכן אנו נמצוא עדין בלונדון, יושב ברגע זה בחדר מוסך כhalbכה, כשבוחן משותלת הטΜptrorah. אם כי עדין לא יורד שלג (ברגע זה — 3°C). הטלויזיה פתוחה ובשידור הב.ב.ב. סי דואיםicut את הקונפליקטים המשחררים שבין ג'ין האREL וקלארק גיבל (שניהם גריים מישונים במקצת). אך אין להסיק מכאן שה-B.C. B.B. פועל בשיטה הישראלית, הינה, תקופת הסרט האלים +. ה-H.C. B.B. הינו רשות שידור מעולה, צבעונית (יש שלוש תחנות), הסרטים הם החדשים, תכניות מרתוקות, מגזיני חדשות מצולמים ארכיים ומפורטים, כשרק בתחנה אחת יש גם פרסומות.

ברגע זה בטלויזיה, עושה אחד הגיבורים את טעות חייו ומשאיר את קלארק גיבל עם אשתו, כך שגם לקלארק צפויים חיים קשים, כיוון שכעת יצטרך להתחלק בין שתי נשים.

לונדון עצמה מתחילה להתקשת לכבוד חג המולד. עצי

רגעים ממש מרדיים, כך שהחויה האמיתית והעקרית שאותה זוכה לה הינה חוותה הקהלה, אם כי יש לשער שהוטנה היהת מצליחה בכל זאת לגבר על הפעול היהודי. מבחינה זו נראה לי שהliga הגרמנית עמדת על רמה יותר גבוהה, ביחס הקבוצות הטובות, נסוח "בירין מינכן" "שאלקה" או "בורוסיה מינכן גלאדיארך". אך שלא היה נראה לי שבסמוך השבויות הקרובים ממשך לכלת בעיקר למשחקיהם של טוטנהם ורסנל.

היום באנגליה הינו יום הוכרזן לחיל המלחמה, והם סיגלו לעצם كانوا מנגנון יפה מאוד שלא היה מזיך ללמידה ממנה גם בארץ: כל האורחים קונים פרח-יפלטיק אודומים שאותם עונדים בדש המעל ואשר פדינום מוקדש לעזרה לאלמנות מלחמה וכו'. רבים ברחוב הולכים עם פרחים אלה, קרייני הטלויזיה מופיעים איתם, וזהו מין ביוטי המוני המקיף כמעט את כל הרחוב. ביטוי בעל יופי תרבותי ונאה.

לגביו עצמי, ממשיך לעבוד, מצאתי ביןתיים דירה זמנית, אבל אפרט כבר במחtab הבא.

דוענו

לונדון 22.11.72

שלום אחיות,

שמחתי לקבל מך סופיסוף איהו אותן חיים ואני כולי תקווה שהג'וב החדש ימצא חן בעיניך. אם לא — זכריו תמיד שהדרך אל הקזונה תביא תמיד בעקבותיה עניין. הגאננים עצם מקובלים ונדרשים בשל היללה האופפת אותם. لكن זכריו תמיד: לkapoz מטמוס יכול כל אידיוט עם קצת אומץ וכדי להתאמץ חזק דרוש אמן הרבה הרבה כוח רצון, אבל זה אין פירושו סם אישי ורמה אמיתית. מה שכן, לא יזיק להלוטין לנצל את ההזמנות ול קופץ ממטו. דבר שווייתי רוצה בכל לבבי לעשות. הדרך שבחרת בה לעשות את הכל על הצד הטוב. היא הדרך הנכונה והנכורהנה ביותר. היה לי נסיכוןCMDR בשרוון עם הרבה חברה שלא רצוי לשרת בחיל והוכrhoו לך. רובם בחרו בדרך

נמצאת בפתחי לונדון, במקומות שבו עושם שלושה צעדיים ונופלים על הדשאים האינסופים של אנגליה. הסדרון אחר הוא שהירה שיכת למשפה יהודית שומרת כשרות ואני יכול לבשל עצמו. אך מכיוון שאני מקבל ארותה צהרים מלאה במקום העבודה וארותה בוקר אצל המשי בהה — הרי שעל ארותה הערב אפשר לדלג בלי כאבי לב מיותרים.

אתמול כמעט ונכנסתי לסקציה של אמא. הוציא לי להח-לייף מורה שחלה ומלמד עברית באחד מהאולפנימים של לונדון. אני קיבלתי על עצמי את המשימה, אלא שהמציע נתן לי בטעות כתובת לא נcona והגעתו לאולפן אחר בקצתה השני של העיר.

מכירת המכונית נכלה כבר פעמיים, שלא באשתי ושה לא באשمت המכונית, אלא באשמת הליקחות.

מסים בזה, דודו

לונדון 23.11.72

שלום משפחה
חודש נובמבר מתקרב לקיצו ולונדון מכינה את עצמה לקראת הקריסמס. האנשים ברוחב דנים כולם בנושא: האם יהיה "קריסמס לבן" או לא ורובם מביעים בטוחון שאנמנם יהיה כזה, תוך כדי ציון שלulos אין לסמן על מגה-האור. וזה אمنם מתחלף לシリוגין מבוקר של קרה ושכבות קרה המכוסות את המכוניות — ליום שם "לחת" (10°). ומילילה חם (50°) ליום קר להחריד, מכוסה עני-נים שנדמה לך שאוטו-טו הנה יורד החלג.

אני ממשיך בניתוח לעבוד בקצב די אכורי, אם כי לא זה בו היתי רוצה. כדי להשלים את החסר, מנסה להשיג כעט בייביסיטינג ושייעורי עברית. עוזיון מקווה שאוכל להחויר את החובות תוך חדש אחד.

ברגע זה אני יושב בחדרי המוחום בהסקה מרכזית וצופה בבי.ב.יסי, שהוא, כאמור, אחת הרשותות המועלות באירופה. אתמול ראתה את "משימה בלתי-אפשרית" ומהר יש

אשו בחלוגנות, חניות מקשותות בכוכבים, הסלפריג'יס הגדל לעשות וקיים את כל חלונות הראווה שלו בסיפוריו עליסה בארץ הפלאות. המדובר בבית ענק עם מראה "ולד פאנז", המשתרע לאורך של 200 מ', הרחוב הראשי של לונדון, האוקספורד-סטרייט. הכול מקומות שהשנה יהיה להם קריסמס לבן, בשנה שעברה לא היה להם מזל, והשנה בעונה זו כל אירופה כבר מושלת, גורנניה כולה לבנה ובוקפנגן יורדת שלג זה שלושה ימים רצופים. כל זה הוא מזיאותה המאוחרות של סערה גדולה שעברה כאן בראשית השבוע ושקטה רק באנגליה 60 איש. מכוניות עפו מגורדים, בתים נהרסו ומהירות הרוח הגיעה ל-160 קמ"ש.

מסיים בזה ומאחל לך שניית הצלחה.

דודו

לונדון 22.11.72

שלום משפחה
לאחר שהחת טלפון מיינעט שבה ניסיתי בכל כוחותי לאיית לכמ שת מילים Westbury Grove, אני נכנע ומשלים אותה במכבת. חבל לי רק שהמכתבים ימשיכו להגיע לשגרירות, כיון שאני מגיע לשם כלל. רק פעם חמישית דקota מאו שיחת גם זה לא איך שלא יהיה, עברו חמישית דקota מאו כדי הטלפון ואני כבר כותב את המכתב ושולח אותו כדי שמעכשי תוכלו לשלו אלי ולהסוך לי טרחה של שעתים שהן משך הנסעה הלווק וחווור לשגרירות. בתוך הפקקים הנוראים של לונדון. נורא מצעטר שהתקשתית לאיית את המלה, פשוט זה נראה היה לי כי פשוט שחייב שאפשר לעשותות זאת בשיחת טלפון. העבירו בבקשה את הכתובת לטובה.

אני עצמי מצאתי בשעה טובה דירה בה אני משלם את הסכום המנימני של 6 ליש"ש לשבוע, המכסים גם ארותה בוקר. במונחים ישראלים זה מחיר עצום לחדר אחד קטן — כמאתיים וחמשים ל"י לחודש, אבל בלונדון הוא נחשב למציאה לא נורמלית. חסרונה של הדירה הוא שהוא

במקום בו אני רצוי תמיד, בלי פניו ומתוך אהבה. אני מוקיר מאוד את סבלנותכם ואת העוזה הרבה שהושטמת לי בטoil.

בחכניתי להמשיך לעבוד עד ינואר כדי שאוכל לשלם את החובות ולהרוויח את הכספי חורה לא-ארץ. יתכן שגם אරיך במקצת ואחרו דרכ מינגן. אבל איך שלא יהיה צפוי לי בסביבות ה-5 בנובמבר.

כדי שלא תתמהנו מה הסיבה לשינוי הפתאומי, אספר לכם שקיבלתם מכתב מטופה בו היא דרשה להגידך את יחסיכי כלפי. חשבתי על זה הרבה וזכרתי את מכתבך של אמא. וכיוון שהבהרתי לעצמי את יחסיכי החלטתי לה-

סיק את המסקנות עד הסוף ולהפסיק לברוח. אני רוצה בשום אופן שתרגשו שהליכם קטן. אתם פשוט חסרים לי זה הרבה זמן. עברו עלי כבר מספיק ימי גע-גועים ואני רוצה להיות איתכם ולקחת חלק בחיה המש-פהה.

מסיים בזה, להתראות, והפעם בקרוב.

דודו

לונדון 24.11.72

שלום משפחה.
לאחר מחשבה הרבה וחיטוט פנימי די עמוק, החלטתי לשנות את תכניותי. אני ממשיך לאלה"ב. אני חזר הביתה החלטתה נפלחה עלי די בלב כבד, אבל לשמהתי אינה מלווה בהרגשה של כישלון. אני חזר משומ שאני רוצה להתחיל לעשות משהו בחיי, להתחיל ללמידה ולהפסיק להיות אפס עלוב שכל אחד יכול לעשות אותו את אשר הוא רוצה.

אני חזר משומ שאני מתגעגע البيיטה. משומ שבתוכי הרגשתי שהבית כבר יותר מדי חסר לי וגורע הרבה מהנתה הטoil. אני מאבד את כמי-התי, וזה מובן, להמשיך לטoil ולראות. אבל החלטתי לעשות זאת יותר מאוד ועם יותר אמצעים.

"המלך", כשמלבד אלה הולכים כאן גם "המשכנים", ו"איירונסайд". אבל טيبة של הטלויזיה ניכר בעיקר באיזה תנ' תכניות אקטואליות שלה, במוגני החדשות מלאים ומ-פורטים וברמה טכנית צבעונית גבותה. ברגע זה אמרו בתחית שחתمف, תרד הלילה ל- $C^{\circ}7$ — ומאוחר היה $C^{\circ}2$. מוג האויר הקר שהשתלט מזוז הסופה הגדולה לפניו שבוע (נהרגו 50 במערב אנגליה) לא נמוג כשליהיפך, הוא עוד הולך ומחരית. אני עצמי תשתי הת-קרירות רצינית.
אני מודה לכם מאוד על כל מה שעשיתם למעןי במשה-הטיול ומעיריך את זה מאוד.

מסיים בזה ושוב דרישת שלום מלונדון הקפואת

דודו

לונדון 24.11.72

שלום משפחה
אני כותב לכם מכתב שני עוד היום, מכיוון ששנינו את תכניותי כמעט אל קצה. החלטתי לחזור הביתה ולזהר על כל חלק העולם הגדל והרחוק. ברצוני להשריר, כמו שאמא אומרת, "כתיים לבנים, שאתם אסיר בחברת רעה אהבת שאיתה יכול לחלק את רחש ליבי". החלטתי להיכנע, משומ שביליי נכנעתי כבר הרבה לפנייכן. אותה הרגשה של המשכה בדרך, היום כבר ברור לי, הייתה רק מתוך עיקשות להמשיך את מה שרציתי לבצע, את מה שאמרתי שאעשה ואגמור. פשוט לא רציתי לחזור בי מדברי.

אני חזר משומ שאני אהב את טובת ורוצה להמשיך להיות איתה. אני חזר משומ שנמאס לי להיות אפס ואני רוצה להתחיל ללמידה ולעשות משהו מהי.

אני חזר משומ שאני מתגעגע البيיטה, לתבשיליה של אמא, לקידוש של שבת, לחדר הקטן שלו. כדי לשימוש את מוסרו של אבא, כדי לעקוב מקרוב אחרי השירות של דינה, כדי לעוזר במקום שאוכל לעזור לו, כדי להיות

אני יוצא מלונדון לקריאת סוף החודש כשבכונתי להגיע
למינכן ומשם לישראל. כל זאת לאחר שאשלם את חובותי.
להתראות לקריאת השנה החדשה ונ��ווה שהיא תהיה לא
פחות מהנה ומשמעותה מזו שקדמה לה.

באהבה דודו

גב. אתה יודעו לכולם להפסיק לשלווח מכתבים.

8.12.72

שלום משפחתי,
ובכן אני בדרכּ חזרה. מאוחרי 20 שעות של נסיעה בלתי-
פוסקת ברכבת. עזבתי את לונדון כשהיא עטופה בענינה
המקובלית, את טרפלגר-סקויר על עץ הג'המולד העצום
שבנו שם, את אוקספורד סטריט ואת הייד-פארק על גואמי.
התעללהჩיתה הפעם סוערת באופן מוזהים. בחוץ נשבה רוח
של כ-70 קמ"ש והಗלים העצומים הקפיצו את האנניה וורקי
אותנו האחד אל השני. מרבית הנוסעים היו צמודים למשקה,
נסתפים ברסם הבלתי-פוך ומראים את קיבתם על כל
מציה. להפתעתו היתי אחד היחידים שהרגישו ממש טוב
לכל אורך השיטות. זה כולל גם את הרגע שהמנוע הפסיק
לעבוד ועד שהפעילו את המנוע הרזרבי רתקה הספינה
בסגנון ג'או מודרני. אח"כ, כשהמנוע התחל לשוב, אפלו
הגדרתי לעשות ונרדמתי כמעט עד לרגע העגינה באוסטנדי,
בלגיה, שם עליינו על האירופה אקספרס, רכבת היוצאת מה-
חוף המערבי — אוסטנדי או קלה, ומגיעה עד איסטנבול,
כשם שמשיך האוריינט-אקספרס המפורסם. ברכבת זו
נסעתי כ-13 שעות רצוף עד מינכן. היה כברليلת בחוץ
והגישו כמעט ולא הפסיק לרדרת, כך שנרדמתי שנייה. שינוי
של ממש לא הייתה זו, כיון שכמעט כל שעה בא הקונדוקטור
לבסוף כרטיסים, או מוכסים ואנשי גבול לבדוק פספורטים
עם כל חזית גבול.

ולולילהם הגיעתי ב-12/6 וכבר למחמת היום התחלתי לעבוד.
כעת מאוחריו יומיים של עבודה וכונראה שאשאר כאן עוד
שבוע, כשהסביר בתחילת או אמצע השבוע הבא אצא לאירוע

לא שיבנתי את דעתך שהטיול היה טוב, וטוב שעשיתו אותו
לפניהם שקיבלת עוללה של מסגרת, וудין אני חושב שכדי
שכל ישראלי יעשה דבר דומה, משומ שטיול מעין זה מלמד
הרבה ומברר הרבה. אין מctrע על אף רגע שהשעות
בטיפול. פשוט הגיע הזמן להתחיל להיות מישהו. אני חומר
גם משומ שאני אוהב את טוביה ורוצה להיות איתה. משומ
שחברים לי ידידים וחסר לי מקום בו ארגש שאני רצוי
תמיד. פשוט לא שמעתי כבר מזמן את רחש לייה של אם
ותוכחה ומוסר של אב, ואלה חסרים לי.

מלואה אותה כל הזמן הרגשה בכדה שהנה אני נפרד מכוני
הדרור ומטיל על עצמי עולן של מסגרות, שהנה אני מוותר
על החופש, על אי-האחריות, ובוחר בדרך המשוסדת, עם
מסלול קבוע, ללא סתיות. מצד שני, בעצם בחירת הדרך,
הרי גם יכולו בחרתי במטרה, שהרי כל דרך מובילת
לקראת מטרה, ומטרה זו היא הנותנת טעם לחיים, או יותר
נכון, עניין לחיים (את הטעם נתנת האהבה).

גם לא ברור לי אם אמנים אני מוותר על חופש, כיון שה-
חופש שידעתו היה חופש שלמעשה כפיתי על עצמי, מכיוון
שלכל מקום אליו פניתי, נשאתי לשם גם את עולמי הקטן,
את מחשבותי, את בדידותי. בכל מקום דרכתי עם אותן
הרגליים על אותה קרקע ולעולם לא יצית לרחף בחולמות.
אין במלים אלה יאוש או יותר על דעה קודמת. בסופו של

דבר נהנית המן ולמדתי עוד יותר.
אתגרים נדריד-זוד לא מצאתי בחוץ, אבל דוקא המרחק
הוא שהכריח אותי להחליט על הבית ולמצוא בו אתגרים
קטנים ודברים רבים שהייתי רוצה להילחם למעןם. תפסו
אותי הרבה רעיונות חדשים ומעוררים; בסופו של דבר
אני איש צער וכל לי להתלהב.

אני יודע שאתם שמחים למקרא המכתב וליביכי אתכם. אני
МОקייד מארד את הסבלנות הרבה שבחה ויתרתם למה שנראתה
בעיניכם כשגינויו נערורים. את העוזרה הרבה שהגשותם לי
לכל אורך המסע, ושאתם עדין נכוונים להגיע לי בכל עת.
סה"כ, הרבה נחת לא שבעתם ממנני עד כה. אני מקווה שתע-
להצטרכך אל האחות הצעירה ולהנחייל לכם יחד איתה הרגשה
של הצלחה וגאווה, שהחלט הגיע הזמן שתטעמו ממנה.

והלילה יורד
והחושך שולט
או נלgom עוד כוסית
ニשבע ל"תמייד"
נחיך בשמה
לזכרה של קטטה

נתהבק נתנדנה.
אל מול לב בודד.
לאורה של לבנה.
עם פנים של כליה.
ונשיר כך בקול
בעורת אלכוהול.

השיר הזה חלק ממחזה אני כותב. זה זה זה!...
המנגינה חופשית, רצוי לשיר לאחר לפחות שלוש כוסיות.
(אני עכשו אחורי?!)

שלך דודו

בדרך חוזה

ולחנים 9.12.72

שלום אהווה,
ובכן הבלתי-ייאמן קרת. אלהים פשוט לא יכול עוד להתחזק.
בזמן האחרון מרוב התפקידו הוא פרח אפיין להתי-
עסש, והתווצה היה יומם של שם בהירה וחתמת.
היום זה סוף סוף בא לו, והכל פרץ לפני שהוא הספיק
לעצור בעצמו; ולמרות שאני עדין באירופה הוא החליט
לבסוף להיבגע.

כבר התחלה לפפק אם אכן קיים דבר זה, שאמנם
ישנם אנשים שוכנים לראותו, ولو רק פעם אחת בחייהם;
או התחלה כבר לתוכנן הלומות-מחקר גועזים על נסיעות

טליה, שם אנסה — אם הצעתו של דוד שחר עדין עומדת
בעינה — לעבור עוד כשבועיים-שלושה ואו דרך יוזן —
ליישרל. כך שש"כ בעוד חדש כבר היה בארץ, ואם לא
אמצא עבודה באיטליה — אף לפני כן. צפו לי בתחילת
ינוואר.

דודו

8.12.72

שלום מיסיה היוזן
ראשית אני מזכיר לך... עדין לא הגיע אליו אפיו מכתב
אחד מך וזאת כנגד גלויה שנשלחה מיגוסלוביה ושני מכ'
תבים מלונדון.

כרגע אני תקוע בזולחים גרמניה ועובד בבית-הירות
לאסלאות בית-שימוש ומרוחה 70 ל"י ליום. מאחוריו כל
AIROPH (כמעט!) בתכניות העתיד לroit לדנמרק, שבדיה
המרפפט איסלגד, לדدت שוב לאמסטרדם ממש שדרות
עדין לא נבראה עיר כמו אמסטרדם בעולם. לחזר גם
לلونדון ממש שעניין לא נבראו אנשים תבאים כמו האנ-
גלים, לונק לספרד ממש שעניין לא ראייתי אפיו קורידה
אתה לרופאה שלא לדבר על פלמנקו.

הכל יכול היה לנפלו כל-כך בודד, לולי הייתה כל-כך בודד,
חסרה לי בעיקר נערה שمدברת עברית שופטה ושאני יכול
לחلك אותה את חוויותי, כיון שעדיין לא קיבלתי תשובה
יהיה המכתב קצר הפעם (סנקציות) ואני מסיים אותו בשיר.

עת הגשם יורד	שוב נשכח את הכל
חולצתך או הורד	עם טיפת אלכוהול
הבדיות תישכח.	ונשיר במלוא קול
הן איןך מפוקת.	את שירות האטמול
רק חייך אל כולם	עוד כוסית נלגמה
דחוף כוסית בידם	שב בבר בפינה
ושכח את הכל	הנשים שוב יפות
עם טיפת אלכוהול!	והבוקר ורוד.

בمتלולים נחדרים לגובה של 3000 מטר. עם מוכרים הקסטאניס העומדים בפינות הרחוב, עטופים בצעיפים ומוכרים את הערמוניים החמים בדיקוק לפי טעמו של אבא אלא שהפעם הקור העצום שבוחץ מוסף הרבה להרגשה הנעימה שלהם נותנים.

איןסברוק, מצועצת כולה, עומדת כתעת בפני שיא עונת התירות — תיירות החורף. המוני אנשים מסתובבים ברחובות עם מגלי-סקי בדרכם למלולים האולימפיים. העיר עצמה, המזכירה בגודלה את חדרה או עפולה, אודייה כולה לקראת הクリיסטמס בעצי-היג'ה המולד ענקיים, בסנטה-קלואסים ובשוקים מיוחדים לקראת החג. האוסטרים הגדיilo לעשו וקישטו אפילו את הטרמים בענפים ירוקים ונרות חמליים צבעוניים. מבלי להתחשב כלל בתונעה, ומתוך הנהה שהכבישים ממילא צרים וממילא יש כבר פקי תונעה, הוצבו עצי-ענק במרכזו הכבישים, והללו כל ענפיהם כורעים תחת משא נורא החשמל האבעוניים והשלג הכבד העוטה את ענפיהם. הקור בחוץ לא עולה על 5° — ובמשך היום אני מסתובב עטופ בשני סודרים, במעיל הדני ובמעיל מהארץ, ולמרות כל אלה אני רועד מkor.

מהר, בגראה, אמלט כבר מכל אלה, כיון שם הכל יילך כשרה אהיה כבר מהר על הרכבת הנוסעת לרומה, ושם, אני מקווה, שאמנם מחייב לי עבודה. במידה שלא נמצא עבודה, אגיע כבר יומם או יומיים אחריו המכתב הזה לאראן, ואו כבר אשלים את כל הספרים בע"פ.

להתראות

רומה 24.12.72

שלום משפחה.

זה כבר המכabb השני שני אני כותב מרומה, אלא שלצעורי הראשון אבד, אם כי לא באשתי, אך היצירה שהשתמשה לאורך שני דפים לא תראה עוד אור בין דפי היסטורי ריה, כך שאני משכתב אותה במידת האפשר, עם תוספות. מאינסברוק لكחת את הרכבת היירה לרומה, ולאחר

לצפון אלסקה במעלה האכורי של היוקון, בארץ המשמות הכהלות.

משפחה בננדורף לא נראה לי כל-כך נרגשת מהענין. למעשה, אם לומר את האמת, הם בכלל לא מתרגשים. ברגע זה הם יושבים במטבח, עסוקים בשיחה על ביטוח מכוניות ועל הבורסה השווייצרית, תוך הגנת מבטאים סל-חניים לעברי. אני אישית עומד ליד החלון ומתחשק לי יצא ולהשתולל, לנער קצת את העם האדריש הזה ולὔורר בו טיפה של רומנטיות שאצלו כבר מזמן הפכה לשמאלאץ. מדי פעם אני שולח מבטאים סל-חניים אל משפחת בננדורף ומأهل להם לבוא איתי אל המדבר.

ובכן זה קרה, השלג יורד כבר זה כשבתיים, ולפי התחזיות לא יפסיק לרודת במשך הימים הקרובים ואו "סוף סוף" (— לדבריהם) יפסיק, ותורה המשמש. הארץ מל-ビינה笠אט לאט לאט. על הכבישים הוא עדין נמס ברגע נfine לתה, אבל אין ספק בדבר: הוא יורד וממשיך לרודת ואני אצא עוד מעט, לצעריו לבדי, להתרוץ בז'צת. אחרי שבז'צת חודשים אני זוכה סוף-סוף לנטצת נחת ולמעט שלג יורד. הייתה צריך לנסוע עד להמורפסט כדי לאאות טפטוף ראי-שוני של שלג מעורב בטיפות מים. עכשו הטמפה שם היא 57° — ושכבת השלג מגיעה לשלווה מטר. לנונדו הוכיחה עצמה כמקור אכוב, ורק סבא סנטה-קלואס הביא לי אותו סוף סוף במתנה.

להתראות דודו

19.12.72
אינסברוק

שלום משפחה,

במשך היום חציתי את האלפים הבווארים והגעתי לארץ מולדתה של אמא — אוסטריה. מודר לי לחשב שוויה למעשה מולדת אמי, ושל רוחק מכאן, בוינה, התרוצצה אמא ברחובות כשהיתה קטנה. הפעם המכabb מיום בעיקר לך אמא היישר מהארץ הקטנה והמצוועצעה, ארץ השמאלאץ. עם השלג הכבד והירוד ללא הפגה, עם האלפים המוזדרים

דרשתי ממנה בمفגיע שתעביר את הרצפט לאמא, פשו
הסגנון האיטלקי הוא קצר וapeutic הרבה מזה של
"אביבה גולדמן יש'", ואני מוכרכה להודות — גם הרבה
יותר פעמים.

מלבד זה הוא דאג לי בעורת בנידוד למקום שנייה. המדו-
בר בפנסיוון קטן עם חדרים גדולים שבאחד מהם אני
שוכן תמורה 1500 לירוטות ליום. יש לי מיטה זוגית
ענקית שאני בה, לצערין, לבדי. שירותים צמודים, אדר-
נות, אמבטיה ומה לא. בקיצור, כדי המלה, לפי טעמי
ומאוד מאד זול.

לגביה העבודה, לא תאמיןו, אבל התפקיד שלי הוא: מתאם
מגלי סקי. במלים אחרות: מגלי הסקי מגיעים חלקיים
חלקיים לחנות, ללא אבורי-התאמה לרגל. ואט, בהתאם
לגעלו של כל לקוח ולוקה מצמידים למגליים את אבורי-
התאמאה, וזה תפקידי. באופן מעשי, קצת בעודת נגרות
קללה, והרבה שעות של עבודה ביום. את איטליה אני
מתכוון להפוך לבסיס אחרון לפני השיבה הארץ ואעבוד
כאן עד שהיא בידי מספיק כסף לשולם את החובות. הערב
אני מתכוון ללבת לכיכר הוואטיקן לראות את האפיפיור
מצעק בלטיניות לפני ההמנוגים לכבוד הקリストמס. ולאחר
זה נחנחים — שני ימי החג — בכוונתי להתחילה בלימוד
איטלקית בסיסית שתעזר לי בעודה בחנות. מה שחשוב
יותר: רשמו אוטו לקורס המכין לكونקורס של התכניון
שמהחיל בפברואר.

להתראות בקרוב.

בתקה דודו

איטליה

שלום משפחה

זהו! או החודש השmani של הטויל גם הוא עבר והחודש
התשייעי נכנס לתקפה, ואתם הרי יודעים שאחרי החודש
אני שולח אליכם דרך בתו של בנידוד וחברת "אל-על"
ואני מקווה שכך הוא יגיע מהר יותר. דואר אליו קשה

16 שעות נסעה הגעתி לעיר הנצח בפעם השנייה. כבר
כשידרתי מהרכבת, זה היה בשש בבוקר, וכיתתי להפתעה
שהאפשר להגירה אפילו מכחה מדינה... פתאום היה לי
חם. חיציתי את האלפים והדרתי למזג אויר ים-תיכוני
לזהם, שאם לומר את האמת — לא ציפיתי לו כל-כך.

אמנם הגעתி ביום "גורא קר" (כך לדבירה של אשתו
של שחיר) וכולם נורא עטופים במעילים ואמרם: "אה!
החוּרָף, אה! החוּרָף", אבל אני חוש שתהתחנתי מפנוי
קור כפי שטוענת הניל. כשהאני הולך והידיים שלי לא
אדומות מקרור והאף שלי לא קופא ונוטף כל היום, ואני
עטוף בשני מעילים ואני לבוש בשני סודרים ואני
רווד כל הזמן כמו מכונת-כביסה — אני יודע שהם
לי. פשוט המשוגים השתנו קצת. ובכלל, כשהגעתי את
אנסברוק היו שם 15°C — וכשהגעתי לרומה היו —
 25°C .ומי שעובר שינוי של 40°C ואח"כ לא טוען
שהם לו חייב להיות משוגע.

את רומה מצאתי כפי שכבר הכרתי אותה לפניכן. אותן
מכוניות מצפפות כל הזמן (זה לאחר לנונון השקטה
שינוי ובינין), אותן פקקי תנועה אננסיים, אותן לכ-
לוך ברחובות. אותן חיכים וצעקות באיטלקית. אותן
ביטנים על המדרגות הספרדיות, וכרגיל זורקים פסלים
של ברניני ושוטה, בכל פינת רחוב. בויה-זונטו ממשיכות
להתרוצץ מן איטלקיות יפהפיות שוואפות פרסומת,
ואלו גם פורות בither חלקו העיר ומחייכות בזרה נורא
רוועשת. האוטובוסים כרגיל צפופים... איך הדמי? —
כמו קופסת סרדיניות, וכרגיל משלמים 50 לירוטות בשביל
הנסעה. המוני פיאטמים קטנים ממשיכים להתרוץ ברחוב-
בות, וביניהם הפיאט של אמא היה מרגיש כמו בית.
בקיצור, רומה טמפרנטנית נורא, רוועת מאוד, איטל-
קייה מאוד.

עם הגעתו הלכתי אל דוד שח לשגרירות, והוא אירח אותי
בזרה ייצאת מן הכלל, קודם-כל דאג לי לעובדה, אה"כ
ליך אותו בצהרים למסעדת הנקניקים המפוזרים של אבא
("אמביסדור דה אמברודו"), ולחדרת עברב הזמין אותו
לארות ערבית נפלאה בביתו. אשתו הכינה קלוני, ואני

בכדי להסתדר בה. ואני מוכחה לספר לכם שהאשמה הבוטה נגדי שאין לי כשרון לשפטות — הכוונה. אמנם גרמנית לא למדתי ממש, אבל את מה שהשגת בפרק הזמן הקצר שהקדשתי לה — קשה להשיג. סה"כ אני כשרון מוחדר לשפטות, אבל עם יכולת היישבה שלי של עשרים שעות ביום מה לא הפסיק ושינוי בלחティ-פוסק, אני משיג את חסרון היכולת המרשימה. בגרמנית אני במצב של יכולת להסתדר אליה בכל מקום. אמם הגרמנית שלי היא גרמנית-יוגוסלבית שהיא מוחדת במבנה, אך על זה כבר אספר לכם בארץ.

אפשרות להתקשר אתכם אין לי, כיון שישירות החוץ הטלפוני האיטלקי נמצא כרגע בשבייתה. אגב, הארץ הוועברת גל של שביתות שהוא ממש בגודל מדהים. אין להם חוק להגבלה ומן שביתות ואין להם כל מיסד בשיטה זהה, והتوزאה — ישנים מפעלים שסגורים כבר שנה, הבנקים שובטים כבר החדש וחצי, בתיה-חולמים שבוטים כבר חודשיים. במילים אחרות, כלכלת במצב של דעיכה בלתי-פוסקת, שנראתה לי שהולכת לקראת משבר. המשק פשטוט משתתק. נוצר חוסר תיאום בשל שביתת הדואר, מחסור בהון בשל שביתת הבנקים, והויספו לאלה עוד מאות מפעלים הסגורים ונסגרים, ופושטים את הרgel בغال שביתות. נראה לי שמשבר כזה, או שיביא לממשלה מאוד שמאלנית ואולי אף קומוניסטית, או מה שייתר נראה לי, שלמרות כוחם העצום של הקומוניסטים (20%), דזוקא ממשלה ימנית, ואולי אף פשיסטית. היא בעלת יותר סיכויים. בכל מקרה, אחד מ אלה יקרה, אם לא ייקם לאיטליה איזה רובלט שייציל אותה.

להתראות בקרוב.

דודו

7.1.73
רומה

שלום משפחה,
 עבר עוד שבוע ואני עדיין ברומה, ובנותרו עוד שלושה
שבועות עד שאחזר. בנסיבות מצאתי לי, דרך סוכנות די-

יהיה מאד לשלו, כיון שהדוור כאן נמצא בשביתה הרגילה.

אני עובד בחנות ספרות כשבינתיים, מלבד התאמת הספר, קיבלתי בה גם את "המשך על המחסן", והמדובר בו ערימת בlagen שאני ציריך לדדר אותה.

ה חיים עוברים כרגע בבדידות עצומה, וזאת כבר יצאה לי מהף ומהאונינים ומכל מקום אפשרי. נמאס לי להיות לבד. נמאס לי לא לדבר עם בני-אדם, לא להרגיש קצת יחד עם האחרים.

האמת היא, שגם אחרי חדש עבדה באיטליה לא אהיה מסוגל לשלם את כל חובותי, אבל לפחות אסיים עם החוב לדוד שחר ואו ארוויח כבר את 400 הלירות החסרות בארץ. כרגע עומד כנגי יוקר המניה העצום: דמי לינה, דמי אוכל, נסיעות וכו' וכמה שאני מרוויח, בדרך כלל אני צרייך לשלם את החזי ויותר לצרכים אלה. אם לומר את האמת, גם נמאס לי מהבעבודות השחוורות, ואני ממש כמה כבר להפעיל גם את מוחי. אני רוצה שהוא לא יחליד ללא תקנה ומתחשך לי קצת לשמן אותו.

אני יודע, אלה הדעות שלכם על החיים וכו', אך אני מצטער אף לא על רגע אחד, ומביחתכם היה ראוי כל זה ולו רק כדי שאלמד בעצמי את מה שרציתם שארכוש ישירות מכם. מלבד זאת, טעםתי מאותה אוניברסיטה של החיים והשלטי ממנה הרבה, למדתי על דרכי חיים של בני-אדם, הרחבותי את עולם; למדתי להכיר ולבדוק את הסובב אותי בעיניהם פקוחות יותר, ואולי החשוב מכל, למדתי להכיר יותר את עצמי. כדי לנטרל טענות שלכם שאני יכול לעבוד גם בישראל, תשוביთ היא שעדיין אני רוצה לעבוד עוד קצת בחו"ל, לנצל עוד קצת זמן בחו"ל, להכיר עוד קצת דברים ולפגוש עוד מקומות שלא זכיתי להיות בהם. עדיין מפעפת בי התשוקה לטטייל, והחודש הזה הינו בבחינות המשך של טויל. בכל מקרה, הקורס לטכניון מתחילה רק בפברואר ואיך שלא יהיה היתי עובד בארץ, כך שחדש נוסף וזה הינו בבחני נת סוף שעדיין אין ברצוני להפסיקו.
בנסיבות אלו לומר גם קצת איטלקית, בכל-אופן מספיק

גיורא. דהיינו, מרכיבים המון דגמים בנסיבות מדיהימה בברזי כוונת קטנטנות והקהל בא ומקבל חוכות שאוון הוא משיליך. למים. בד"כ, אחרי כ-15 שניות יש כבר דג על החכה. או הדיג חייב לkenות את הדג מידי בעל הבריכה. אנחנו דגנו כ-4 דגים, ואחרים שהתלהבו מהצלחה — אף יותר, ובעל העסק קונה בקרוב מכוונות חדשה.

בינתיים אני ממשיך להיות לפי סדר יום קבוע של עבודה — כ-12 שעות ביום ואח"כ לימודים עוד כשעתים. האיטלקית שלי משתפרת, אם כי בקצב איטי להחריד. ניסיתי דרך דוד שחר לטלפון למפעל, אבל לא היה (נסע לעזין-בוקק). כך שהטלפון הבא יגיע כבר בשבע שבוע.

סה"כ נראה מתגעגע הביתה ועובד בדרך כלל במחשבות איך זה יהיה עלות על המטוס ואיזו הרגשה זו תהיה לראות אתכם מחייבים לי מעבר לגדרות הפלסטיק. אגב, איבדתי את הכתובת של נינה ודוד באופסלה שבشبידיה וזאת השובה לי מאוד, כיון שאני רוצה לשלוות להם את הכסף. אנא מצאו אותה ושלחו אליו. מסיים בזה, ולחזראות בקרוב.

דוען

רות, חדר חמוד אצל משפחה. התברך לי להפתעת שמהיר הדירות ברומא, בניגוד ליתר ערי אירופה וישראל, הם עדין בגדר מהו מושג. בכל אופן, תמורת 15,000 לירטות לחודש (כ-100 ל"י). יש לי חדר קטן משלוי, עם מיטה צרה להחריד, עם מצעים שמחולפים כל שבוע, חשמל, מקלחת, בקיזור — ליד המלך. תמורת עוד 2,000 לחודש הגעתி להסדר עם בעלת-הבית שהוא גם תעשה בשביili את הכביסה, וגם תיתן לי כל בוקר כוס קפה. היה קצת קשה לארגן את כל אלה באיטלקית. עם הרבה גמגומים והרבה חיוכים הצלחנו להגיע לעומק השווה בכל הנושאים. הבית עצמו הינו די גדול ומלבדיו שכנים כאן עוד שני נערים איטלקים, בעלת-הבית שהוא גוזה, זקנה וטובת-לב, עם חמדנות איטלקית בריאה לכסף, ועוד כ-15 בימבו, שעוד לא הצלחתי לברר אם הם שייכים למשפחה. ה"בימבו" עצמו הינו בבחינת מוסד באיטליה. הדבר בילדים קטנים, בדרך כלל מאד יפים, שמולבשים במה אני מכנה "היווניופרים של הבימבו", ופירשו, הילדים בחיליפות והילדות בשלות לפי האופנה האחרון. עם מעיל הוואם וכובע עם פומפון. כמוון אסור לשוחה את הציעית. והתוצאה: העתק מיני-אטורי של אנשים מבוגרים, שהולך ונורא בזירות כדי שלאLKempt, חס ושלום, ואולי אף לא לכלך, ישמור השם. העיסוק הקובל עליהם ביוטר הינו לחלק את החיכויים לפני המצלה של ההורים הגאים.

בינתיים הזמן עבר, וברומא אין זה קשה להתאקלם מבחינה רוחנית, אם-כך בשביili למצואפה חברה — הדבר כמעט בלתי-אפשרי. דוד שחר התגלה כאחת הכתובות הטובות ביותר שנמסרו לי בארץ. הברנש דואג לי מעבר לכל המזופה. מזמין אותי לאירועים במסעדות, והרבה פעמים בערב — לארוחות עיקריות בביתו. הוא מתעניין בגורלי ("המר") ומנסה לעוזר כמיטיב יכולתו. אטמול (יום ראשון),לקח אותי עם משפחתו לטוויל בסביבות רומא. ירדנו דרומה לעבר שני אגמים וביקרנו בעיירה מקסימה ואכלנו בה בפייצ'ריה. אח"כ גם דגנו דגים בבריכה קטנה שפעולת על העיקרון של 'דיג בבריכות-דגים' שעושה

דולו

דודו נולד בקבוצת אלומות שבגיל התיכון הילד האמצעי
במשפחותנו. בהיותו בן 5 נסענו לארה"ב שם כיהן אביו
בשליחות משרד הבטחון.

היתה לו תקופת הסתגלות קשה. לאחר חופש ומרחוב שדות
הגיע לעיר בטון ענקית, לדבריו ביום הראשון לבוא
לניו-יורק: "אבא אין בכלל אדמה בארץ הזאת. רק בטון
وابנים?" רבות היו הרפקאותיו בעיקר בಗל סקרנותו
הרבה. דוגמא אופיינית: פעם יצא את הבית ללא הودעה
והוחזר כעבור שעה באמצעות שוטר אליו פנה לעזירה.
casar שאלנוו לאן הלכת? אמר — רציתי לראות מה
בעצם בא לפני רחוב מס' 1 (רחובות בניו-יורק ממוש-
פרים בסדר עלה).

בחזרו מארה"ב נכנס לבית החינוך המשותף בעמק הירדן.
היה מפואר מאד ו"תולעת ספרים". התכונות הללו בתוספת
התענינותו הרבה במידעים, ושליטתו המעלת במתמטיקה
גרמו לנו לחשוב "במעט חירות" שאנו מגדלים בבית פרוי'
פסור מפוזר. דוגמא: בכתה ו' הוא נסגר באולם הספרייה
של בית-הספר כאשר היה שוכן בקריאת ורק אחר הצהרי
רים גילו אותו שם (הוא טרם הגיע לשספרייה נסגרה
וכל הילדים חזרו הביתה!). את לימודי התיכון למד
בביה"ס החקלאי בית-יריח בмагמה ריאלית. כאן עבר משבר
לא קטן, לאחר החינוך השלוני במסגרת הקיבוץ התקשה
להסתגל למסגרות קשות ומוסדות. את סערת רוחו
אולי יבטא הקטע הרצוף שנשלח אליו אחר נפילתו ע"י
בת כיתתו. זיהה: "זכרו קטן אחד שמור עמי בכתביהם
וחשבתי כי ודאי תרצו לדעתו. דודו, כידוע, היה שוגה
mdi פעם בכתיבת לא פופולרית ביותר, כמו שירה. ולא
רק זאת אלא היה מפרסם mdi פעם כתעים משלו בעוננות

הוא גויס לקורס טיס אף נשר ממנו לאחר 8 חודשים, למגinit ליבו הרבה, הוא המשיך בשירותו, גמר קורס מט'ק, הדריך תקופה מסוימת וסירב על אף פניות נשנות וחוזרות לලכת לקורס קצינים. בגמר השירות עבד מספר חודש שים על מנת להרוויה "דמי הוצאות טויל בחול" ויצא בחברת ידי לאירופה.

גם כאן עבד למחיתו בוגנות, בביטחוןrost לאסלאם, בבניין, בשמירה בטחונית, בחנות למיכרת מגשימים. בקי צור, מכל הבא ליד, על מנת לא להזדקק לעורת הבית. הוא חור מוך 11 חודשים מוגדל שער וקון וצמא ללימודים. התקבל למכינה לטכניון והשיג ציונים מרשים ביותור, קיווה לשאת נערת חמץ אותה אהב, בקץ שנת הלימודים הראשונה, המלחמה מצאה אותו שkopע, ראשו ורובו בלי מודדים. חברי מעידים עליו שהיה לו חזק ריכוז בלבתי רגיל. הם יכלו לרקוד, לנגן ולשיר על ידו והוא היה יושב בינותם ופותר תרגילים לוגריתמיים.

הוא נקרא אל השירות ביום כיפור אחר הザראים. לא הספיק לכתוב אלינו. נפל חלל ביום הרביעי למלחמה בתפקיד של טعن קשר. אין הרבה עדויות מתוקפה קצרה זו כי לא נותרו בחיים רבים מן השותפים למבצע ממנה לא חור.

יום קרב ראשון... ואחרון

גדוד "ע" התגייס בעיצומו של יום הциיפורים, ולאחרليل שימורים יצא לחוית התעללה בכיביש המרכז'י כבר לפני בוקר המחרת, ה-7 באוקטובר. כאשר הגדור הגיע עם חטיבת "ט" לשטח כינוס ממערב לטסה, ציפו השירותאים להתקדמותם של המצריים משפט התעללה, בה נאחו בימה ראשונה למלחמה.

בבוקר יומם ב', ה-8 בחודש, תפסה החטיבה עמדות ברכסי "מכシリ", "חמדיה" ו"כישוף", שמהם צפהה על אזור הצל"ה מה המצרי שמצפון לדורור-סואר ולמעוז "מצמד" שכבר

של חטיבת הנעור בתנועה. לאפעם זכה לתגובה של לגלוג וzychוק על כך. בעיקר מצד "הגברים שבחברה". פעם יצאתו לאגנתו בויכוח מעין זה, אשר סבר סיבת השאלה: האם שירה מבטא את הגיgi ליבו של היוצר או אינה

אלא משחק מילים לשם או משחק של הכותב בקורא. בעקבות הויכוח הזה זיכה אותו דווד בקטע שכט וביקש את חוות דעתו, בזמנו הרשמי אותו הדברים מאד, יש לזכור כי זה נכתב כאשר הינו ילדים בני 17.

שורות של בoser, והרבה תמיות וכי מה ידענו אז??!

"**אנא עזרי!**

שומר הפתח אנכי. לא אתחן לך לעבור, חסום הוא מלפניך ואני לך פה זכות מעבר. אל לך להתנדד — אין טעם!! לו יצא צורך מלפני אשתחש אפ' בכוות.

עברת הרבה להגיא הולם: חדרים עצומים וחולמים... פרוזודרים ארוכים וחשוכים.

אני הנני שומר הסף ואני בסמכותי לחת רשות מעבר. לחזור חורה את שואלה? לא, דעך לך אין דרך חורה! קיים אמנם הפתח דרכו הגעתך אך שב לא תוכלך לעبور בו. — עלייך לעזור ותו לא!!

רוצה את להציג פניה? וכי מה אם קיים פה חלל ריק?rai גם אני עומד פה לבדי..."

במלחמת ששת הימים היה דווד בן 17 ונשאר בקבוץ. נושא על כתפיו העצירות חלק ניכר מועל המשק בשטח המוכנות החקלאיות, כאשר הגברים מגיסים. בשנת 1968 התפרקה קבוצת אלומות מחוסר כוח-אדם והוא עבר עם משפחתו ליהוד. כאן היה עליו להתמודד עם מציאות חברתית חדשה. אך בגלל אישיותו הקורנת התיעדר מייד ויצר חברה יש מאין. הבית המה ידידי לרוב — ושמחת נערים צוהלים. חודשים מספר עד לגיטסו עבד בנין וכמציל בבריכת שחיה קרויה, והתכוון לבחינות הבגרות בכוחות עצמו ואך עמד בבחינות.

המג"ד שלח מחלקה לחסימה מצפון; טנק מצרי אחד הספיק להתקרב ולירות מטווח 20 מ' בタンק של מ"פ ח. אבל הוא עצמו נפגע ע"י טנק שני מטווח קצר.

הטנקים המצריים נסוגו, התארגנו וערכו כעbor שעלה התקפה נוספת צורה עצמה — ואך זו נשברת. זוקפו לוכות החטיבה השמדת 35 טנקים מצריים.

בצהרים, לאחר שבירת גל ההתקפה המצרי השני, ניתנה פקודה להתקדם מערבה בעקבות האויב הנסוג. גדורוד ע"ז החל גולש במדרון "חמדיה" לעבר "טלビזיה", יחד עם גדור שתקדם מ"כישוף" במקביל לו מדורם. ההתקדמות לא התקלה תקופה קצרה כמעט בתתנדות מהחומר. אולם באגף הצפוני של החטיבה החלו טנקים נפגעים מטילים שנורו מעמדות ברכס "מכשיר", וטנק המג"ד נפגע בין הראשו"ר נים. הוא עצמו דילג אל טנק אחר, ועד שהחידש את הקשר, פקד הסמג"ד עם. על הכות.

פלוגתו של דודו, פלוגה "ז", שהתקדמה במרכז הגדור, הגיעו לכיוון "טלビזיה", ואך עברה אותו מערבה. הכוחות דימו שכבר יצאו מהטוחה הייעיל של טילי הנ"ט מהאגף הצפוני, כאשר הופטוו מASH של رجالים מצרים מהחותמת מטווח קצר. הטנק של דודו נפגע ופרס שרשראת. אך הצלחת הצלחה להיחלץ ממנה, ודודו ניסה לתקן את התקלה תחת האש, בעורת חבריו. ככל האצלו בכך, ניטה טנק שני לגרור את הטנק הפוגע, ורק כשנכנסל, עברו לטנק الآخر. עתה ניתנה לדודו פקודה להיעזר ולשוב לעמדות המוצא, אבל בטרם הספיקה פלוגה "ז" לצאת אחורה, נפגע הטנק, שבו הצלפפו עתה שני צוותים.

דודו וארבעה מחבריו נחרגו. שלושה לוחמים שרדו, ביניים הם נהג הטנק של דודו, סמ"ר רפי בוק, שלא איבד את עשתונתיו, הוציא את שני חבריוummomim למקומות מחסה, ואח"ב חור לטנק החשוף לאש והוציא ממנו נשק אישי ומסכמים. רפי זכה לעיטור-המופת על "اخחות-הלחומים", קור הרוח וההעווה" שבמפעשו זה ובמעשה דומה כעbor כמה ימים באותו אזור עצמו.

הוושם עליו מצור. גדורוד ע"ז ניצב על "חמדיה", אשר מדרוד מה נמשך הכביש הצר מטסה לדורי-סואר, שכינויו "עכבייש", ועתיד היה ליהפוך לציר המרכז של צה"ל במערכת הצל"ה. מרוחק יכולו להבחין בחוכגה המצרית ובהתפרשות שריון ורכב לרוב מנוקדות הגישור במרחוב שנקרא "מייסור" ר"י" ובאזור "החווה" (שנודעה כ"החווה הסינית"). מספר ק"מ מערבה מ"חמדיה" נראה המעוּן הנוטש "טלビזיה".

על-ידי הכביש הקשור את "עכבייש" לכביש המרכזי. כבר בזקרו של היום השלישי למלחמה פתחו עוצבות צה"ל במתקפת-נגד ראשונה על הכוחות המצריים, ולקראת הצהרים הוזאה חטיבה "ט" לדרום חזית התעלה לקראת משימתה במתקפתה. אולם המתקפה בגזרה הצפונית נcessה לה, והחטיבה הוזאה לפניותה לפנות ערבי לגיזורתה. בינוים התה' קדם לשריון המצרי, והחטיבה הספיקה אך לשוב לעמדות תיה הדרומיות, ולפגוע בשריון המצרי שתפס עמדות ב- "מכשיר" ואמר להתקדם ל"חמדיה".

גדורוד של דודו ניצל את הלילה קודם כל "להתמלא" בדלק ותחמושת, ולהתנמה חטופה.

בבוקר יומם ג', ה-9 בחודש, הוטל על החטיבה לעקור את האויב מ"מכשיר", וגדורוד ע"ז, שניצב ב"חמדיה", חיפה על נסינו של גדור אחר להסתער מזרחה על הרכס החולי התלול. אולם משעה 9 בגללה החטיבה שריון מצרית מת' קדמת מזרחה ממරחוב "מייסורי". הכוח החלף מדורם ל"טל-ביזיה" והסתער על עמדות הגדור. וכך תוארה ההתקפה בבדרי מפקדים:

כששים טנקים מלויים בגמ"שימים נעו בפרישה מאוצר "מייסורי". ששה טנקים פרוטים לפנים, ויתרם ב- עומק, והמאיץ של האויב מכון לעבר "חמדיה". הארטילריה פתחה באש ייעילה, שהפרידה את הנגד מ"שים מעל הטנקים. ניתה הוראה לטנקים שלנו לרדת לעמדות צפיפות, ורק בהתקרב האויב לעלות בתה-אתה לעמדות אש. עמדות הגדור היו מצוינות — וכן הפגיעות. מרבית טנקיו האויב נבלמו במרחק 1200—1500 מ' מעמדותינו, אבל מספר טנקים הצר ליהו לאגוף את הגדור מצפון ולהיכנס לשטה מות.

בhipsוג הגדור, נותרו בשטח כמה טנקים על נפגעים. מפקד הפלוגה גירוא האן, ותוthon - הטנק שלו נפל בשמי. החטיבה נחלצה להתרוגן מחדש, בעוד חטיבה אח' רת מתקדמת מדרום לכיביש "עכבייש" עד גdots האגם המר, וטופסת מכיוון דרום את גבעת "טלביוזיה". אגב כך ניצלו כמה מפוצעי גדור "ע". ברdot הליליה ירדו לוחמי הגדור והצליחו לחוץ כמה מהטנקים הפוגעים. אולם הטנק של דודו וחבריו נותר באשר נפל.

הם נפלו ביום הקרב הראשון שלם במהלך מלחמה, يوم בו היכה הגדור בחטיבת אויב בובוק, אך נפגע בידיידפו אחר הצה'רים. הגדור התאושש והתגבר, המשיך ללחום בהגנה והשתחף בהתקפה, בה הקיע צה'ל אל התעללה וצלה אותה. גדור "ע" נשאר מזורה לתעללה, עמד בלחימה העיקשת והמושכת על הרחבתו ובאטחו של פרוזדור לראש ה-גשר, השתחף בכיבוש ה"חוה" וככש עם חטיבתו את חלקו הדורומי של מרחב "מיסורי", הגיעו אבדות כבדות ל- מצרים.

דודו נפל בראשיתה של דרכ'-קרבות קשה וمرة. בסופה כתוב מפקד הגדור על דודו ועל יומו האחרון: דוד היה מפקד טנק שישרת במהלך מלחמה זו בטען קשר. ביום ג', י"ג תשרי, היה הגדור ערוץ במרחק של כ-10 ק"מ מקו התעללה. — האויב ניסה לתקוף אך נבלם כאשר חורך כדי כך השמדנו מספר רב של טנקים אויב.

אני זורק את הטנק של דוד עוזם בעמדת אש — ומשמיד מספר טנקים אויב בירי מהיר, ירי אשר התאפשר ע"י

טענה מהירה של התותח ע"י הטען קשר דוד. לאחר מכן פתחו פותחים בתהנות הסתערות על מנת להבקיע פירצה אשר דרך פרץ צה'ל יותר מאוחר אל עבר הגדרה המערבית של תעלת סואץ ואל עבר הניצחון. בסתערות זו נפגע הטנק שבו היה דוד — כנראה מטיל — וכן מצא דוד את מותו.

טנק בו מצא דודו את מותו נשר בשטח הארמיה השנייה. גופתו וגוףות חבריו חולצו רק מזמן 5 חודשים. השעון האוטומטי שהיה על ידו בשעת הקרב הוחזר אלינו למרכה

הפלא... תקין ופועל. הידיעה על נפילתו נמסרה לנו ביום הולדתו ה-23.

נסתם הגולל על חייו הצעריים.

אובדן חיים צעירים הוא דבר כל-כךஇiom.

אין דבר אכזרי בעולם מהספד הורם את בנים.

דווזו היה נער וגיל המකפיד למלא כל חובהתו ברצון. היהתו לו נפש פיטות ומתחלה. כל מה שהעלינו לא מבטא

رسיס מנפשו הסוערת המשותלה. הסקרניתה. רסיס מנותתו ותקותתו אשר חבקו עולם ומלוואו, לעולם...

עולם לא יוכה להגשים.

התקות גזע... מולנו שיש לנו אותו כל-כך הרבה בלבינו.

מכתב של גיורא

(אחיו הבוגר, חובש קובי בפריצה לאפריקה)

אני משגר אליכם מן הצד השני של התעללה. העבודה קשה, הרבה נפצעים, חיים במלחמות.

אני מרגיש טוב למדיי אבל נפחד.

כפי הנראה שאני יושב מול דודו, כאשר רק כביש החוץ ביןינו. אני מחפש אותו בכל הזדמנויות. שואל וחוקר כל מי שנקרה בדרכי.

דבר אחד אני יכול להגיד לכם. הוא לא עבר אצלי במרפאה ממש כל עת הקרבנות. והרי אנו משרותם באוטה יחידה,

רק כפי הנראה בשני קצוות שונים.

אנחנו הננו היחידה המנקות של כל הפצועים והחללים ממערב לתעללה. כל מי שפונה לעורף חייב לעבור דרכנו, כך ששניהם כל היסכומים שיצא מן הקרבות בשלום.

דינה, האם את משרתת בקרבת הבית?

שומר על אםא. לא קל להascoor הגברים שלה עסוקים

במלחמה. יקרים לא לדאוג. מיהיל לסיום טוב.

אהוב גיורא

עוד הרבה ימים אחרי שודו נפל, כשהיה מגיע יום שני
היהתי נכנסת הביתה ומחפש את נוכחותו באופן אין-
סתינקטיבי. עד היום אני מוצאת תמיד בין אנשים את
שודו. שערו של זה, עמידתו של זה, דיבורו של אחר.
תמיד באיזה מקום אני רואה זקן פרוע אחד וראש של
תלתלים ואצבעות צהובות וחושבת שבסוף הרי מישטו
יגיד לנו שקרתה טעונה ובעצם שודו חיה, או שיום אחד
הדלת תפתח ביום שני אהה"ץ ודודו יחוור אלינו כמו
תמיד לחופשת סוף-השבוע.

דודו יושב בשמיים וראה אותנו והוא רוצה לשלוח
אולי שודו את אהבתנו אבל הוא לא יכול לדבר אלינו. הוא רק
מדבר מתחוק לבנו, והוא אוהב אותנו, ואנחנו אוהבים אותו.

האותות דינה

7.10.73

דודו וגירא במלחמה. אני לא רוצה לחשב מחשבות לא
טובות, אבל גם אי-אפשר להימנע מהן. העבודה היום אינה
מרובה והיא תמשיך להיות כל זמן שהמלחמה תימשך
והדבר היחיד הנitin להיעשות בכל המתה זה הוא להרהר
במלחמה ובקרים הנמצאים בסערה.

שניהם לוקחים חלק בחזות הדром. דודו ה策ך בודאי
למלחמה הבוקר, עם כוחות השריון עליהם נסגר ברדי.
על גירא גם ניחושים אין. במקרה הטוב הוא נמצא בבית
חולים שדה, לא בחזית משם, ובמקרה הטוב עוד יותר —
בבית החולים בברא-שבע. אנחנו רק מקווים שהוא לא בכו
הראשון. לגבי דודו אין ספקות. הוא מפקד טנק ומקומו
בקו-הראשון. הוא סופג את טבלת-האש שלו. אני מנסה
להיות אופטימית. אבל מחשבות אiomות על פגיעות אף
שריות בשני האחים שלי, חומקות אל בין המחשבות מפעם
לפעם. ומורידות את המוראל אשר בין כך וכך אין גבות.
גירא עוד מספיק אחראי כדי להתקשר בהודמנות הארץ
שונה אבל דודו עוד יגרום לנו כאבי-בطن רבים. אם
חרדה מאד. יש לה שני בנימ שמהלחמה עלולה לנגן בהם
שלא במידת הרחמים. למלחמה אין לב ואין רחמים, וכולם

את דודו התחלתי להכיר בעצם רק כשעובנו את אלומות,
כי רק אז ניתנה לי האפשרות להימצא במחיצתו. עד אז
היה דודו לגביו תחרויות של עמידה על הראש, גגינה כו'
שלת בגיטהה וכל מני שיחות רציניות מדיברים מונולוגים שלו, ממש שאני
עורך איתני, שהיו על-פי-ירוב מונולוגים שלו, ממש שאני

היהתי קטנה מדי בשבייל להבין למה הוא בכלל מתכוון.
אבל אה"כ גם אני בוגרתי והיחסים בינוינו הלו ועמיקו.
דודו היה בצבא והיה חור הביתה לסופי-שבוע ומביा
איתו רעם ובלאגן. אהבתה כשהיה מגיע בביתה אך שלוש
שעות אחרי זה כבר הייתה מגרשת אותו בדמיון, ומתגעגעת
אל השקט שהיה מקודם בבית. דודו היה כותב לי לפעמים
מהצבאה ואני היהי מתגאגת בכל מכתב שלו. היהי גאה
שהיה משפחתי אותו בחויות שלו או בהרהוריהם. דודו ניסה
להשקייב בי. הוא היה לווח לפעים לידיים את תפקיד
המחנן ומטיף המוסר, שלא לדבר על ההרצאות הארוכות
על אלף וארבעים שהיה נושא בהתרגשות... כמשמעותי
כח השאלה הועירה ביוטר בכדי לגרות את מחסני הרעיון
נות שלו. או המשחקים המשונים שהינו משחקים: מי
מושך בעתון הגרמני את המלה בעלת האותיות הרבות
ביוותר, מי מצליח לדודוך יותר פעמים על הרגלים של
השני, ומשחק המשחקים — הספיד. משחק קלפים מטורף
שהליך בלתי נפרד ממנו הוא צורות של מטה התחרגות
ושאגות פריאות של צחוק וכמוון קפיצות לכל הכוונות.
דודו היה משתמש בכל הטריקים בשבייל לבלב אותו
ולהרגוין אותו ולהביא את המשחק אל סיום בנצחונו. זו

היתה תמיד חוויה לימים לשחק אליו בספר.
ואח"כ דודו נסע לחו"ל, ואו בא המכתבים הנפלאים שלו.
המכתבים הננדרים שהחיו את כל אירופה למען הקורא.
כל מכתב שהיה מתקבל — ישר היינו קוראים בגאות לכל
השכנים, מדברים עליון ומנתחים אותו עוד כמה ימים
אה"כ. המכתבים שהיו הם דודו לבניינו.

כשוחרר דודו מחול — נכנס למילנה בטכניון. ושוב חוף
שוו סופי-השבוע בבית. מיום שני אהה"ץ ועד ראשון
מועדם בבוקר. והרעש והבלגן, והזינוקים לחרקים, והטל-
פונים לכל נערות המדינה, והסיגריות והחדר המהניק שלו.

"מה? איפה? רגע, אני כבר בא". כעבור שעה דודו חזר עם שלושה טירונים "ג'יפלים" אותו "גירד" מאייה מקומ ועם טנק שמצא בשטח. מתחילה מהומה. כל מ"פ רוצה את הטנק לפולגה שלו. דודו לא נשאר לשמע. הוא הולך לחמש.

אנחנו עומדים ליד חדר האוכל של אלומות — קיבוץ ילווטו של דודו. המשמש מתחילה לשקוע וכל עמק הירדן פרוס לפניינו. דודו שותק. פתאום הוא פונה אליו ואומר: "אתה לא מתאר לעצמך כמה זה מכער ועוזב שקיובץ מתפרק". סיום קורס מט"קים. דודו תופס את המטה בשני ידיים וזעוק: "לא! אני לא אהתום קבוע! לא רוצה להיות קצין! רוצה להשתחרר וזהו. שיעבור כבר היום הזה ושיהיה לי מספיק כוח לא לילכת ולחלותם.

5.30 בבוקר. השכמה. גפרור נדלק וסיגריות נלסון מוצחת. אם יש לך זמן וסלנות, דודו מוכן בכל הودמנות להסביר לך שאין דבר יותר טוב מאשר סיגירה "על הבוקר" ושהה מעלה את הקשר הגופני. 2.00 לפנות בוקר. חנוךليلת התקופה מלחמת התחשה. מישחו משך את השמיכה מעלי. דודו. "פתחתני" הוא אומר. "מה?" "את החידה שנתה לי אתמול — זה נורא פשוט".

יום שני בערב. אני "נוחת" אצל דודו עם חמישה מחברי. דודו עם פנקס כתובות ליד הטלפון. (לתוכן השפופרת) רוצים לארגן כאן מסיבה, מה דעתך להציגך? לא? או אולי את מכירה מישיה שנפניה הערב? תبني לי את הטלפון.

דודו — הטיפוס המפורסם. يوم אחד הוא מחליט שהגיע זמן לעשות קצת סדר בקייטנג. החברה באוהל שכבים על המיטה טות ודודו נובר בעמקי הקיטבך ושולף: לבנים כחולים מימי הטירונות, קופסאות Shimorim מתוך גробיהם. פרט לבוש לא מזוהים... החבורה כבר מחויקים את הבطن מרוב צחוק.

קומויז על שפת הים. דודו שולף את השירים "המיוחדים" שלו ועינוי נזקנות. איך הוא מצליח לזכור את המילים של כל השירים ששרנו בתונעה? רק הוא יודע.

בנים יקרים לככלנו. אך המשאלת הקטנה שלו היא, כי תחhos ביחס על האחים האהובים שלו. שתי כלות לעתיד מתיינות להם והוריהם ואחות מודאגים, והם פשוט חייבים לשוב הביתה בשלום!!!...

תמונות מהזויות משותפות עם דודו

כשניסיתי לכתוב על דודו הרגשתי, שבשם אופן אינני יכול לכתוב עליו בלשון עבר. כמעט שנה וחצי עברו מאז שאיננו ועודין דמותו כל-כך חייה בעיני, שיש לי הרגשה שככל רגע אוכל להרים אליו טלפון ולשמור אותו אומר:

"אתה בא? יופי! או מה עושים הערב?" החלמתי לכתוב עליו בדיק בצרה בה נזכרים במשחו: מעין הבזקי תמונות המצירות בזוכרן כל פעם שם עולה בתוכי. לגבי אלה שהכירו אותו מקרוב, אני משער, שתמונות אלו יזכירו את דמותו הכלולאת אותה ידענו ואהנו. לאלה שלא הכירוהו, אני מקווה שהבזקים אלה יגידו את אהבת החיים שבו הדמיון הפרוע שבו ניחן והדינמיות שאפפה אותו.

נקודה אחת אני חיב לציין והיא, שככל פעם שאני נזכר בדודו יש דבר אחד שלא מרפה מני. בדרך כלל אני מאמין בגורל, אך בקרה של דודו, איןני יכול להשתרר מן ההרגשה שדודו חי, כאילו ידע שספו קרוב. אין לי דרך אחרת להסביר את יציר החיים העצום שפעם בו, את חוסר המנוחה, את המרץ, החחף הסוחף הזה להספיק עוד משהו, להכיר עוד בחורה, ללמידה משחק חדש, לተכנן את הבילוי הבא....

התמונות שאני מתאר כאן הן ללא כל סדר כרונולוגי או היגוני מסוימים. רשמתי אותן כמו שהן צוות לנגד עיני — תמונה רודפת תמונה.

תקופת הכננות בצפון מחשש פלישה סורית לירדן. אני מפסיק את קורס הקצינים במצפה רמון ומגיע לג'יפים כדי לקבל כלוי, להציגך, ולעלות לצפון. אני פוגש את דודו, המשרת באותו בסיס. ב-12 בצהרים כשהוא עדין נסוך תרダメת. "דודו", אני אומר לו, "יש מלחמות אתה יש?"

טיול לבריכת המשושים. דודו מתעקש להגיע עם המכוניות. פיאט 600, עד לבריכה עצמה. ה"פיאט" המסתנה מקפצת מאבן לאבן. עוברים כמה מכוניות שנגihan התיאשו והחתלו לחזור חזרה. סוף סוף מגיעים עד הבריכה. דודו צוהל. מוציא בקוקין. "חיבבים לחוגג את זה".

מוצעו לילה. השעה מאוחרת ובימת הריקודים כמעט ריקת. הקול הא祖וד של הסקסופון מוחם את האוירה. דודו רוקד בחווים אדומות כאילו באקסטה. אין קשר בין התנוונות שלו והתנוונות הקסובלות של אותו ריקוד. יש לי הרגשה שהוא שכח היכן הוא נמצא.

קשה לי לסיים הגיגים אלה כיון שככל תמונה מושכת אחד ריה תמונה חדשה ולפתע נראה לי הכל כרץ אחד ארוך ללא תחילת ולא סוף וקשה לעצורה. אולי אסימם בקטע משיחת שניה לנו פעם בנושא מדינה, בטחון וצבא. אני מצטט את דודו :

"גולדנו במין מדינה משוגעת המתיקית כל הזמן תורה איזון עדין ביותר בין הצרכים הבתוחניים ובין הצורך הבסיסי להיות חיים נורמליים. אם אתה מסתכל רק על האספקט הבתוחני הרי המצב האופטימלי הוא שככל עם ישראל יהיה מגויס 365 יום בשנה. כל אחד יישב עם אצבע על הדק וימתין. אם אתה מסתכל רק על הרצון של כל אחד להיות חיים שלויים, לגדל משפחה, לטיל לחו"ל מתי שמתחשך לך, ללמידה בלי שיפריעו לך, הרי שהמצב האופטימלי הוא לפרק את הצבא, למכור את הטנקים ולשכוח מלחמות".

ברור שבין שתי אפשרויות קיצונית אלו קיים שביל זהב והצעב, לגבי, גועד לשמר על האיזון. כל אחד תורם שלוש שנים של חיים לא נורמליים — מנוגדים לנפש כל אדם" כדי שהאחרים יכולים בינותים לנחל חיים נורמליים פחות או יותר. מבחינה זאת הצעה מהויה בשביבי כמו יום תורנות במטבח".

ала דברי דודו, ועד היום אני יודע אם שכח או במתכוון לא הזכיר כי יש כאן שאנים מגיעים לטעם מהצד "הנורמלי" של החיים.

פורים

מרכז מידע
"יד לשרון" בלטרון